

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 331.

OVERSICHT

OVER

SINDSSYGEASYLERNES VIRKSOMHED

I

AARET 1898.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1898.)

EFTER DE FRA ASYLERNE INDKOMNE AARSBERETNINGER

UDGIVEN AF

MEDICINALDIREKTØREN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1900.

Pris: Kr. 0.50.

Norges officielle Statistik, Tredie Række. (Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1—85 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889, S. 22—27.
- 86—146 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Juli 1889—31 December 1891, S. 1—5.
- 147—206 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1892—31 December 1894, S. 1—5.
- 207—281 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1895—31 December 1897, S. 1—6.
- 282. De offentlige Jernbaner 1896/97. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 283. Civil Retspleie 1895. (*Statistique de la justice civile.*)
- 284. Oversigt over de vigtigste Resultater af de statistiske Tabeller vedkommende Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. (*Aperçu général du recensement du 1er Janvier 1891.*)
- 285. Norges Bergværksdrift 1894 og 1895. (*Statistique des mines et usines.*)
- 286. Strafarbejdsanstalter 1895/96. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 287. De Spedalske i Norge 1891—1895. (*Les lépreux en Norvège.*)
- 288. Norges Skibsfart 1896. (*Statistique de la navigation.*)
- 289. Rekruteringsstatistik 1897. (*Statistique du recrutement.*)
- 290. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1895. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 291. Kriminel Retspleie 1892 og 1893. (*Statistique de la justice criminelle: Procédure.*)
- 292. Distriktsfængsler 1896. (*Prisons départementales.*)
- 293. Norges Sparebanker 1897. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 294. Den norske Rigstelegraf 1897. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
- 295. Norges postvæsen 1897. (*Statistique postale.*)
- 296. Sindssygeasylernes Virksomhed 1896. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 297. Norges Handel 1897. (*Statistique du commerce.*)
- 298. Norges Fiskerier 1897. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 299. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1896. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)
- 300. Skiftevæsenet 1895. (*Tableaux des successions, des faillites et des biens pupillaires.*)
- 301. Norges kommunale Finantser 1894. (*Finances des communes.*)
- 302. Folkemængdens Bevægelse 1894. (*Mouvement de la population.*)
- 303. Det tekniske undervisningsvæsen 1894—95. (*Enseignement technique.*)
- 304. Livs- og Dødstabeller 18⁹¹/₉₂—18⁹⁰/₉₁. (*Tables de mortalité et de survie.*)
- 305. Norges Fabrik anlæg 1895. (*Établissements industriels.*)
- 306. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1897. (*Statistique électorale.*)
- 307. De offentlige Jernbaner 1897/98. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 308. Strafarbejdsanstalter 1896/97. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 309. Distriktsfængsler 1897. (*Prisons départementales.*)
- 310. Norges Skibsfart 1897. (*Statistique de la navigation.*)
- 311. Folkemængdens Bevægelse 1895. (*Mouvement de la population.*)
- 312. Civil Retspleie 1896. (*Statistique de la justice civile.*)
- 313. Rekruteringsstatistik 1898. (*Statistique du recrutement.*)
- 314. Jordbrug og Fædrift 1891—1895. (*Agriculture et élevage du bétail.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 331.

OVERSICHT

OVER

SINDSSYGEASYLERNES VIRKSOMHED

I

AARET 1898.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1898.)

EFTER DE FRA ASYLERNE INDKOMNE AARSBERETNINGER

UDGIVEN AF

MEDICINALDIREKTØREN,

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1900.

For Aarene 1884—1897 se Norges officielle Statistik, Tredie Række,
No. 9, 28, 48, 77, 103, 125, 145, 164, 189, 209, 239, 273, 296, 320.

Indholdsfortegnelse.

	Side
Indledning, Oversigt over Sygepladsene m. v. paa de norske Sindssygeasyler	1
Oversigt over Antallet af de paa Sinds- sygeasylerne Behandlede, Middelbelæg og Antal Forpleiningsdage (Tab. I)	6-7
Forholdet mellem offentlige og private i Sindssygeasylerne Behandlede (Tab. II)	6-7
Interkurrente Sygdomme paa Asylerne (Tab. III)	8-9
Tilsammen Behandlede (Tabel IV)	10-11
Tilbageliggende fra 1897 (Tab. V)	10-11
Indkomne (Tab. VI)	12-13
Udskrevne helbredede (Tab. VII)	12-13
Udskrevne i bedret Tilstand (Tab. VIII)	14-15
Udskrevne uhelbredede (Tab. IX)	14-15
Døde (Tab. X)	16-17
Tilbageliggende ved Udgangen af 1898 (Tab. XI)	16-17
Sygdomsform og Behandlingens Udfald for samtlige Asyler (Tab. XII)	18-19
Forholdet af Tilbageliggende, Indkomne, Udgaaede og Døde til samtlige paa Sindssygeasylerne Behandlede (Tab. XIII)	18-19
Tiden paa Aaret for de Syges Indlæg- gelse paa Asylerne (Tab. XIV)	20
Kjøn og Alder ved Indlæggelsen paa Sindssygeasylerne (Tab. XV)	21
Sindssygdommens eller sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen (Tab. XVI)	21
Dødsaaarsagerne hos de paa Sindssyge- asylerne Døde (Tab. XVII)	22-25
De Indkomnes Hjemstavn (Tab. XVIII)	26-27
De Indkomnes Egteskabsforhold (Tab. XIX)	27
Aarsagerne til Sindssygdom hos de Ind- lagte (Tab. XX)	28-31
De Indkomnes Stand og Stilling (Tab. XXI)	30-31

Table des matières.

	Pag.
Introduction. Données générales sur les hospices d'aliénés de Norvège en 1898	1
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque hospice le nombre des places et le total des journées d'entretien (Tab. I)	6-7
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant le nombre des aliénés indigents et celui appartenant aux classes aisées (Tab. II)	6-7
Cas des maladies intercurrentes dans les hospices d'aliénés (Tab. III)	8-9
Nombre des aliénés traités dans les hospices (Tab. IV)	10-11
Nombre des aliénés en traitement dans les hospices au 1er janvier 1898 (Tab. V)	10-11
Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés (Tab. VI)	12-13
Nombre des sorties en état de guérison (Tab. VII)	12-13
Nombre des sorties en état d'améliora- tion (Tab. VIII)	14-15
Nombre des sorties en état du non guérison (Tab. IX)	14-15
Nombre des décès dans les hospices d'aliénés (Tab. X)	16-17
Nombre des aliénés restés en traitement au 31 décembre 1898 (Tab. XI)	16-17
Répartition par formes de la maladie et résultat du traitement (Tab. XII)	18-19
Rapport du nombre des sorties et des décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices d'aliénés (Tab. XIII)	18-19
Tableau des entrées dans les hospices réparties par mois (Tab. XIV)	20
Répartition des aliénés par âge et par sexe lors de leur admission dans les hospices (Tab. XV)	21
Durée de la maladie ou du dernier accès lors de l'admission des aliénés (Tab. XVI)	21
Causes de décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices (Tab. XVII)	22-25
Tableau des entrées réparties par domici- le des aliénés (Tab. XVIII)	26-27
Tableau des entrées réparties par état civil (Tab. XIX)	27
Tableau des entrées dans les hospices d'aliénés réparties par cause présumée de la maladie (Tab. XX)	28-31
Tableau des entrées réparties par profes- sion et par condition sociale (Tab. XXI)	30-31

	Side		Pag.
Oversigt over Anvendelsen af Indespærring (Tab. XXII)	32-33	Relevé de l'application de reclusion (Tab. XXII)	32-33
Middeltallet af daglig arbejdende Syge i Asylerne (Tab. XXIII)	32-33	Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les divers hospices (Tab. XXIII)	32-33
Extrakt af Regnskaberne for Gaustad, Eg og Rotvold Asyl for Regnskabsaaret $\frac{1}{7}$ 1897— $\frac{30}{6}$ 1898 (Tab. XXIV)	34	Tableau des recettes et des dépenses des établissements d'aliénés de Gaustad, d'Eg et de Rotvold $\frac{1}{7}$ 1897— $\frac{30}{6}$ 1898 (Tab. XXIV)	34
Extrakt af Regnskabet for Kriminalasylet i Trondhjem for Regnskabsaaret $\frac{1}{7}$ 1897— $\frac{30}{6}$ 1898 (Tab. XXV)	35	Tableau des recettes et des dépenses de l'asile d'aliénés criminels $\frac{1}{7}$ 1897— $\frac{30}{6}$ 1898 (Tab. XXV)	35
—————			
Uddrag af Aarsberetningen for Gaustad Sindssygeasyl	36	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Gaustad	36
Uddrag af Aarsberetningen for Kristiania Sindssygeasyl	39	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Kristiania	39
Oversigt over Kristiania Sindssygeasyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret	55	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Kristiania	55
Uddrag af Aarsberetningen for Oslo Hospitalsstiftelses Asyl	57	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Oslo	57
Extrakt af Regnskabet for Oslo Sindssygeasyl	59	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés d'Oslo ..	59
Oversigt over Kristiansands Sindssygeasyls Indtægter og Udgifter	60	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Kristiansand	60
Uddrag af Aarsberetningen for Eg Sindssygeasyl	61	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Eg	61
Uddrag af Aarsberetningen for Newengaardens Sindssygeasyl	63	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Newengaarden	63
Extrakt af Regnskabet for Newengaardens Sindssygeasyl	74	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Newengaarden	74
Uddrag af Aarsberetningen for Rosenbergs Sindssygeasyl	76	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Dr. Rosenberg	76
Uddrag af Aarsberetningen for Møllendals Sindssygeasyl	79	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Møllendal	79
Økonomisk Beretning for Møllendals Asyl	81	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Møllendal	81
Uddrag af Aarsberetningen for Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyl	82	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Trondhjem	82
Oversigt over Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyls Indtægter og Udgifter	84	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Trondhjem	84
Uddrag af Aarsberetningen for Rotvold Sindssygeasyl	86	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rotvold	86

Oversigt

over Sindssygeasylernes Virksomhed i 1898.

Antallet af Sindssygeasylter var 11 med ialt 1591 Sygepladse mod 1571 det foregaaende Aar, idet Justitsdepartementet i Skrivelse af 25de Oktbr. 1898 gav sit Bifald til, at Rotvold Asyl indtil videre optog indtil 275 Syge (tidligere 255).

Asylerne var:

Gaustad, Statsasyl ved Kristiania, med 330 Pladse, Halvdelen for hvert Kjø.

Kristiania kommunale Asyl med 120 Pladse, 76 for Mænd og 44 for Kvinder.

Oslo Hospitalsstiftelses Asyl i Kristiania med 40 Pladse, kun for Kvinder.

Kristiansands kommunale Asyl med 21 Pladse.

Eg, Statsasyl i Kristiansand med 235 Pladse, 115 for Mænd og 120 for Kvinder.

Newengaarden, kommunalt Asyl i Bergen med 224 Pladse, Halvdelen for hvert Kjø.

Rosenbergs Asyl, privat, i Bergen med 175 Pladse, 120 for Mænd og 55 for Kvinder.

Møllendals Asyl, privat, ved Bergen med 73 Pladse, 45 for Mænd og 28 for Kvinder.

Trondhjems Hospitalsstiftelses Asyl, kommunalt, med 82 Pladse.

Rotvold, Statsasyl ved Trondhjem med 275 Pladse, 145 for Mænd (hvoraf 15 i Landbrugskolonien) og 130 for Kvinder.

Kriminalasylet i Trondhjem med 16 Pladse, kun for Mænd.

Tablet I giver en Oversigt over *Asylernes Virksomhed*, Behandlingens Udfald, Forpleiningsdagernes Antal m. m.

I 1898 indlagdes 757 mod 767 i 1897 og 735 i 1896.

Forholdet af Indlæggelser til Antallet af Sygepladse for samtlige Asylter (1591) udgjorde 47.6 pCt. og var for hvert Asyl følgende:

Kristiania	69,2 pCt.	Møllendal	20,5 pCt.
Gaustad	63,9 —	Kristiansand	14,3 —
Eg	62,6 —	Rosenberg	12,6 —
Newengaarden	50,4 —	Kriminalasylet	12,5 —
Rotvold	48,7 —	Oslo	7,5 —
Trondhjem	29,3 —		

Forholdet mellem *Mænd og Kvinder* sees af følgende Sammenstilling:

	Mænd.	Kvinder.
Tilbageiggende fra 1897	55,0 pCt.	45,0 pCt.
Indkomne i 1898	51,5 —	48,5 —
Tilsammen behandlede	53,9 —	46,1 —
Udgaaede og døde	54,1 —	45,9 —
Tilbageiggende ved Udgangen af 1898	53,9 —	46,1 —

Forholdet af Tilbageiggende, Indkomne, Udgaaede og Døde til samtlige Behandlede ved de enkelte Asyler sees af Tabel XIII.

Af de *Udgaaede* og *Døde* udskreves 24,8 pCt. helbredet, 24,8 pCt. bedret, 36,0 pCt. uhelbredet, 1,2 pCt. efter afgiven Erklæring og 13,2 pCt. døde.

Forpleiningsdagens Antal udgjorde 602 171 eller gennemsnitlig for hver af samtlige Behandlede 250,2 Dage (i 1897 252,3 Dage, i 1896: 254,7 Dage).

Middeltal af daglig behandlede Syge var 1 649,7 (i 1897: 1 637,6, i 1896: 1 616,6).

Antallet af de for *Fattigvæseners* og *Privates* Regning behandlede Syge sees af Tabel II.

For det Offentliges Regning forpleiedes 85,8 pCt., for Privates 14,2 pCt.

Sundhedstilstanden betegnes gennemgaaende som meget god; de interkurrente Sygdomme vil sees af Tabel III. Paa *Oslo* Asyl indtraf endel Tilfælde af Influenza i Marts Maaned; paa de andre Asyler synes denne Sygdom ikke at have forekommet i Aarets Løb. Paa *Rotvold* Asyl angrebes 2 Mænd af Difteri. Fra *Kristiania* Asyl anføres, at Tuberkulose findes meget hyppig hos Patienterne.

Dødsaaersagerne og de *Dodes Alder* sees af Tabel XVII.

Den hyppigste Dødsaaersag var Tuberkulose, som udgjorde 23,5 af samtlige Dødsfald; 14,4 pCt. skyldtes Lungetuberkulose alene. Derefter kom Paralysis generalis, der er opført som Dødsaaersag i 14,4 pCt.

Tabel XIV viser Fordelingen af *de Indkomne paa de enkelte Maaneder*, som efter Hyppigheden af Indlæggelser faar følgende Orden:

Juni	72	Januar	64	Mai	60
November	70	April	63	Juli	58
Oktober	65	September	62	Marts	57
December	64	August	61	Februar	54

Der indlagdes flest i 4de Kvartal (199); derefter kom 2det Kvartal med 195, 3die Kvartal med 181 og 1ste Kvartal med 175 Indlæggelser. 7 Mænd, indlagte til Observation, er ikke medregnet i Tabellen.

De *Indkomnes Alder* (Tabel XV) kjendes for 743, idet 8 Personer, indlagte til Observation, og 4 Gjenindlæggelser ikke er medregnet og Alderen er opgivet for 2 Mænd. Heraf var:

6,9 pCt. mellem 10—20 Aar.	14,7 pCt. mellem 50—60 Aar.
23,3 — — 20—30 —	6,9 — — 60—70 —
26,5 — — 30—40 —	1,6 — — 70—80 —
20,0 — — 40—50 —	0,1 — — 80—90 —

Sygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen (Tabel XVI) er opgivet for 743, idet 10 Personer, indlagte til Observation, og 4 Gjenindlæggelser ikke er medregnet. Den var for:

46,6 pCt. under $\frac{1}{2}$ Aar,
9,4 — fra $\frac{1}{2}$ til 1 Aar.
5,6 — fra 1 til 2 Aar,
28,7 — fra 2 Aar og derover,
9,7 — ukjendt.

De *Indkomnes Hjemstavn* (Tabel XVIII) anføres for 742, idet 8 Personer, indlagte til Observation, og 4 Gjenindlæggelser ikke er medregnet, og Hjemstavn er ukjendt for 3. 59,4 pCt. var fra Landdistrikterne, 39,5 pCt. fra Byerne og 1,1 pCt. hjemmehørende i Udlandet.

De *Indkomnes Egteskabsforhold* (Tabel XIX) kjendes for 745, hvoraf 55,6 pCt. var ugifte, 39,0 pCt. gifte og 5,4 pCt. i Enkestand. 8 Personer, indlagte til Observation, er ikke medregnet, heller ikke 4 Gjenindlæggelser.

En Sammenstilling af de opgivne *Aarsager til Sindssygdom* hos de Indkomne er givet i Tabel XX, som omfatter 740 Indlæggelser, idet 10 Personer, indlagte til Observation, og 7 Gjenindlæggelser ikke er medregnet. Der kjendes ingen Aarsag for 243 eller 32,8 pCt. Blandt de andre 497 findes *arveligt Anlæg* overhovedet hos 286 eller 57,5 pCt., som eneste kjendt Aarsag hos 175 eller 35,2 pCt. Drik er anført hos 63 eller 12,7 pCt., Syfilis hos 20 eller 4,0 pCt.

Stand og Stilling (Tabel XXI) er opgivet for 745, idet 8 Personer, indlagte til Observation, samt 4 Gjenindlæggelser ikke er medregnet. Af disse tilhørte:

31,3 pCt. Bonde-, Husmands- og Inderststanden,
21,3 — Arbejderstanden,
11,8 — Haandverkerstanden,
10,2 — Tjenerstanden,
6,0 — Handelsstanden,
5,9 — Sømandsstanden.

Indespærring opgives at have været anvendt paa de i Tabel XXII opførte 7 Asyler i tilsammen 1 548,9 Dage eller 4,3 Timer pr. 100 Forpleiningsdage, deraf 37,1 Dage i de 3 Statsasyler og 1 465,0 Dage i de to private Asyler. Paa Trondhjems Asyl har en Kvinde næsten hele Aaret været isoleret paa Grund af permanent Uro.

I Kriminalasylet bærer en Mand fremdeles Fodhelle; trods dette *Tvangsmiddel* har Vedkommende givet flere Vogtere nok at bestille, inden det er lykkedes at overmande ham. Ligesom i de foregaaende Aar anvendtes *Tvangstroie* paa en Idiot i Kristiansands Asyl fra og til paa Grund af Tilbøielighed til Sønderrivning.

Arbejdsvirksomheden blandt de Sindssyge fremgaar af Tabel XXIII.

Efter «Forklaringer til Statsregnskabet, Budgetaaret 1897—1898» meddeles Extrakt af de 3 Statsasylers (Tabel XXIV) samt (Tabel XXV) af Kriminalasylets Regnskaber.

Den *psykiatriske Klinik* paa Gaustad Asyl afholdtes i 1ste Semester 1898 for 34 medicinske Studerende.

T a b e l l e r .

Tabel I. Oversigt over Antallet af de

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque

Asyl.	Tilbageiggende ved Udgangen af 1897.			Indkomne i 1898.			Tilsammen Behandlede i 1898.			Ud-					
										helbredede.			bedrede.		
	Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.
Gaustad.....	332	182	150	211	112	99	543	294	249	51	27	24	50	34	16
Kristiania.....	121	76	45	83	42	41	204	118	86	14	5	9	13	11	2
Oslo.....	41	-	41	3	-	3	44	-	44	-	-	-	1	-	1
Kristiansand.....	23	12	11	3	1	2	26	13	13	-	-	-	-	-	-
Eg.....	268	145	123	147	67	80	415	212	203	44	12	32	13	5	8
Newengaarden.....	228	114	114	113	57	56	341	171	170	29	11	18	48	23	25
Rosenberg.....	178	124	54	22	18	4	200	142	58	5	4	1	3	3	-
Møllendal.....	81	48	33	15	9	6	96	57	39	4	1	3	6	4	2
Trondhjem.....	87	45	42	24	12	12	111	57	54	6	3	3	4	2	2
Rotvold.....	274	146	128	134	70	64	408	216	192	30	15	15	47	18	29
Kriminalasylet.....	15	15	-	2	2	-	17	17	-	2	2	-	-	-	-
Tilsammen	1 648	907	741	757	390	367	2405	1297	1108	185	80	105	185	100	85

Tabel II. Forholdet mellem offentlige og

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant le nombre

Asyl.	Tilbageiggende fra 1897.						Indkomne i 1898.						Tils. Behand-		
	Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.		
	Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	276	152	124	56	30	26	134	67	67	77	45	32	410	219	191
Kristiania.....	121	76	45	-	-	-	83	42	41	-	-	-	204	118	86
Oslo ²⁾	29	-	29	12	-	12	2	-	2	1	-	1	31	-	31
Kristiansand.....	21	10	11	2	2	-	1	-	1	2	1	1	22	10	12
Eg ³⁾	240	127	113	28	18	10	113	51	62	34	16	18	353	178	175
Newengaarden ⁴⁾	198	97	101	30	17	13	75	35	40	38	22	16	273	132	141
Rosenberg.....	168	116	52	10	8	2	21	17	4	1	1	-	189	133	56
Møllendal.....	80	47	33	1	1	-	15	9	6	-	-	-	95	56	39
Trondhjem ⁵⁾	80	41	39	7	4	3	20	11	9	4	1	3	100	52	48
Rotvold ⁶⁾	249	134	115	25	12	13	121	61	60	14	10	4	370	195	175
Kriminalasylet.....	15	15	-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	17	17	-
Tilsammen	1 477	815	662	171	92	79	587	295	292	171	96	75	2064	1110	954

I Aarets Løb er overgaaet fra privat til offentlig Forpleining:

1) 6 Mænd og 2 Kvinder.

2) 1 Kvinde.

3) 3 Mænd.

4) 6 Mænd og 3 Kvinder. Udgifterne udredes delvis privat for 6 Mænd og 2 Kvinder.

5) 1 Kvinde.

6) 1 Mand (fremgaar ikke af Tabellen). 1 Kvinde paa bedre Forpleining har havt Bidrag af det

paar Sindssygeasyletne Behandlede.

hospice le nombre des places et le total des journées d'entretien.

gaaede						Døde.			Tilsammen Udgaede og Døde.			Tilbageiggende ved Udgangen af 1898.			Middelbelæg.	Antal Forplejningsdage.
uhelbredede.			efter afgiven Erklæring.			Døde.			Tilsammen Udgaede og Døde.			Tilbageiggende ved Udgangen af 1898.				
Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf			
	Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		
62	34	28	2	2	-	24	10	14	189	107	82	354	187	167	333,1	121 589
36	17	19	1	1	-	20	12	8	84	46	38	120	72	48	116,8	42 616
-	-	-	-	-	-	2	-	2	3	-	3	41	-	41	40,7	14 850
-	-	-	-	-	-	2	1	1	2	1	1	24	12	12	23,8	8 706
90	57	33	1	1	-	6	4	2	154	79	75	261	133	128	267,9	97 792
13	2	11	-	-	-	16	14	2	106	50	56	235	121	114	232,8	84 967
4	4	-	-	-	-	9	8	1	21	19	2	179	123	56	177,9	64 948
5	4	1	-	-	-	3	2	1	18	11	7	78	46	32	79,2	28 929
11	5	6	-	-	-	4	2	2	25	12	13	86	45	41	88,4	32 252
45	28	17	5	5	-	12	8	4	139	74	65	269	142	127	274,9	100 333
2	2	-	-	-	-	-	-	-	4	4	-	13	13	-	14,2	5 189
268	153	115	9	9	-	98	61	37	745	403	342	1 660	894	766	1 649,7	602 171

private i Sindssygeasyletne Behandlede.

des aliénés indigents et celui appartenant aux classes aisées.

lede i 1898.			Udgaede.						Døde.						Tilbageiggende ved Udgangen af 1898.						
Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			
Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		
	Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.	
133	75	58	120	66	54	45	31	14	14	6	8	10	4	6	284	153	131	70	34	36	
-	-	-	64	34	30	-	-	-	20	12	8	-	-	-	120	72	48	-	-	-	
13	-	13	1	-	1	-	-	-	1	-	1	1	1	-	1	30	-	30	11	-	11
4	3	1	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	20	9	11	4	3	1	
62	34	28	130	68	62	18	7	11	3	1	2	3	3	-	223	112	111	38	21	17	
68	39	29	71	32	39	19	4	15	12	10	2	4	4	-	199	96	103	36	25	11	
11	9	2	12	11	1	-	-	-	8	7	1	1	1	-	169	115	54	10	8	2	
1	1	-	14	8	6	1	1	-	3	2	1	-	-	-	78	46	32	-	-	-	
11	5	6	19	9	10	2	1	1	3	2	1	1	-	1	79	41	38	7	4	3	
39	22	17	113	58	55	15	9	6	11	7	4	1	1	-	246	130	116	23	12	11	
-	-	-	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	13	-	-	-	-	
342	188	154	548	290	258	100	53	47	77	48	29	21	13	8	1461	787	674	199	107	92	

Tabel III. Interkurrente Sygdomme

Cas des maladies intercurrentes

Sygdom.	Ialt behandlede Tilfælde.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Abscessus, phlegmone	4	4	-	-	-	-	-	-
Anaemia	1	-	1	-	-	-	-	1
Aneurisma aortae	1	-	1	-	-	-	-	-
Angina	5	-	5	-	-	-	-	-
Catarrhus, Bronchitis	12	8	4	-	-	-	-	-
Colica	5	5	-	-	-	-	-	-
Cystitis	1	1	-	-	-	-	-	-
Diabetes mellitus	1	1	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea	59	31	28	8	12	-	-	-
Diphtheria	2	2	-	-	-	-	-	-
Eczema	3	1	2	-	-	-	-	-
Erysipelas	10	5	5	1	2	-	-	-
Fractura cruris	1	1	-	-	-	-	-	-
Gangraena senilis	1	-	1	-	-	-	-	-
Gastritis acuta	1	-	1	-	-	-	-	1
Haemoptysis	1	1	-	-	-	-	-	-
Herpes zoster	1	-	1	-	-	-	-	-
Icterus	1	1	-	1	-	-	-	-
Influenza	16	-	16	-	-	-	-	16
Iritis	1	1	-	-	-	-	-	-
Lipoma	1	1	-	-	-	-	-	-
Luxatio humeri	1	-	1	-	-	-	-	-
Metrorrhagia	2	-	2	-	2	-	-	-
Morbili	1	1	-	-	-	-	-	-
Othaematoma	1	1	-	1	-	-	-	-
Pleuritis	1	-	1	-	1	-	-	-
Pneumonia	13	4	9	1	5	-	-	2
Prolapsus uteri	1	-	1	-	-	-	-	-
Retentio urinae	11	6	5	5	2	-	-	-
Rheumatismus	10	10	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis pulm.	9	3	6	-	-	-	-	-
Ulcera	1	1	-	-	-	-	-	-
Urticaria	1	1	-	-	-	-	-	-
Vulnera	6	3	3	-	-	1	-	-
Tilsammen	186	93	93	17	24	1	-	20

¹⁾ Dødelig forløbende Tilfælde ikke medregnet.

paa Asylerne i 1898.

dans les hospices d'aliénés.

Kristiansand.		Eg.		Newengaarden.		Trondhjem.		Rotvold. ¹⁾		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-
-	-	-	I	-	3	-	I	-	-	-
-	I	-	-	-	I	I	I	-	I	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-
I	2	-	-	3	-	I	3	10	11	8
-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	I	2	-	-	-	-	-
-	-	-	I	3	2	-	-	I	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-
-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I	I	-	-	2	2	-	-	-	3	10
-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	2	-	-	-	-	-	2	-
2	4	9	5	16	10	5	6	13	24	30

Tabel IV. Tilsammen

Nombre des aliénés

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	365	142	223	59	65	4	7	8	-	2
Mania	264	115	149	59	55	1	1	12	-	1
Amentia	191	72	119	-	-	10	18	-	-	-
Dementia	763	466	297	82	52	19	14	18	12	9
Paranoia	251	152	99	11	16	19	12	-	-	1
Insania periodica.....	117	57	60	-	-	8	5	-	-	-
— epileptica	67	54	13	16	1	5	1	2	-	-
— hysterica	99	18	81	16	48	1	4	2	-	-
— hypochondrica	15	11	4	4	3	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	89	60	29	-	-	24	17	-	-	-
Alcoholismus	33	31	2	16	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis.....	51	43	8	7	1	14	4	-	-	-
Vitia organica cerebri	6	4	2	2	1	2	1	-	-	-
Idiotia	73	52	21	13	6	8	2	2	1	-
Til Observation.....	21	20	1	9	1	3	-	-	-	-
Tilsammen	2 405	1 297	1 108	294	249	118	86	44	13	13

Tabel V. Tilbageliggende

Nombre des aliénés en traitement

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	230	91	139	38	46	3	3	8	-	2
Mania	177	77	100	28	28	1	1	11	-	1
Amentia.....	78	28	50	-	-	3	3	-	-	-
Dementia.....	614	367	247	54	33	15	10	17	11	8
Paranoia	198	121	77	8	10	15	9	-	-	-
Insania periodica.....	59	27	32	-	-	5	4	-	-	-
— epileptica	48	38	10	10	1	4	1	2	-	-
— hysterica	56	12	44	12	25	-	1	1	-	-
— hypochondrica	6	6	-	3	-	-	-	-	-	-
— degenerativa.....	58	40	18	-	-	14	9	-	-	-
Alcoholismus	18	18	-	12	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis.....	37	31	6	5	1	10	3	-	-	-
Vitia organica	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Idiotia	57	40	17	9	5	3	1	2	1	-
Til Observation.....	11	10	1	3	1	2	-	-	-	-
Tilsammen	1 648	907	741	182	150	76	45	41	12	11

Behandlede.

traités dans les hospices.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
14	46	14	25	5	4	2	9	8	9	36	48	-
10	15	2	5	6	13	12	15	2	6	23	26	-
20	29	23	40	7	2	-	-	2	6	9	24	1
71	38	61	61	95	32	32	14	26	21	66	38	2
46	38	17	12	5	5	3	-	7	3	37	12	7
13	14	12	10	2	-	-	-	2	1	19	30	1
3	3	8	3	8	-	3	1	4	1	4	1	3
-	12	-	6	1	-	-	-	-	-	-	9	-
2	-	2	-	-	-	-	-	1	-	2	1	-
13	5	6	2	5	1	1	-	2	1	6	3	3
5	-	7	2	1	-	1	-	-	-	1	-	-
5	1	8	2	2	-	-	-	2	-	5	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9	2	10	2	5	1	3	-	1	6	2	-	-
1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	6	-	-
212	203	171	170	142	58	57	39	57	54	216	192	17

ved Udgangen af 1897.

dans les hospices au 1er janvier 1898.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
8	21	9	11	5	4	2	6	5	5	21	33	-
10	6	-	2	6	12	11	13	2	6	19	20	-
7	14	8	18	3	1	-	-	-	2	6	12	1
53	30	50	54	88	31	27	13	23	19	44	32	2
38	29	12	11	3	4	2	-	5	3	31	11	7
5	7	7	8	-	-	-	-	2	1	7	12	1
1	3	5	2	7	-	2	1	4	-	3	-	2
-	7	-	4	-	-	-	-	-	-	-	6	-
1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
9	3	5	2	4	1	1	-	1	1	4	2	2
3	-	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
2	1	7	1	2	-	-	-	1	-	4	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
8	2	9	1	5	1	2	-	1	5	2	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-
145	123	114	114	124	54	48	33	45	42	146	128	15

Tabel VI. Ind-
 Nombre des entrées dans

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	136	51	85	21	19	1	4	1	-	-
Mania	86	38	48	31	27	-	-	-	-	-
Amentia	114	45	69	-	-	7	15	-	-	-
Dementia	149	99	50	28	19	4	4	1	1	1
Paranoia	52	30	22	3	6	4	3	-	-	1
Insania periodica	59	31	28	-	-	3	1	-	-	-
— epileptica	18	15	3	6	-	1	-	-	-	-
— hysterica	43	6	37	4	23	1	3	1	-	-
— hypochondrica	9	5	4	1	3	-	-	-	-	-
— degenerativa	31	20	11	-	-	10	8	-	-	-
Alcoholismus	15	13	2	4	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	14	12	2	2	-	4	1	-	-	-
Vitia organica cerebri	5	3	2	2	1	1	1	-	-	-
Idiotia	16	12	4	4	1	5	1	-	-	-
Til Observation	10	10	-	6	-	1	-	-	-	-
Tilsammen	757	390	367	112	99	42	41	3	1	2

1) Opført fra Asylet under Diagnosen Insania neurasthenica.

Tabel VII. Udskrevne
 Nombre des sorties

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	58	21	37	7	9	-	4	-	-	-
Mania	50	24	26	17	12	-	1	-	-	-
Amentia	53	24	29	-	-	5	4	-	-	-
Insania periodica	7	3	4	-	-	-	-	-	-	-
— epileptica	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-
— hysterica	8	-	8	-	3	-	-	-	-	-
— hypochondrica	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	5	4	1	1	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	185	80	105	27	24	5	9	-	-	-

komne.

les hospices d'aliénés.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
6	25	5	14	-	-	-	3	3	4	15	15	-
-	9	2	3	-	I	I	2	-	-	4	6	-
14	15	15	22	4	I	-	-	2	4	3	12	-
18	8	11	7	7	I	5	I	3	2	22	6	-
8	9	5	I	2	I	-	-	2	-	6	I	-
8	7	5	2	2	-	I	-	-	-	12	18	-
I	-	3	I	I	-	I	-	-	I	I	I	I
-	5	-	2	I	-	-	-	-	-	-	3	-
I	-	2	-	-	-	-	-	-	-	¹⁾ I	¹⁾ I	-
4	2	I	-	I	-	-	-	I	-	2	I	I
2	-	6	2	-	-	-	-	-	-	I	-	-
3	-	I	I	-	-	-	-	I	-	I	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
I	-	I	I	-	-	I	-	-	I	-	-	-
I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
67	80	57	56	18	4	9	6	12	12	70	64	2

helbredede.

en état de guérison.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
I	14	I	5	I	-	-	-	I	-	10	5	-
2	4	-	2	I	I	I	3	-	-	3	3	-
7	7	7	9	2	-	-	-	I	3	2	6	-
2	4	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I
-	3	-	I	-	-	-	-	-	-	-	I	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I
-	-	3	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	32	11	18	4	I	I	3	3	3	15	15	2

Tabel VIII. Ud-
 Nombre des sorties en

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	39	16	23	8	2	1	-	-	-	-
Mania	24	14	10	10	5	-	-	-	-	-
Amentia	9	3	6	-	-	-	-	-	-	-
Dementia	32	19	13	7	5	-	1	-	-	-
Paranoia	7	5	2	1	1	-	-	-	-	-
Insania periodica	35	17	18	-	-	-	-	-	-	-
— epileptica	6	5	1	2	-	2	-	-	-	-
— hysterica	9	2	7	1	3	-	-	1	-	-
— hypochondrica	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	11	8	3	-	-	7	1	-	-	-
Alcoholismus	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-
Vitia organica cerebri	1	1	-	-	-	1	-	-	-	-
Idiotia	4	3	1	3	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	185	100	85	34	16	11	2	1	-	-

Tabel IX. Udskevne
 Nombre des sorties en

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	28	14	14	6	1	-	1	-	-	-
Mania	18	10	8	4	5	1	-	-	-	-
Amentia	16	4	12	-	-	1	-	-	-	-
Dementia	89	58	31	9	8	4	6	-	-	-
Paranoia	47	27	20	2	2	3	4	-	-	-
Insania periodica	6	3	3	-	-	2	1	-	-	-
— epileptica	12	9	3	3	-	2	-	-	-	-
— hysterica	16	5	11	5	7	-	1	-	-	-
— hypochondrica	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	17	10	7	-	-	1	5	-	-	-
Paralysis generalis	4	2	2	2	1	-	1	-	-	-
Vitia organica cerebri	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Idiotia	12	9	3	3	3	3	-	-	-	-
Tilsammen	268	153	115	34	28	17	19	-	-	-

skrevne bedrede.

état d'amélioration.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
1	3	2	9	-	-	-	1	-	1	4	7	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	4	4	-
-	-	1	3	-	-	1	-	-	-	1	3	-
1	1	9	4	-	-	2	1	-	1	-	-	-
-	1	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
2	3	5	4	1	-	-	-	1	-	8	11	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	2	-
1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	8	23	25	3	-	4	2	2	2	18	29	-

uhelbredede.

état de non guérison.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
3	5	-	-	-	-	-	1	1	2	4	4	-
2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	2	1	-
3	3	-	5	-	-	-	-	-	2	-	2	-
21	5	2	4	2	-	3	-	4	1	13	7	-
14	12	-	-	1	-	1	-	-	-	6	2	-
1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	2
-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	2	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
57	33	2	11	4	-	4	1	5	6	28	17	2

Tabel X.

Nombre des décès dans

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	14	3	11	1	5	-	1	-	-	-
Mania	3	2	1	1	1	-	-	-	-	-
Amentia	5	1	4	-	-	-	2	-	-	-
Dementia	29	17	12	3	5	-	1	2	1	1
Paranoia	4	2	2	-	-	1	1	-	-	-
— periodica	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-
— epileptica	6	6	-	1	-	1	-	-	-	-
— hysterica	3	1	2	1	2	-	-	-	-	-
— hypochondrica	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
— degenerativa	2	2	-	-	-	1	-	-	-	-
Alcoholismus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	21	19	2	2	-	6	1	-	-	-
Vitia organica cerebri	3	2	1	1	-	1	1	-	-	-
Idiotia	4	3	1	-	-	1	1	-	-	-
Tilsammen	98	61	37	10	14	12	8	2	1	1

Tabel XI. Tilbageliggende

Nombre des aliénés restés en

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristian- sand.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.
		Md.	Kv.							
Melancholia	227	89	138	38	48	3	1	8	-	2
Mania	169	64	105	27	33	-	-	12	-	1
Amentia	109	41	68	-	-	4	12	-	-	-
Dementia	611	371	240	62	33	15	6	16	11	8
Paranoia	193	118	75	8	13	15	7	-	-	1
— periodica	65	30	35	-	-	3	4	-	-	-
— epileptica	43	34	9	9	1	2	1	2	-	-
— hysterica	63	10	53	9	33	1	3	1	-	-
— hypochondrica	8	5	3	2	2	-	-	-	-	-
— degenerativa	58	39	19	-	-	15	11	-	-	-
Alcoholismus	24	23	1	14	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	24	21	3	3	-	8	2	-	-	-
Vitia organica cerebri	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Idiotia	54	38	16	7	3	4	1	2	1	-
Til Observation	11	10	1	7	1	2	-	-	-	-
Tilsammen	1 660	894	766	187	167	72	48	41	12	12

1) Fra Dementia er overført 1 Mand til Melancholia og 1 Kvinde til Mania. 2) 1 Mand

4) Herunder 1 Mand og 1 Kvinde, opført fra Asylet som Insania neurasthenica.

Døde.

les hospices d'aliénés.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	3	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-
2	-	3	1	5	1	-	1	1	-	2	-	-
-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	1	5	-	1	-	-	-	1	-	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
4	2	14	2	8	1	2	1	2	2	8	4	-

ved Udgangen af 1898.

traitement au 31 décembre 1898.

Eg.		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
9	23	10	11	4	4	2	7	6	5	17	29	-
6	10	2	1	4	12	10	12	2	6	13	18	-
10	19	14	23	5	2	-	-	1	-	6	12	1
47	32	47	52	88	31	27	12	21	19	51	31	2
32	25	13	11	4	5	2	-	7	3	30	10	7
8	7	7	5	1	-	-	-	-	1	10	18	1
1	1	6	2	6	-	2	1	4	-	4	1	-
-	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-	6	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	⁴⁾ 2	⁴⁾ 1	-
6	3	5	2	4	1	1	-	2	1	4	1	2
3	-	4	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
4	-	2	1	1	-	-	-	1	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7	2	10	1	5	1	2	-	1	6	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
133	128	121	114	123	56	46	32	45	41	142	127	13

overført fra Amentia til Insania epileptica.

⁸⁾ 1 Mand, indlagt til Observation, overført til Idiotia.

Tabel XII. Sygdomsform og Behandlingens

Répartition par formes de la

Sygdom.	Tilbage- liggende fra 1897.	Indkomne i 1898.	Tilsammen Behand- lede.	Ud-	
				hel- bredede.	bedrede.
Melancholia	230	136	365	58	39
Mania	177	86	264	50	24
Amentia	78	114	191	53	9
Dementia	614	149	763	-	32
Paranoia	198	52	251	-	7
Insania periodica.....	59	59	117	7	35
— epileptica	48	18	67	2	6
— hysterica	56	43	99	8	9
— hypochondrica	6	9	15	1	3
— degenerativa	58	31	89	1	11
Alcoholismus	18	15	33	5	3
Paralýsis generalis	37	14	51	-	2
Vitia organica cerebri	1	5	6	-	1
Idiotia.....	57	16	73	-	4
Til Observation.....	11	10	21	-	-
Tilsammen	1 648	757	2 405	185	185

Tabel XIII. Procentforholdet af Tilbageliggende, Indkomne, Ud-

Rapport du nombre des sorties et des décès comparé

	Tilsammen for alle Asyler.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristian- sand.
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Tilbageliggende fra 1897	68,5	61,1	59,3	93,2	88,5
Indkomne i 1898	31,5	38,9	40,7	6,8	11,5
Udgaede helbredede	7,7	9,4	6,9	-	-
— bedrede.....	7,7	9,2	6,4	2,3	-
— uhelbredede	11,1	11,4	17,6	-	-
— efter afgiven Erklæring.....	0,4	0,4	0,5	-	-
Døde	4,1	4,4	9,8	4,5	7,7
Tilsammen Udgaede og Døde	31,0	34,8	41,2	6,8	7,7
Tilbageliggende ved Aarets Udgang....	69,0	65,2	58,8	93,2	92,3

Udfald for samtlige Asyler.

maladie et résultat du traitement.

gaaede		Døde.	Tilbage- liggende ved Ud- gangen af 1898.	Procentforhold til					
				samtlige for samme Sygdom Behandlede.				samtlige	
				Uhel- bredede.	Bedrede.	Uhel- bredede.	Døde.	Behand- lede.	Ind- komne.
28	-	14	227	15,9	10,7	7,7	3,8	15,2	18,0
18	-	3	169	18,9	9,1	6,8	1,1	11,0	11,4
16	-	5	109	27,7	4,7	8,4	2,6	7,9	15,1
89	-	29	611	-	4,2	11,7	3,8	31,7	19,7
47	-	4	193	-	2,8	18,7	1,6	10,4	6,9
6	-	2	65	6,0	29,9	5,1	1,7	4,9	7,8
12	-	6	43	3,0	9,0	17,9	9,0	2,8	2,4
16	-	3	63	8,1	9,1	16,2	3,0	4,1	5,7
2	-	1	8	6,7	20,0	13,3	6,7	0,6	1,2
17	-	2	58	1,1	12,4	19,1	2,2	3,7	4,1
-	-	1	24	15,2	9,1	-	3,0	1,4	2,0
4	-	21	24	-	3,9	7,8	41,2	2,1	1,8
1	-	3	1	-	16,7	16,7	50,0	0,2	0,7
12	-	4	54	-	5,5	16,4	5,5	3,0	2,1
-	9	-	11	-	-	-	-	0,9	1,3
268	9	98	1 660						

gaaede og Døde til de paa hvert Asyl tilsammen Behandlede.

au total des aliénés traités dans les hospices.

Eg.	Newen- gaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.	Kriminal- asylet.
pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
64,6	66,9	89,0	84,4	78,4	67,2	88,2
35,4	33,1	11,0	15,6	21,6	32,8	11,8
10,6	8,5	2,5	4,2	5,4	7,4	11,8
3,1	14,1	1,5	6,2	3,6	11,5	-
21,7	3,8	2,0	5,2	9,9	11,0	11,8
0,2	-	-	-	-	1,2	-
1,4	4,7	4,5	3,1	3,6	2,9	-
37,1	31,1	10,5	18,7	22,5	34,1	23,5
62,9	68,9	89,5	81,3	77,5	65,9	76,5

Tabel XIV. Oversigt over Tiden paa Aaret for de Syges Indlæggelse paa Asylerne.

Tableau des entrées dans les hospices réparties par mois.

Asyl.	Januar.			Februar.			Marts.			April.			Mai.			Juni.			Juli.			August.			September.			Oktober.			November.			December.								
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.									
Gaustad ¹⁾	17	8	9	20	10	10	18	8	10	11	8	3	22	10	12	14	12	2	14	2	12	15	4	11	23	8	15	14	8	6	21	16	5	16	12	4						
Kristiania	7	5	2	3	1	2	4	3	1	6	4	2	5	3	2	6	4	2	5	3	2	9	3	6	3	3	1	3	11	4	7	12	8	4	12	4	8	4	8			
Oslo	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-			
Kristiansand	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1			
Eg ²⁾	13	8	5	9	6	3	8	3	5	12	6	6	13	4	9	21	12	9	12	3	9	9	2	7	14	4	10	13	7	6	13	5	8	9	6	3	6	3	3			
Newengaarden	12	6	6	10	5	5	8	4	4	10	6	4	9	5	4	12	5	7	7	7	1	6	13	8	5	7	4	3	4	3	10	5	5	11	7	4	-	-	-			
Rosenberg	2	1	1	1	1	-	1	1	-	2	1	1	2	2	-	2	1	1	4	3	1	1	1	-	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	1
Møllendal	-	-	-	1	-	1	2	2	-	2	2	-	-	-	-	1	-	1	1	1	1	2	2	-	2	2	2	2	3	2	1	1	-	1	1	-	1	1	-			
Trondhjem	3	2	1	2	1	1	2	1	1	3	2	1	1	1	1	1	-	1	2	-	2	2	2	-	2	2	2	2	2	1	1	1	1	1	4	3	1	3	1			
Rotvold	10	5	5	7	4	3	13	6	7	15	9	6	8	3	5	15	6	9	13	7	6	10	8	-	2	9	3	6	16	8	8	9	5	4	9	6	3	6	3			
Kriminalasylet	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
Tilsammen	64	35	29	54	28	26	57	29	28	63	39	24	60	28	32	72	40	32	58	19	39	61	28	33	62	22	40	65	33	32	70	41	29	64	41	23						

¹⁾ 6 Mænd, indlagt til Observation, ikke medregnet. ²⁾ 1 Mand, indlagt til Observation, ikke medregnet.

Tabel XV. De Sindssyges Alder ved Indlæggelsen.

Répartition des aliénés par âge et par sexe lors de leur admission dans les hospices.

Asyl.	Tilsammen.	Deraf		10—		20—		30—		40—		50—		60—		70—		80—90		Ukjendt.	
		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	205	106	99	9	5	25	24	31	27	22	24	13	8	5	8	1	3	-	-	-	-
Kristiania ²⁾	78	39	39	2	3	10	4	15	16	7	7	5	9	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo	3	-	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	3	1	2	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Eg ³⁾	146	66	80	2	5	21	19	13	21	10	19	14	11	4	5	2	-	-	-	-	-
Newengaarden	113	57	56	4	7	11	12	14	16	12	9	10	7	4	3	-	1	-	1	2	-
Rosenberg	22	18	4	3	1	3	4	4	3	2	3	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-
Møllendal	15	9	6	1	2	1	1	1	2	2	2	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Trondhjem	24	12	12	-	2	2	3	1	3	6	2	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Rotvold	134	70	64	3	4	19	17	17	14	11	9	11	10	7	10	2	-	-	-	-	-
Kriminalasylet	2	2	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	745	380	365	24	27	93	80	98	99	74	75	61	48	22	29	6	6	-	1	2	-

1) 6 Mænd, indlagt til Observation, ikke medregnet.

2) 1 Mand, indlagt til Observation og erklæret ikke-sindssyg, er ikke medregnet; heller ikke 4 Gjenindlæggelser (2 Mænd og 2 Kvinder).

3) 1 Mand, indlagt til Observation, ikke medregnet.

Tabel XVI. Sygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen.

Durée de la maladie ou du dernier accès lors de l'admission des aliénés.

Asyl.	Tilsammen.	Ialt indkomne.		Under 1/2 Aar.			1/2—			1—			2 Aar og derover.			Ukjendt Tid.		
		Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	205	106	99	99	43	56	23	11	12	17	6	11	48	29	19	18	17	1
Kristiania ²⁾	78	39	39	43	16	27	-	-	-	-	-	-	21	13	8	14	5)	4
Oslo	3	-	3	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	-	2	-	-	-
Kristiansand	3	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Eg ³⁾	146	66	80	78	31	47	18	5	13	6	3	3	34	19	15	10	8	2
Newengaarden	113	57	56	54	19	35	12	9	3	5	1	4	36	25	11	6	3	3
Rosenberg	22	18	4	7	5	2	1	1	-	1	1	-	13	11	2	-	-	-
Møllendal	15	9	6	6	1	5	1	1	-	2	2	-	6	5	1	-	-	-
Trondhjem	24	12	12	14	6	8	-	-	-	-	-	-	10	6	4	-	-	-
Rotvold ⁴⁾	132	68	64	45	18	27	14	7	7	11	4	7	40	30	10	22	9	13
Kriminalasylet	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	2	-
Tilsammen	743	378	365	346	139	207	70	34	36	42	17	25	213	139	74	72	49	23

1) 6 Mænd, indlagt til Observation, ikke medregnet.

2) 1 Mand, indlagt til Observation, ikke medregnet, heller ikke 4 Gjenindlæggelser (2 Mænd og 2 Kvinder).

3) 1 Mand, indlagt til Observation, ikke medregnet.

4) 2 Mænd, indlagt til Observation, ikke medregnet.

5) Heraf er 10 Mænd og 3 Kvinder fra Asylet opført med Varighed 1—3 Aar.

Tabel XVII. De opgivne Dødsårsager

Causes des décès indiquées pour les

Dødsårsag.	Tilsammen.	Deraf		Gautstad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.
		Md.	Kv.										
A. Infektions- og Ernærings-													
 sygdomme.													
1. <i>Akute.</i>													
Influenza og Lungebetændelse	I	-	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-
Erysipelas	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-
Pyæmi	I	I	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-
2. <i>Kroniske.</i>													
Tuberkulose:													
Lungerne	14	8	6	I	3	-	2	I	4	I	-	-	2
— og Tarmene	5	I	4	2	2	-	-	-	-	-	-	-	I
— » Hvirvelsøilen	I	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I
— » andre Organer	3	I	2	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
K r æ f t:													
Underlivsorganerne	I	-	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernen (Gliosarkoma)	I	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sukkersyge	I	-	I	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Alderdomssvaghed	I	I	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-
Marasme	I	-	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
B. Sygdomme i de enkelte													
 Organer.													
1. <i>Hjernen.</i>													
Apoplexi	I	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-
Epilepsi	3	3	-	-	I	-	-	-	-	I	I	-	-
Paralysis generalis	14	13	I	2	-	-	-	3	5	I	-	I	2
Andre Sindssygdomme	8	4	4	4	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Vagusdegeneration	2	I	I	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Ødem i den forlængede Marv.	I	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
Betændelse i Hjernebarken og													
den forlængede Marv	I	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjernesyfili	I	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fractura cranii	2	I	I	I	-	-	-	-	I	-	-	-	-
2. <i>Cirkulationsorganerne.</i>													
Fedthjerte og Vagusaffektion	I	-	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
— » Kramper	I	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
Hjertelammelse	I	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I
3. <i>Aandedrætsorganerne.</i>													
Kronisk Bronkit	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I
Bronkopneumoni	I	I	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
Sammenlagt	69	43	26	16	15	I	2	6	12	3	I	3	10

hos de paa Asylerne Døde.

aliénés décédés dans les hospices.

Alder og Kjø n.

10—		20—		30—		40—		50—		60—		70—		80—90		Uopgivet.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	I	I	3	2	I	I	-	I	-	-	I	-	-	-	2	I
-	-	I	-	-	2	-	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	I	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	8	3	11	5	8	6	5	5	5	4	3	-	-	2	3	I

Tabel XVII.

Dødsarsag.	Tilsammen.	Deraf		Gautstad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.
		Md.	Kv.										
Overført	69	43	26	16	15	1	2	6	12	3	1	3	10
Krupøs Pneumoni	9	2	7	5	2	1	-	-	-	-	-	1	-
— — og Lungetuber- kulose	3	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
— — og Vagusdege- neration	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Lungeødem	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
4. <i>Fordøielsesveiene.</i>													
Kronisk Tarmkatarrh	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Perforerende Mavesaar	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Peritonitis	2	2	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
5. <i>Urinorganerne.</i>													
Morbus Brightii	5	3	2	-	-	-	-	-	2	2	1	-	-
— — og Hjertesygdom	2	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Pyelonefrit	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6. <i>Ydre Sygdomme.</i>													
Senil Gangræn (og Fedthjerte)	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Uopgivet Dødsarsag	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Tilsammen	98	61	37	24	20	2	2	6	16	9	3	4	12

(Forts.).

Alder og Kjø n.

10—		20—		30—		40—		50—		60—		70—		80—90		Uopgivet.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	8	3	11	5	8	6	5	5	5	4	3	-	-	2	3	1
-	-	1	1	-	1	-	-	1	3	-	-	-	2	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	9	4	16	9	10	7	10	8	6	4	5	2	-	2	4	1

Tabel XVIII. De Indkomnes Hjemstavn.

Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés.

Hjemstavn.	Tilsammen.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaauden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.	Kriminalasylet.
Bygderne i:												
Akershus Amt	19	18	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Smaalenenes	22	21	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Buskeruds	16	15	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Jarlsberg og Larviks	20	20	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hedemarkens	31	29	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-
Kristians	24	21	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Bratsbergs	29	-	-	-	-	28	-	1	-	-	-	-
Nedenes	29	2	1	-	-	25	-	1	-	-	-	-
Lister og Mandals	33	-	-	-	-	29	-	3	1	-	-	-
Stavanger	22	-	-	-	-	16	3	2	1	-	-	-
Søndre Bergenhus	32	-	-	-	-	1	18	6	7	-	-	-
Nordre	21	-	-	-	-	-	18	-	3	-	-	-
Romsdals	23	-	-	-	-	-	6	5	-	-	12	-
Søndre Trondhjems	24	-	-	-	-	-	-	-	-	6	18	-
Nordre	28	-	-	-	-	-	1	3	-	6	18	-
Nordlands	30	-	-	-	-	-	3	-	-	1	26	-
Tromsø	21	-	-	-	-	-	-	-	-	-	21	-
Finmarkens	17	1	-	-	-	-	-	-	-	-	16	-
Bygderne tilsammen	441	127	3	1	-	99	51	21	12	14	113	-
Byerne:												
Kristiania	113	39	68	2	-	2	-	-	-	-	2	-
Drøbak	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredriksstad	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikshald	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sarpsborg	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drammen	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Holmestrand	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svelvik	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønsberg	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Larvik	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hamar	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsvinger	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien	14	-	-	-	-	11	-	1	1	-	1	-
Kragerø	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Risør	2	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Arendal	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Grimstad	3	1	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	15	1	-	-	3	11	-	-	-	-	-	-
Mandal	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Farsund	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Sandnes	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Stavanger	14	-	-	-	-	12	1	-	1	-	-	-
Haugesund	4	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Bergen	58	-	1	-	-	-	55	-	-	1	1	-
Aalesund	3	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	-
Sammenlagt	268	74	73	2	3	46	60	1	3	1	5	-

Tabel XVIII (Forts.).

Hjemstavn.	Tilsammen.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaaerden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.	Kriminalasylet.
Overført	268	74	73	2	3	46	60	1	3	1	5	-
Kristiansund	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Molde	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Trondhjem	16	-	-	-	-	-	-	-	-	9	7	-
Mosjøen	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Hammerfest	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vardø	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vadsø	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Byerne tilsammen	293	75	73	2	3	46	61	1	3	10	19	-
Fra Sverige	5	1	1	-	-	1	1	-	-	-	1	-
» Danmark	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
» England	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Fra Udlandet	8	2	2	-	-	1	1	-	-	-	2	-
Ukjendt Hjemstavn	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Sum ¹⁾	745	205	78	3	3	146	113	22	15	24	134	2

1) De til Observation indlagte Personer paa Gaustad (6), Kristiania (1) og Eg (1) Asyler er ikke medregnet, heller ikke 4 Gjenindlæggelser paa Kristiania Asyl.

Tabel XIX. Oversigt over Egteskabsforholdene hos de Indkomne.

Tableau des entrées réparties par état civil.

Asyl.	Tilsammen.			Ugifte.			Gifte.			I Enkestand.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	205	106	99	117	60	57	74	41	33	14	5	9
Kristiania ²⁾	78	39	39	46	26	20	30	13	17	2	-	2
Oslo	3	-	3	1	-	1	1	-	1	1	-	1
Kristiansand	3	1	2	-	-	-	3	1	2	-	-	-
Eg ³⁾	146	66	80	73	38	35	67	27	40	6	1	5
Newengaarden	113	57	56	61	32	29	46	23	23	6	2	4
Rosenberg	22	18	4	11	10	1	8	7	1	3	1	2
Møllendal	15	9	6	10	6	4	5	3	2	-	-	-
Trondhjem	24	12	12	18	10	8	5	2	3	1	-	1
Rotvold	134	70	64	75	42	33	52	25	4) 27	7	3	4
Kriminalasylet	2	2	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	745	380	365	414	226	188	291	142	149	40	12	28

1) 6 Mænd, indlagt til Observation, ikke medregnet.

2) 1 Mand, indlagt til Observation, ikke medregnet; heller ikke 4 Gjenindlæggelser (2 Mænd og 2 Kvinder).

3) 1 Mand, indlagt til Observation, ikke medregnet.

4) Deraf 1 fraskilt.

Tabel XX. Liste over de opgivne Aarsager til

Tableau des entrées dans les hospices d'aliénés

Aarsag.	Tilsammen.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Alderdom	4	2	2	1	2	-	-	-
— og tidligere Sindssygdom	1	-	1	-	1	-	-	-
Atheromaci, Fedthjerte og daarlig Ernæring	3	1	2	-	-	1	2	-
Arv	175	80	95	13	31	³⁾ 1	³⁾ 6	-
— og Alderdom	2	-	2	-	2	-	-	-
— » Barselseng	7	-	7	-	-	-	2	-
— » — og leg. Sygdom ¹⁾	1	-	1	-	1	-	-	-
— » — » Sindsindtryk	1	-	1	-	-	-	-	-
— » Drik	18	17	1	3	-	5	-	-
— » — og Fængselsstraf	1	1	-	1	-	-	-	-
— » — » leg. Sygdom ¹⁾	1	1	-	1	-	-	-	-
— » — » —»— og Stød paa								
Hovedet	1	1	-	1	-	-	-	-
— og Epilepsi	1	1	-	-	-	-	-	-
— » legemlig Sygdom ¹⁾	9	2	7	2	5	-	-	-
— » —»— og Stød paa Hovedet	1	1	-	1	-	-	-	-
— » Masturbation	5	5	-	2	-	-	-	-
— » Nattevaagen	1	-	1	-	-	-	-	-
— » Ondtliden	1	-	1	-	1	-	-	-
— » Overanstrengelse	11	3	8	2	5	-	-	-
— » Sindsindtryk	34	15	19	7	3	-	-	-
— » — og Overanstrengelse	2	-	2	-	2	-	-	-
— » — » Syfilis	1	1	-	1	-	-	-	-
— » Stød paa Hovedet	2	2	-	1	-	-	-	-
— » —»— og Drik	1	1	-	1	-	-	-	-
— » Svangerskab	1	-	1	-	1	-	-	-
— » Svækkelsestilstande	9	2	7	-	-	2	5	-
— » tidligere Sindssygdom	3	3	-	3	-	-	-	-
Barselseng	8	-	8	-	3	-	-	-
— og Sindsindtryk	2	-	2	-	-	-	-	-
— » tidligere Sindssygdom	1	-	1	-	1	-	-	-
Degeneration	12	7	5	-	-	7	5	-
— og Drik	5	4	1	-	-	4	1	-
— » — og Epilepsi	1	1	-	-	-	1	-	-
— » Hysteri	7	2	5	-	-	2	5	-
— » Rakit	2	2	-	-	-	2	-	-
— » Svækkelsestilstande	3	2	1	-	-	2	1	-
Drik	22	20	2	6	-	-	-	-
— og Epilepsi	1	1	-	-	-	-	-	-
— » Fængselsstraf	2	2	-	2	-	-	-	-
— » legemlig Sygdom ²⁾	4	3	1	2	-	1	1	-
— » Masturbation	1	1	-	1	-	-	-	-
— » Stød paa Hovedet	2	2	-	-	-	-	-	-
— » Usedelighed	2	2	-	-	-	-	-	-
Epilepsi	4	3	1	2	-	-	-	-
Forførelse	1	-	1	-	-	-	-	-
Fængselsstraf	3	3	-	3	-	-	-	-
Kjærestesorg og Klorose	1	-	1	-	1	-	-	-
Sammenlagt	381	194	187	56	59	28	28	-

¹⁾ Syfilis 2, Influenza 2, Rheum. acut 2, Gastro-enterit 1, Anæmi 1, Hysteri 1, Nervøsitet 1,

²⁾ Kronisk Alkoholisme 2, Nervøsitet 1.

³⁾ Efter en anden Opgave har der forekommet Sindssygdomme eller Nervesygdomme i nærmeste

Sindssygdом hos de paa Asylerne Indkomne.

réparties par cause présumée de la maladie.

Kristian-sand.		Eg.		Newen-gaarden.		Rosen-berg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Krimi-nal-asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	26	28	11	9	3	-	4	1	3	5	18	15	1
-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	2	-	3	1	1	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	5	-	4	2	-	1	1	-	-	5	7	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	9	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	33	37	29	28	6	-	5	2	4	5	31	28	1

Tandbyld 1, Furunkulose 1.

Slegt hos 19 (6 Mænd og 13 Kvinder) og i fjernere Slegt hos 15 (9 Mænd og 6 Kvinder).

Tabel XX.

Aarsag.	Tilsammen.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Overført	381	194	187	56	59	28	28	-
Legemlig Sygdom ¹⁾	20	9	11	5	7	-	-	-
— »— og Overanstrengelse . . .	1	-	1	-	-	-	-	-
— »— » Sindsindtryk . . .	2	1	1	1	1	-	-	-
Masturbation	1	1	-	1	-	-	-	-
— og Sindsindtryk	1	-	1	-	1	-	-	-
Ondtliden	2	2	-	-	-	-	-	-
Overanstrengelse	10	5	5	1	-	-	-	-
— og Fattigdom	1	-	1	-	-	-	-	-
— » Sindsindtryk	3	1	2	1	-	-	-	-
Sindsindtryk og -lidelser	41	17	24	2	2	-	-	1
Stød paa Hovedet	8	6	2	2	1	-	-	-
Svækkelsestilstand	8	1	7	-	-	1	5	-
Syfilis	11	8	3	-	-	4	3	-
— og Drik	5	5	-	1	-	4	-	-
— » Overanstrengelse	1	1	-	1	-	-	-	-
Udsvævende Liv	1	1	-	-	-	-	-	-
Uopgivet eller ukjendt Aarsag	243	124	119	35	28	2	3	2
Tilsammen ²⁾	740	376	364	106	99	39	39	3

- ¹⁾ Influenza 4, Pneumoni 1, Scarlatina 1, Rheumatismus 1, Tyfus 1, Pleurit 1, Enterit 1, Tuberkulose 1, Hysteri 1, Blærekatarrh 1, Periodisk Hovedpine 1, «Febersygdomme» 3,
²⁾ De til Observation indlagte (Gaustad 6, Kristiania 1, Eg 1, Rotvold 2) samt 7 Gjenindlæg-

Tabel XXI. Oversigt over de paa Sindssyge-

Tableau des entrées réparties par

Stand.	Tilsammen.			Gaustad. ¹⁾		Kristiania. ²⁾		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Arbejderstanden	159	97	62	24	11	20	16	1
Bonde-, Husmands- og Inderststanden	233	106	127	25	32	2	1	1
Borgerstanden	8	4	4	-	-	-	-	-
Embeds- og Bestillingsstanden	19	11	8	5	2	1	4	-
Forskjellige Funktionærer	13	7	6	2	2	-	-	-
Haandverkerstanden	88	51	37	16	10	10	6	1
Handelsstanden	45	31	14	8	6	5	2	-
Lægds- og Fattiglemmer	26	17	9	2	1	1	-	-
Militærstanden	3	-	3	-	2	-	-	-
Omstreifere	1	1	-	1	-	-	-	-
Skolelærerstanden	9	4	5	1	4	-	-	-
Straf- og Varetægtsfanger	13	13	-	9	-	-	-	-
Studerende	2	2	-	-	-	-	-	-
Sømandsstanden	44	27	17	8	4	-	-	-
Tjenerstanden	76	4	72	1	24	-	10	-
Ukjendt eller uden Stilling	6	5	1	4	1	-	-	-
Tilsammen	745	380	365	106	99	39	39	3

- ¹⁾ 6 Mænd, indlagt til Observation, ikke medregnet. ²⁾ 1 Mand, indlagt til Observation, er ikke talt medregnet.

(Forts.).

Kristian-sand.		Eg.		Newen-gaarden.		Rosen-berg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Krimi-nal-asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
1	-	33	37	29	28	6	-	5	2	4	5	31	28	1
-	-	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	2	2	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-
-	-	2	1	1	-	-	-	1	2	-	2	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	1	2	7	2	5	-	1	1	-	3	2	7	5	-
-	-	-	-	1	1	2	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	27	34	20	19	10	3	2	2	3	3	24	24	1
1	2	66	80	57	56	18	4	9	6	12	12	66	63	2

kulose 2, Gigtfeber og Struma 1, Rheumatismus acutus og Lithiasis og Diabetes mellitus 1, Anæmi 1, Skjægsop 1. gelsler (Kristiania 4, Rotvold 3) er ikke medregnet.

asylet Indkomnes Stand og Stilling.

profession et par condition sociale.

Kristian-sand.		Eg. ³⁾		Newen-gaarden.		Rosen-berg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Krimi-nal-asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
-	1	23	17	14	6	2	1	-	-	3	3	10	6	1
-	-	14	25	11	21	8	1	5	2	3	7	38	37	-
-	1	-	-	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	3	2	-
-	-	4	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	6	8	9	4	1	-	2	1	-	-	7	7	-
1	-	4	-	5	5	2	-	-	-	2	-	4	1	-
-	-	2	4	3	1	3	-	2	-	3	2	1	1	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	9	11	3	2	1	-	-	-	1	-	5	-	-
-	-	2	12	-	12	-	1	-	3	-	-	1	10	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	2	66	80	57	56	18	4	9	6	12	12	70	64	2

medregnet, heller ikke 4 Gjenindlæggelser (2 Mænd og 2 Kvinder). ³⁾ 1 Mand, indlagt til Observa-

Tabel XXII. Oversigt over

Relevé de l'application

Asyl.	Tilsammen.						Indspærring er anvendt i følgende Antal Timer pr. 100 Forplejningsdage.	Uro.				Uro og Ødelæggelseslyst.				Uro, Voldsomhed og Ødelæggelseslyst.				
	Tilfælde.			Personer.				Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
Gaustad.....	2	2	-	1	1	-	0,03	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Oslo.....	32	-	32	4	-	4	0,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eg.....	7	1	6	6	1	5	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Rosenberg.....	35	15	20	16	12	4	19,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	20	10	4
Møllendal.....	17	11	6	12	7	5	16,1	-	-	-	11	6	7	5	-	-	-	-	-	
Rotvold.....	76	36	40	41	19	22	0,1	3	20	3	12	-	-	-	-	-	-	-	-	
Kriminalasylet ¹⁾	14	14	-	12	12	-	8,9	-	-	-	-	8	-	6	-	-	-	-	-	
Tilsammen	183	79	104	92	52	40	-	5	20	4	12	19	6	13	5	13	20	10	4	

¹⁾ Glat Celle har været anvendt i 11 Tilfælde paa 9 Mænd, ordinær Celle i 3 Tilfælde paa

Tabel XXIII. Middeltal af daglig

Nombre moyen par jour des aliénés occupés

Asyl.	Tilsammen.			Gaards-, Have- og Markarbeide.			Brændeskjæring og Bæring af Kul og Ved.			Haandverksarbeide.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Gaustad.....	145,2	76,8	68,4	23,3	18,7	4,6	7,4	7,4	-	15,1	15,1	-
Kristiania.....	29,4	15,7	13,7	-	-	-	-	-	-	3,0	3,0	-
Oslo.....	17,3	-	17,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand.....	9,6	5,5	4,1	-	-	-	2,0	2,0	-	0,8	0,8	-
Eg.....	128,4	73,2	55,2	20,2	16,6	3,6	11,2	11,2	-	11,0	11,0	-
Newengaarden ..	151,6	80,5	71,1	12,1	10,8	1,3	9,6	9,6	-	7,5	7,5	-
Rosenberg.....	74,4	58,9	15,5	15,7	15,7	-	1,8	1,8	-	6,4	6,4	-
Møllendal.....	28,4	15,9	12,5	1,7	1,7	-	-	-	-	7,2	7,2	-
Trondhjem.....	50,3	28,1	22,2	6,2	6,2	-	-	-	-	3,0	3,0	-
Rotvold.....	127,9	80,9	47,0	19,4	19,4	-	26,0	26,0	-	5,7	5,7	-
Kriminalasylet ..	9,4	9,4	-	-	-	-	0,2	0,2	-	0,1	0,1	-

¹⁾ Herunder er ogsaa opført Vedskjæring.

Anvendelse af Indespærring.

de reclusion.

Voldsomhed.				Ødelæggelseslyst.				Ødelæggelseslyst og Urenlighed.				Brutal og truende Opførsel.				Undvigelsestrang.			
Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	32	-	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	6	1	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-
29	20	14	10	4	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-
30	58	15	19	5	-	3	-	1	-	1	-	5	-	5	-	1	-	1	-

3 Mænd.

arbejdende Syge i Asylerne.

au travail dans les divers hospices.

Husgjerning.			Drev- og Uldplukning.			Not- og Garnbinding.			Kvindeligt Haandarbejde.			Kontorarbejde.		
Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
46,9	23,7	23,2	15,7	10,8	4,9	-	-	-	35,7	-	35,7	1,1	1,1	-
15,4	¹⁾ 10,2	5,2	2,5	2,5	-	-	-	-	8,5	-	8,5	-	-	-
3,7	-	3,7	5,7	-	5,7	-	-	-	7,9	-	7,9	-	-	-
2,7	2,7	-	-	-	-	-	-	-	4,1	-	4,1	-	-	-
41,2	23,7	17,5	17,2	9,7	7,5	-	-	-	26,6	-	26,6	1,0	1,0	-
63,9	33,9	30,0	17,7	17,7	-	-	-	-	39,8	-	39,8	1,0	1,0	-
18,4	15,4	3,0	19,6	19,6	-	-	-	-	12,5	-	12,5	-	-	-
7,0	4,0	3,0	3,0	3,0	-	-	-	-	9,5	-	9,5	-	-	-
13,4	6,5	6,9	12,4	12,4	-	-	-	-	15,3	-	15,3	-	-	-
32,8	18,4	14,4	10,0	10,0	-	1,4	1,4	-	32,6	-	32,6	-	-	-
1,0	1,0	-	8,1	8,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabel XXIV. Extrakt af Regnskaberne for Gaustad, Eg og Rotvold Asyler for Regnskabsaaret $\frac{1}{7}$ 1897— $\frac{30}{6}$ 1898.

Tableau des recettes et des dépenses des établissements d'aliénés de Gaustad, d'Eg et de Rotvold $\frac{1}{7}$ 1897— $\frac{30}{6}$ 1898.

Indtægt:

	Gaustad.	Eg.	Rotvold.
	Kr.	Kr.	Kr.
Kurpenge	181 366,78	132 594,56	117 420,12
Arbejdsvirksomheden	9 819,88	10 155,81	5 486,81
Erstatning for Beklædning	—	—	9 229,98
Gartneriet	4 457,27	1 789,94	2 744,98
Jordbruget	43 598,29	27 233,99	33 278,36
Indtægter af Bepisningen	7 241,17	4 616,50	3 767,17
Diverse Indtægter	237,12	488,02	379,58
Tilsammen	246 720,51	176 878,82	172 307,00

Udgift:

	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger og Pensioner	49 355,23	33 117,54	32 396,10
Bepisningen	92 160,55	61 975,33	62 487,14
Syges Adspredelse, Arbejdspenge m. m. . . .	3 183,09	2 042,80	2 717,66
Bygningerne, Gas og Vandledninger m. m. .	10 167,40	6 486,16	4 499,98
Inventariet	10 211,54	4 986,29	5 497,19
Belysning	} 21 344,15	1 967,51	2 560,43
Brænde		11 315,07	9 668,15
Medicinske Fornødenheder	3 127,20	2 202,82	3 045,28
Biblioteket	398,83	303,12	310,03
Kontorudgifter	808,59	701,95	451,88
Vask og Renholdelse	2 976,86	3 173,28	1 543,64
Materialier til Verkstederne, Beklædningen .	7 597,26	8 945,82	8 317,19
Heste- og Dagarbejde m. m.	3 600,00	1 200,00	—
Gartnerierne	1 691,64	1 034,11	2 406,91
Jordbruget:			
Lønninger	5 210,67	4 015,65	3 724,90
Andre ordinære Udgifter	34 977,09	18 430,84	22 522,92
Tilfældige og forskellige Udgifter, derunder Skydsgodtgjørelse til Presten og Kasse- renen ved Rotvold	2 168,90	1 617,85	1 542,61
Extraordinære Udgifter	4 902,13	1 869,39	2 739,96
Tilsammen	253 881,13	165 385,53	166 422,97

**Tabel XXV. Extrakt af Regnskabet for Kriminalasylet i
Trondhjem for Regnskabsaaret $1/7$ 1897— $30/6$ 1898.**

Tableau des recettes et des dépenses de l'asile d'aliénés criminels $1/7$ 1897— $30/6$ 1898.

Indtægt:

	Kr.
Kurpenge	4 459,00
Erstatning for Beklædning	583,10
Arbejdsdriften	935,21
Forskjellige Indtægter	23,92
Tilsammen	6 001,23

Udgift:

	Kr.
Lønninger og Leiebetjening m. v.	8 115,80
Bespisning	4 034,96
Beklædning	698,85
Belysning	242,31
Brændsel	607,76
Renholdelse	634,77
Sygeudgifter	50,07
Inventarium	255,17
Bygningernes Vedligeholdelse	295,12
Vandafgift	15,00
Skrivematerialier og Protokoller	85,16
Materialier til Arbejdsdriften	436,90
Forskjellige Udgifter	241,68
Tilsammen	15 713,55

Af Direktør A. Lindboe's Beretning for Gaustad Asyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Gaustad.

— — Den under Dødsaaarsagen *Fractura cranii* opførte Kvinde var en 40-aarig ugift Lærerinde, der havde været behandlet i Asylet for hysterisk Sindssygdøm af flere Aars Varighed i nogle Maaneder fra 1893 til 1894 og udgik i Bedring. Senere havde hun været noksaa bra og udført sin Gjerning tilfredsstillende. I Begyndelsen af November 1898 begyndte hun at blive urolig, søvnløs, indlagdes for Cystit paa et Hospital, hvor hun hoppede ud fra en Altan i 2den Etage den 18de November. Kraniebrud eller andre Læsioner kunde ikke paa-vises; derimod havde hun Hovedpine, Kvalme og Brækninger, var deprimeret og ønskede at komme til Asylet igjen. Hun indlagdes samme Dag, transporteret i en Sengekurv, meddelte, at hun havde faaet det Kald at hade dem, som hadet Frelseren, havde derfor villet «fly» ud i Byen; men da hun ikke kunde dette, blev hun saa fortvilet, at hun kastede sig ned fra Hospitalets Altan. Heller ikke paa Asylet kunde nogen Fraktur paa-vises; men der var nogen Ømhed af enkelte Ribben paa høire Side og ovenfor venstre Tinding, hvor Bløddelene kjendtes opsvulmede. Hun havde Indkomst-Aftenen en Brækning, men senere ikke før i de sidste Dage af December, fra hvilken Tid hun var plaget af stadige Opkastelser. Ventrikeludskylning og anden Behandling havde ingen Virkning herpaa; fra og til syntes Opkastelserne eller Opgylpningen delvis at være vilkaarlig. Hun fik Næringsmidler hyppig i smaa Doser, Bovinin o. s. v., Incitantia, delvis injiceret; men Kræfterne aftog jævnt, og hun døde rolig den 11te December.

Ved *Sektionen* viste Pandehuden sig paa sin indvendige Flade sterkt blodimbiberet; Lacunar viste en Fraktur, begyndende paa Os frontis i Høide med Fossa anterioris bagre Begrænsning, omtrent 1 Cm. foran Sut. coronaria, gaaende i ret Linje op til Sammenstødspunktet af Os frontis, Os temp. og Os parietale, derfra omtrent 2,5 Cm. gennem Sut. coronaria; ovenfor her viser denne Sutur sig løsnet fuldstændig op til Sut. sagittalis; denne er ligeledes løsnet i omtrent 2,5 Cm.s Udstrækning bagover; fra hvilket Punkt atter udgaar

en Fissur igjennem høire Parietalbens hele Tykkelse i omtrent 2,5 Cm.s Udstrækning skraat udad og bagtil. Indvendig sees Frakturen derhos fra Udgangspunktet at strække sig omtrent 3 Cm. indover Ala ossis sphenoidei, hvis bagre Rand er noget splintret; denne indvendige Del af Frakturen gaar kun gjennem Lamina vitrea og ind i Diploë. Langsmed hele Frakturen og fremover hele Os frontis paa venstre Side laa et noksaa tykt, temmelig fast Blodkoagel, der vanskelig lod sig afvaske. De tynde Hinder var overmaade sterkt injicerede, i lettere Grad fortykkede, noget ødematøse, afløstes noksaa let. Hjernesubstansen sterkt blodprikket. — I venstre Nyrerbækken noget halvt purulent Vædske; Nyrenes Tegninger noget udviskede. Mavesækken temmelig stor, indeholdt henimod 1 Liter gulgrøn Vædske.

Den under Dødsaaarsagen *Lues cerebialis* opførte Mand var en 35-aarig Jernbaneanarbejder, der fra Ungdommen af havde drukket meget, dog noget mindre i den senere Tid. For 6 Aar siden Syfilis. I Begyndelsen af Juli 1898 fik han et apoplektiformt Anfald med venstresidig Parese i Ansigt og Ekstremiteter, hvilken hurtig svandt i Underekstremiteterne, men holdt sig længere i Arm og Ansigt. I Løbet af en Maanedes Tid blev han atter arbejdsfør. I Begyndelsen af August viste han forhøiet Selvfølelse, sluttede at arbejde, «da han nok greiede sig alligevel», var Gud, skulde reformere Verden o. s. v., begik Excesser in Baccho & Venere; sterk Stemningsveksel, Voldsomhed, prøved endog at bruge Kniv mod en Kammerat. Indlagdes paa Asylet den 16de August, var yderst urolig, paa-gaaende, stortalende, tøvet, med Storhedsforestillinger; høire Pupille større end venstre, formindskede Patellarreflekser. 25de August, da Status præsens blev optaget, syntes Pupillerne lige store, men var smaa; ganske let Ataksi ved vanskeligere Ord, Patellarreflekserne da forsterkede; Dorsalklonus paa venstre Side; han vaklede og havde vanskelig for at gaa med lukkede Øine. Han var da rolig, godslig, renlig, spiste og sov godt og kunde gjøre noksaa ordentlig Rede for sine Forhold, endogsaa regne rask og noksaa sikkert vanskeligere Opgaver, men havde sine Storhedsidéer, om han end delvis kunde indrømme deres Urigtighed. Han fik Jodkalium, som han dog ikke tog længe, og Sove-midler. Han var derefter en Tid snil og godslig, munter og fornøiet, men blev ud i September atter ugrei, irritabel, paa-gaaende mod Sygevogterne, til andre Tider klænget og overdreven kjærlig. 22de November viste sig total høiresidig Facialparalyse. 1ste December kunde han ikke sætte Ben under sig og laa ved Morgenvisiten komatøs. 9de December noteret: Ligger i en Døs, men lader sig vække op imellem, f. Eks. naar han skal have Mad, er svag og meget bleg. Døde 11te December.

Ved *Sektionen* viste Hjerneskillen sig overmaade tyk, ved Sammenstødet af Os frontis og Os temporum næsten 1 Cm. tyk, og hele Lacunar i Forhold dertil; venstre Halvdel ikke lidet tykkere end høire; noget asymmetrisk. Hjernen i sin Helhed «spændt», Gyri fast pressede mod hverandre og noget aplanerede. De tynde Hinder overalt paa Konveksiteten gjennemsigtige, høist ubetydelig fortykkede, noget ødematøse, afløses ganske let. De er derimod fortykkede og hvide i Partiet om Chiasma og mellem den lille Hjernes Hemisfærer, paa først-

nævnte Sted belagt med en størknet gelatinøs Masse. Art. basilaris er der, hvor den passerer forreste Rand af Pons, sammenvokset med Omgivelserne og belagt med et tykt Ekssudat; dens Lumen her næsten fyldt af en fra den øvre Væg fremragende Wulst; Væggen meget fortykket, og omkring Wulsten i Arterien Koagler. Umiddelbart stødende til og sammenvokset med Arterien findes i Pons lige i Midtlinjen en vel begrænset rund Svulst af en stor Spansknøds Størrelse, strækkende sig fra Pons' forreste Rand bagover og som nævnt naaende frem ligetil Pons' forreste Flade; paa Gjennemsnit viser Svulsten et ydre graaligt Lag af halvt flesket Udseende, koncentrisk indenfor dette Lag et gulgraat, noget blødere, halvt ostlignende og inderst et graarødt ligesom blodimbiberet Parti af noget fastere Konsistens. Pons' Væv fra Svulsten og opad er sterkere blodprikket. Paa forskjellige andre Steder i Centralorganet findes lignende Svulster, ialt 7 større: én paa Medialfladen af v. Frontallap paa Overgangen mellem bagre og midtre Tredjedel, én paa Indsiden af h. Frontallap i dens bagerste Parti, én i bagre Del af h. Thalm. optic. paa Overgangen mellem bagre og midtre Tredjedel, én mellem Tracti optici, én i Crus cerebelli ad med. obl. paa h. Side og én paa underste Flade af Cerebellums venstre Hemisfære. De andre Svulster er tildels mere homogene paa Snitfladen. Hjernesubstansen omkring dem er delvis emollieret i større Udstrækning. Corticulis i Frontallapperne temmelig rødlig farvet, stærkest paa venstre Side; Sideventriklernes indeholder endel Serum; Ependymet i 4de Ventrikel noget granuleret; rigelige Ateromer i Art. fossae Sylvii og flere af dens Forgreninger. Hjernens samlede Vægt 1490 Gram. Sektionen forøvrigt fremviste intet af Interesse; kun var der i Mitralis og Aorta enkelte ateromatøse Flekker.

Den under Dødsaaarsagen *Vitium organicum cerebri (Gliosarkoma)* opførte Mand var en 59-aarig Gaardbruger, der tidligere var noget drikfældig og for 9 Aar siden havde en akut Nefrit. Han indkom her 17de November. Han havde ca. 7 Maaneder i Forveien begyndt at vise sig underlig, forvirret, nedstemt, saa sig omgivet af underlige Folk, som vilde ham ilde, og blev sløvere. Funktionerne havde været i Orden; kun havde han haft Kvalme og Pyrose. Ved Indkomsten her var han rolig, men aldeles forvirret, spiste lidt, men laa senere i en Døs med uvilkaarlig Urinafgang. Laa næste Dag med sterk Skjælven, Tænderskjæren, stammede utydelig, naar man snakkede til ham, havde vanskeligt for at artikulere og finde de rigtige Ord. Pupillerne lige, reagerende; Puls 84. Eggehvide i Urinen. Han drak lidt Melk, som han imidlertid kastede op igjen, laa for det meste i Koma med uvilkaarlig Urinafgang og døde allerede den 19de November.

Ved *Sektionen* viste Hjerneoverfladen sig fladklemt; v. Thalam. opt. var adskillig fremdrevet i Sideventriklen og i sin bagre Halvdel halvt flotterende; ytre Væg af bagre Horn præsenterede sig som en blaarød Svulstmasse, der strakte sig indtil 1½ Cm. fra Okcipitallappens bagre Ende; denne Svulstmasse, der bagtil er af en liden Valnøds Tykkelse, fortsætter sig afsmalnende fremover til Thalam. opt. Snit gennem Corp. striat., Thalamus, Caps. int. & ext. viser en ikke ubetydelig forstørret Bredde af disse Partier. Det hele Parti er noget

gulagtig farvet; Organernes Tegninger og Grænser tildels forvaskede, særlig for Thalamus Vedkommende; Snittet har et halvt fleskesvorlignende Udseende, og den bagre Del af Thalamus er opblødt, med friske, mindre Blødninger. Imellem Corp. striat. og Hjernens Overflade er der en mere isoleret, noksaa begrænset Svulstmasse af en Spansknøds Størrelse, ganske lys graarødlig Farve, af et brusket Udseende og temmelig fast at skjære igjennem. Den nævnte Svulstmasse i det bagre Horn har et omtrent lignende Udseende, men er mørkere og indeholder ældre og friskere Blødninger fra et Punkts til en liden Erts Størrelse. Hjernens samlede Vegt 1470 Gram. En enkelt ateromatøs Flek i Mitralis. V. Pleura noget gelatinøst fortykket. Leveren morsken, med utydelige Tegninger. Milten stor. Nyrene smaa, med atrofiske Pyramider og utydelige Tegninger.

Hos flere af de Døde var Tilstanden ved Indkomsten meget daarlig, saa de kun levede faa Dage i Asylet.

Hos samtlige Døde fandtes større og mindre Forandringer i Hjernen og dens Hinder, saasom Asymmetri af Hjerneskillen, delvis Sammenvoksning af denne med Dura mater, pachymeningitiske Nydannelser med Blødninger, Injektion, Fortykkelser og Ødem af de tynde Hinder, delvis med Blodekstravasater, Fastvoksning af Hinderne til Hjernesubstansen, Atrofi af denne og i et enkelt Tilfælde et Emollitionsfokus.

Af Overlæge Dr. med. Harald Holms Beretning for Kristiania Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Kristiania.

— — Med Hensyn til de Patienter, der er udskrevne i Bedring, bemerkes, at man er gaaet ud fra som rigtigt i prognostisk Henseende, at Patienter, hos hvem Diagnosen *Insania periodica*, *epileptica*, *hysterica* og *degenerativa* er stillet, ikke bør udskrives som helbredede, da man maa være forberedt paa, at et nyt Anfald med de gamle Sindssygdomssymptomer inden ret længe atter vil bryde frem. Patienter med andre Sindssygdomsformer er ogsaa udskrevne i Bedring, saafremt ikke, foruden Mangel paa Sindssygdomssymptomer ved Udskrivelsestiden, ogsaa Sygdomserkjendelsen har været utvilsom.

Der døde 12 Mænd og 8 Kvinder.

1. I. K. I., ugift Sømand, 23 Aar gammel, indlagdes 6te December 1897 som lidende af *Paralysis generalis*. Ved Indkomsten var han allerede næsten moribund. Han udviste en venstresidig Lammelse og dertil ogsaa

Lammelser af Blæren og Tarmkanalen. Der var svære Dekubitusaar over høire Hofte og Os sacrum. Han var sterkt sløvet; sov den største Del af Døgnet. I den forholdsvis korte Tid, i hvilken han var vaagen, var han sterkt skrigende. Der indtraadte Feber med forceret Respiration, og han døde af en Pneumoni 3die Januar 1898. Obduktion blev efter Familiens Ønske ikke udført.

2. G. G., ugift Dagarbejder, 42 Aar gammel, indlagdes 28de August 1897 fra en Pleiestue her i Byen. Han frembød ved Indlæggelsen de fleste af de almindeligste paralytiske Symptomer: Hæsitation, reaktionsløse Pupiller, ophævede Muskelreflekser, Tremor, Rombergs Symptom, ataktisk Gang og visse Sensibilitetsforandringer. Han befandt sig i en udtalt Sløvhedstilstand og var urenselig. Han emacieredes efterhaanden mere og mere og døde den 8de Februar. Sekundær Dødsarsag: Tuberkulose, Pneumoni. Ved Sektionen fandtes følgende: Mellem Dura og de tynde Hinder forøget Vædskeansamling. De tynde Hinder noget fortykkede. Størsteparten af Gyri synes atrofierede. Ventriklerne lidt udvidede. Arterierne stive. Hjernens Vegt 1300 Gram.

Høire Lunge viser i Toppen en ertstor Kaverne med gamle Sammenvoksninger og Fortykkelser i Omkredsen. Venstre Lunges Top viser det samme Forhold. I nederste Lap spredte tuberkuløse Gryn med pneumoniske Infiltrationer. Hjertet lidet, fast, uden patologiske Forandringer. De andre Organer normale.

Ved Hjernens mikroskopiske Undersøgelse sees Corticalis jevnt skleroseret, saaledes som almindeligt ved kronisk forløbende Tilfælde af Paralyse. Degenerationen af Gangliceller og Nerveudbredning er mindre udtalt i Centralgyri og Parietallapperne. I Okcipitallappen neppe Degeneration. M. oblongata viser heller ikke tydelige patologiske Forandringer.

3. A. G. O., ugift, 22 Aar gammel Mand, uden Livsstilling. Patienten var arvelig disponeret, skal have lidt af Rakit og havt epileptiske Anfald siden 1 Aars Alderen. Først i de 3 sidste Aar har han udvist tydelige psykiske Abnormiteter. Han viste sig sint og aggressiv og oftere aldeles forvirret, især naar de epileptiske Anfald var ivente. Selve Anfaldet indlededes med, at han indtog en halvt teatralisk, halvt udfordrende Angrebsstilling, dreiede sig derpaa flere Gange rundt om sin egen Akse, altid i Retning mod venstre, faldt saa overende, for derpaa under Kramper at rotere paa samme Maade liggende paa Jorden. Han var tydelig sløvet, havde vanskeligt for at opfatte almindelig Tiltale, og var som anført til sine Tider uredig og urenselig.

Efter 1 Aars Ophold i Asylet fik han den 31te Marts en Række sterke epileptiske Anfald og var hele Tiden siden aldeles forvirret, indtil han den 2den April afgik ved Døden. Dødsarsag: Kvælning under Status epilepticus.

Sektion: Ved Gjennemsgning af Kraniet strømmer der ud mindst 300 Gram kirsebærrødt flydende Blod. Hjernens Vegt 1350 Gram, Makro-

skopisk viser Hjernen ingen tydelige Forandringer undtagen for Hindernes Vedkommende, der er lidt fortykkede. Ved Lungerne er der intet andet patologisk at opdage, end at der hist og her over Lungen findes en Del Knappenaalshoved-store lyserøde Blodekstravasater. Hjertets Vegt 230 Gram; Muskulaturen frisk; indeholder flydende kirsébærrødt Blod. Ved Underlivsorganerne ingen Forandringer.

Mikroskopisk sees Temporallappen i en Degenerationstilstand, baade hvad Ganglicellerne og hvad Nerveudbredningen betræffer. Mindre Degeneration i G. fornicati recti, Insulae Reilii, mindst i Frontalgyri. De øvrige Kortikalpartier normale. I Medulla oblongata sees Virkningen af en ødematøs Proces, især fremtrædende i den dorsale Vaguskerne, hvor Ganglicellerne er ødematøse og Nerveudbredningen i en fuldstændig Opløsningstilstand. I Pyramidebanerne en lettere Degeneration.

4. H. P., 71 Aar gammel Bryggearbejder, gammel Biberius, indkom i Asylet 3die December 1897, efterat han i Løbet af de forudgaaende 3 Aar havde haft flere depressive Anfald. Ved Indkomsten i Asylet var han nedstemt, grædende og tildels skrigende, uden at han kunde gjøre ordentlig Rede for Grunden til sin Nedstemthed. Han befandt sig i en stadig Hallucinationstilstand, hvorunder han til sine Tider var aldeles desorienteret. Ytrede senere Frygt for, at han skulde dø som en Gris og ikke faa Ro i Graven.

Han emacieredes efterhaanden mere og mere og døde under tiltagende Dyspnoe, men uden Hoste, den 24de April af Bronkopneumoni.

Ved Sektionen sees Hjernens Hinder melkagtig fortykkede. Vindingerne viser ingen tydelig Atrofi. Arterierne tykke og stive. Hjernens Vegt 1400 Gram. Høire Lungetop adhærent til Brystvæggen. I Toppen sees et fortykket nodstort Parti uden tydelige Tuberkelaf sætninger. Hist og her i Lungen pneumoniske Affektioner af ny Dato. I venstre Lunge har den pneumoniske Affektion en noget større Udbredning. Hjertets Vegt 250 Gram; Muskulaturen er bleg og skjør, men Klapperne normale. Ved Underlivsorganerne ingen Abnormiteter.

Ved Hjernens mikroskopiske Undersøgelse findes der en jevn degenerativ Proces i Frontalgyri og i G. recti, fornicati og Insulæ Reilii. Det samme kan ogsaa paavises i Lob. parietalis sup. og i G. temporales secund. & tertii, medens derimod G. temporales primi og de øvrige Hjernebarkpartier er normale.

M. oblongata viser ingen andre Abnormiteter end en lettere Sklerose og Degeneration af Nerveudbredningens Myelinsker i den dorsale Vaguskerne.

5. M. S., 38 Aar gammel gift Kvinde. Hun indkom i Asylet 14de November 1890 som lidende af Paranoia hallucinatoria. Hendes Vrangidéers, ligesom ogsaa Hørselshallucinationernes, Indhold dreiede sig om Efterstræbelser af forskellige Personer og om Mandens Utroskab. Saavidt man kunde merke, hallucineredes hun ikke for de andre Sanser. Hun

var som saa mange andre Paranoikere vrang, ubehagelig og trættekjær. Efterhaanden udviklede der sig hos hende en noksaa tydelig Sløvhedstilstand, især i Opfatningen af andres Tale. I Løbet af 1897 blev hun temmelig mager og havde af og til tynde Afføringer og Nattesvedning. Under fortsat Afmagring, men uden Hoste, døde hun omsider den 14de Mai 1898 af Lunge- og Tarmtuberkulose.

Ved Sektionen fandtes Hjernemassens Vener sterkt blodfyldte, de tynde Hinder var melkagtig fortykkede, især langs begge Hemisfærens mediale Rand. Makroskopisk var der ingen tydelig Atrofi af Hjernevindingerne. Hjernens Vegt 1220 Gram.

I venstre Pleurahule en større Mængde grønligt Serum. Fortykkelser og Adhærensener til Brystvæggen paa forskellige Steder.

Begge Lunger viser en tildels frisk Tuberkulose med Fortykkelser i Omkredsen af Foci; dertil friske pneumoniske Infiltrationer. Hjertet er slapt og blegt, Muskulaturen skjør og tildels fedtdegenereret. I Tyktarmen en Mængde spredte tuberkuløse Saar. De andre Organer viser ingen tydelige patologiske Forandringer.

Mikroskopisk sees omtrent Halvparten af Ganglicellerne og Største- parten af de transverselle Nervefibre ødelagte, medens derimod Grund- substansen ikke viser nogen paafaldende Tæthed. Degenerationen fore- findes i Insul. Reilii, G. recti, G. fornicat. og G. temporal. primi. Den psykomotoriske Region og Okcipitalappen er intakte.

De øvrige Hjernebarkpartier viser en ganske svag patologisk Proces.

Den smaacellede Vaguskerne er noget skleroseret, især i de nederste Partier, den storcellede ligeledes, men her synes dog Nerveudbredningen vel bevaret. Sklerotiske Striber i de udtrædende Vagusrødders nederste Partier.

6. H. O. H., 38 Aar gammel gift Typograf, indlagdes i Asylet 17de Februar 1897 som lidende af Paralysis generalis. Han var kort før bleven afskediget fra sit Arbejde som Typograf, da han som saadan var aldeles ubrugbar. Han tilkjendegav forskellige ambitiøse Idéer. Han eiede et Menageri, et Marmorpalads, skulde skyde Bjørne og fange Rensdyr. Senere havde han skudt 1000 Bjørne og vilde reise til Bergen, købe Salt og nedsalte alt Bjørnekjødet. Han skabte stadigvæk elektriske Mennesker, men vilde ikke forraade Fabrikhemmeligheden, da han derom havde sluttet Kontrakt med Vorherre. Han havde ogsaa været i Helvede, hvor han traf alle sine Kolleger — Typograferne —, men uden Hoveder. Han havde taget med sig fra Turen en hel Del Marmor og Guld.

Foruden den almindelige sløvede Tilstand forefandtes ogsaa legemlige Lammelsestilstande, saaledes før Lys ubevægelige Pupiller, manglende Patellarrefleks, nogen Analgesi, bredsporet Gang og Hæsitation. Sløvheden tiltog; men han emacieredes ikke. Ingen Hoste. Den 4de Mai optraadte der en Række universelle Rykninger sammen med en Febris continua med Temp. 38,5 og derover. Den forhøiede Temperatur og mindre Ryk-

ninger vedvarede sammen med en komatøs Tilstand, indtil Døden efter 6 Dages Sengeleie indtraadte den 10de Mai. Nærmeste Dødsarsag — Vagusaffektionen.

Sektion: Hjernens Vegt 1270 Gram. De tynde Hinder lidt fortykkede over Sulci med subarachnoidalt Ødem. Nogen Udvidning af Ventriklerne. Lungerne ikke adhærente. Nogen Blodoverfyldning ved Basis af venstre Lunge, ellers intet abnormt. I høire Lunges Top enkelte tuberkuløse Foci. Ved Pres af Lungepartiet flyder der ud tykt Pus. Hjertet lidet, ikke skjørt, ingen makroskopisk Fedtdegeneration. Blodet noksaa mørkfarvet. Ved Underlivsorganerne intet at bemerke.

Mikroskopisk paavistes den almindelige Kortikaldegeneration i subakut forløbende Tilfælde af Paralyse, stærkest udtalt i G. recti, fornicati og Insulae Reilii. Paa det allernærmeste normale var dog de to øverste Trediedele af Centralgyri og dernæst Lob. paracentrales og Okcipitallapperne. Den dorsale Vaguskerne er skleroseret og Nerveudbredningen i den omtrent = 0. Der er marvløse Striber i de udtrædende Vagusrødder.

7. M. C. M., 38 Aar gammel gift Kvinde, indlagdes for et Forvirringsanfald den 27de April. Efter de medfølgende Oplysninger blev hun den 18de s. M., Dagen efterat hun havde født sit 9de Barn, «pludselig» forvirret. Hun talte usammenhængende om religiøse Forhold, samtidig med, at hun indimellem førte uanstændig Passiar og onanerede. I Asylet pratede og sang hun afvekslende med hæs Stemme den hele Dag, uden at det var muligt at opdage nogen Sammenhæng i hendes Delirier.

Medens hendes Temperatur paa Byens Sygehus, hvor hun først var bleven indlagt, skal have været normal, havde hun under Asylopholdet en hektisk Feberkurve, helt fra 37,5 om Morgenen op til 39,9 om Aftenen. Efter vedholdende Forvirring, Idéflugt, antagelig Hallucinationer og tiltagende Emaciation døde hun den 23de Mai af Lungetuberkulose. Trods meget Ekpektorat ingen Hoste.

Sektionen viste i begge Lunger, fra Top til Basis, højgradige Tuberkel-infiltrationer med Betændelsesprodukter i Omkredsen af de enkelte Foci. Ved de andre Organer intet makroskopisk at opdage. Hjernens Vegt 1170 Gram.

Under Mikroskopet sees i Hjernebarken en nærmest akut Degeneration af Ganglioceller og marvholdige Nervefibre, medens derimod Grundsubstansen ikke viser nogle væsentlige Forandringer. Mest afficerede er G. recti, fornicati, temporales primi og frontales, medens derimod den psykomotoriske Region og Okcipitallappen maa betegnes som normal. Insula Reilii viser væsentligst kun en Opløsningsproces af de marvholdige Nervefibre. Den øvrige Hjernebark er kun ganske svagt angreben af Processen.

M. oblongata er aldeles normal med Undtagelse af den dorsale Vaguskerne, der viser en ødematøs Proces med Ødelæggelse af Nervefibrenes Marvskeder. Marvløse Striber i de udtrædende Vagusrødder.

8. J. A. B., 50 Aar gammel Idiot indkom 11te Mai. Helt siden de første Barneaar skal han have været venstresidig hemiplegisk og meget vanskelig at behandle paa Grund af vedvarende Uro, Skrigen og Urenslighed. Efter først at have været forpleiet i forskellige Sygehuse og Pleiestuer havnede han omsider her i Asylet med svære Dekubitussaar. Det gik efterhaanden yderligere tilbage med hans Kræfter, og tilslut kunde han ikke mere svælge sin Mad. Han døde 4de Juni af en ødematøs Proces i Med. oblongata.

Ved *Sektionen* paavistes der intet væsentligt ved Hjernens Hinder undtagen, at der i Dura, i dennes mediale Parti, ligeoverfor den midterste Del af venstre Frontallaps Rand sees indleiret et Benstykke af noget uregelmæssig Form, ujevn Overflade og takkede Rande, omtrent 4 Cm. langt og 1 Cm. bredt.

I høire Hjernehalvdel, omtrent svarende til midterste Trediedel af Centralgyri, sees et omtrent 5 Cm. langt, i Retningen fra Fissura Sylvii skraat opad forløbende fordybet Parti. Fordybningens Bredde er omtrent 3—4 Cm. Vævet er her fortykket, men har dog Hjernebarkens almindelige Farve. I Pons og i Med. oblongata synes Pyramidebanerne paa høire Side omtrent ganske at mangle. Hjernens Vindinger er smalere end normalt. I Capsula internas forreste Parti sees paa høire Side en brunfarvet ertstor Flek. Hjernens Vegt er 1152 Gram. Forøvrigt makroskopisk ingen Abnormiteter.

Høire Lunge er overalt fastvokset til Brystvæggen, men viser ellers ingen Forandringer, specielt ingen Tuberkulose. I venstre Lunges nederste Lap sees en Pneumoni i tidligt Engouementsstadium. Hjertet viser ingen tydelig Fedtdegeneration, men Muskulaturen er temmelig skjør. Dets Vegt er 300 Gram.

Mikroskopisk sees Gangliecellerne i Hjernebarken dels fedtpigmentdegenererede, dels kromofobe. Grunds substansen noget skleroseret. De transverselle Nervefibre mangler omtrent ganske. Sterkest er Affektionen i G. recti, fornicati, Insulae Reilii. Normal er Okcipital- og Parietallapperne, ligesaa den psykomotoriske Region undtagen det Parti paa høire Side, der ogsaa makroskopisk sees afficeret. De øvrige Hjernebarkpartier viser en ikke særlig udpræget Udviklingsanomali. I Medulla oblongata sees høire Pyramidebane kun som en atrofisk Rest, medens derimod den tilsvarende Bane i Medulla spinalis ikke er i den Grad atrofieret. M. oblongata viser en akut ødematøs Proces foruden en lettere Sklerose. Affektionen er tydeligst og mest udtalt i den dorsale Vaguskerne og i Hypoglossuskjernen. Marvløse Striber i de udtrædende Vagus- og Hypoglossusrødder.

9. A. J., 32 Aar gammel Høvleriarbejder, indlagdes den 13de Juli 1894 som lidende af Paranoia hallucinatoria. Sygdommen begyndte omtrent 1 Aar før Indlæggelsen med en sprængende Hovedpine, der ogsaa vedvarede ved Optagelsen i Asylet; derpaa fik han Mistanke om, at hans Søkende saa skjævt til ham og forulempede ham ved Fanteord. Han optraadte truende og trak en Gang endog sin Kniv. Der indfandt sig snart Idéer

om, at han ogsaa paa andre Maader blev forulempet, at Omgivelserne lagde Slanger i hans Seng og lignende. Ogsaa ambitiøse Idéer kom snart frem. Han var saaledes en Broder af den tyske Keiser. Han var dog mest indesluttet og faamælt, i lange Perioder endog ganske taus og vilde kun gjøre sig forstaaelig ved Tegn. 2 Gange forsøgte han voldelige Overfald paa Vogterpersonalet. I den sidste Tid fastholdt han den Idé, at han kun ved at knuse Vinduesruder kunde komme ud af Asylet. Saa-danne har han ogsaa knust i saadan Mængde, at han tilslut maatte isoleres i Celle.

Ved Begyndelsen af Vaaren 1898 begyndte han at afmagres sterkt, og han hostede lidt. Ved Undersøgelse konstateredes Tuberkulose i høire Lungetop. Der optraadte Smerter i høire Bryst og tiltagende Dyspnoe. Han døde den 18de Juni af sin Lunge- og Hjerteraffektion.

Ved *Sektionen* fandtes Dura over hele Frontalpartiet fastvokset til Kraniet. Derimod var de tynde Hinder ikke i nogen fremtrædende Grad fortykkede. Ved Hjernen var der makroskopisk ingen tydelige Abnormiteter at opdage. Vegten 1320 Gram.

Høire Lunge er overalt fra Top til Basis oversaaet med Tuberkler, og Lungevævet i det hele injiceret og fortykket og overalt adhærent til Brystvæggen. Venstre Lunges Top er ligeledes sterkt tuberkelinfiltreret; derimod er Resten af Lungen paa langt nær ikke saa tuberkelbesat som høire. Hjertet er af middels Størrelse. Muskulaturen slap, skjør og bleg. Ingen tydelig Fedtdegeneration makroskopisk. De andre Organer synes normale.

I Hjernebarken forefindes ved mikroskopisk Undersøgelse ikke særlig udtalt Degeneration. Men at der paa den anden Side dog utvilsomt findes patologiske Forandringer ved en hel Del Gangliaceller, og at en stor Del, især af de tværsforløbende, Nervefibre er ødelagte, er utvilsomt. I nogen Grad patologisk forandrede er saaledes G. recti, G. fornicati og Insulae Reilii, ligesom heller ikke Parietal-, Temporal- og Okcipitallapperne overalt er ganske normale. M. oblongata viser intet tydeligt abnormt.

10. A. J. M., 26 Aar gammel, Puella publica, indkom den 10de Juli 1896 som lidende af Paralysis generalis. Hun var ved Indkomsten temmelig vredsladen, svor, brugte Ukvemsord og førte en liderlig Passiar. Hun var allerede ved Indkomsten sterkt sløv og tilkjendegav en hel Del ambitiøse Idéer af sterkt vekslende Indhold. Hun var under hele sit Ophold her en temmelig plagsom, ugavnsfuld, vrang og tildels temmelig urolig Patient. Ved somatisk Undersøgelse af hende fandtes Rombergs Symptom, nedsat Muskelkraft, forøgede Patellarreflekser, reaktionsløse Pupiller, idiomuskulære Trækninger i Ansigtet og Hæsitation. Den 12te Juli 1898 indtraadte der et «paralytisk Anfald» med universelle Rykninger og Nakkestivhed og dertil cyanotiske Hænder. Hun fik straks Feber med Stigning indtil 40,6 om Aftenen og 39,8 om Morgen. Hun henlaa komatøs efter Anfaldet og hostede ikke. Hun døde 14de Juli af Pneumoni. Man havde ikke iagttaget Hoste hos hende.

Sektion: Hjernens Vegt 970 Gram. Ved Hinderne intet væsentligt at bemerke. Makroskopisk sees i det hele intet sikkert abnormt ved Hjernen, hverken paa Overfladen eller ved Gjennemsnit.

Høire Lunge adhærent til Brystvæggen, navnlig i det øvre Parti. Øverste Lap er gjennemsat af tildels forkalkede Tuberkler af indtil en Erts Størrelse; ingen tydelig Kavernedannelse. Midterste og nederste Lap er pneumonisk infiltreret, Vævet lufttomt og graarødt paa Snitfladen. Venstre Lunge viser en Del spredte grynstore Tuberkler i Toppen. Hjertet er lidet, veier 192 Gram. Muskulaturen fast; ingen Fedtdegeneration. Ved Nyrene og Milten intet at merke.

Mikroskopisk sees i Hjernebarken det almindelige Billede ved de nogenlunde akut forløbende Paralyser. Sterkest afficerede er G. recti, fornicati, Insulae Reilii, G. frontalis og Temporallapperne, mindre Parietallapperne og enkelte Partier af Okcipitallapperne. Det meste af Okcipitallapperne og den psykomotoriske Region er ikke patologisk forandret.

I Medulla oblongata sees en ganske let Affektion af Pyramidebanerne. Ved 4de Ventrikels kaudale Ende sees et skleroseret Randparti, der naar et Stykke opover og ind i den dorsolaterale Vaguscellegruppe. Enkelte sklerotiske Striber i de udtrædende Vagusrødder.

11. T. A. T., 39 Aar gammel gift Bryggearbejder, indkom fra Byens Sygehus 6te Juni 1896. Allerede ved Indkomsten var han sterkt sløvet med ambitiøse Idéer, og de paralytiske Symptomer var sterkt fremtrædende. Han var sterkt hæsiterende, der var Tremor i Tungen og i Hænderne, Rombergs Symptom tilstede, Patellarreflekserne ophævede, Sensibiliteten nedsat, og der var Analgesi paa Læggene, og Pupillerne reagerede ikke for Lys. Under Opholdet i Asylet var Patienten temmelig urolig, forvirret og ødelæggelseslysten, indtil han tilsidst i de 8 sidste Maaneder blev aldeles sengeliggende, da han nemlig hverken kunde gaa eller staa. Til sine Tider henlaa han aldeles reaktionsløs, til andre Tider kunde han svare Ja eller Nei paa fremsatte Spørgsmaal. Han gjorde nærmest Indtryk af ikke at forstaa selv de simpleste til ham rettede Spørgsmaal. Han hostede ikke. Under tiltagende Emaciation døde han den 2den August af sin Vagusaffektion + Pneumoni.

Sektion: Liget er temmelig afmagret. Hjernens Vegt er 1140 Gram. Bortset fra noget subarachnoidalt Ødem mellem de fortykkede Hinder sees makroskopisk intet særlig abnormt, naar undtages, at enkelte Gyri i Frontallapperne synes atrofierede og Ventriklerne udvidede. Venstre Lob. temporalis er derhos i paafaldende Grad atrofieret og neppe Halvparten staa stor som den paa høire Side.

Lungerne er uden Adhærensler. Venstre Lunges nederste Lap viser en begyndende pneumonisk Infiltration. Vævet er dog intetsteds helt lufttomt og flyder paa Vandet. Forøvrigt intet abnormt ved Lungerne. Hjertet veier 240 Gram. Muskulaturen er temmelig slap og skjør. Ved Nyrer og Milt intet at merke.

Mikroskopisk viser Hjernebarken det samme Billede og Degenerationen den samme Lokalisation som hos den foran omhandlede Patient; dog er Ødelæggelsen langt større i dette sidste Tilfælde. I Medulla oblongata sees saavel Hypoglossuskjernen som den dorsale Vaguskerne skleroserede. Især er den sidstnævnte Kjerne i sin Helhed skleroseret med næsten komplet Ødelæggelse af Gangliceller og Nerveudbredning. Sklerotiske marvløse Striber i de udtrædende Vagusrødder.

12. H. A., 24 Aar gammel dansk Murersvend, indkom 30te Juni for et Forvirringsanfald, temmelig pludselig begyndt 3 Dage forinden. Han skal tidligere have været behandlet paa Sindssygeasyl ved Middelfart. I Asylet var han den hele Tid urolig, desorienteret, hallucineret og urenselig. Han rev Klæderne af sig, lo og skreg, dansede og sang omtrent uden Ophold. Stemningen var i Regelen løftet og Patienten noksaa godmodig; men til andre Tider kunde han være aggressiv og truende.

Paa Grund af hans vedholdende Uro og Angreb paa Vægge og Dør fik han en Del Skrammer, der inficeredes og, da han stadig rev Forbindingen af, foranledigede Abscesser ved Malleolus externus dexter og ved Knæet. Ved Incisionsaabningerne indtraadte der Gangræn, og han fik ogsaa Dekubitussaar over Os sacrum, paa Ryggen og ved Albuen. Under fortsat Uro, Afmagring, belagt Tunge, hurtig synkende Kræfter, liden, uregelmæssig og dikrot Puls faldt han mere og mere sammen og laa omtrent hele det sidste Døgn i en reaktionsløs Tilstand. Han døde den 20de August af sin Hjerneaffektion.

Sektion: Hjernen viser makroskopisk intet abnormt med Undtagelse af, at der hist og her paa de tynde Hinder sees mindre Fortykkelser. Hjernens Vegt 1430 Gram. I begge Lungers nederste Lapper kan en rødlig skumende Vædske udpresses fra Snitfladerne. Vævet er dog overalt luftholdigt og knistrende og flyder paa Vand. Ellers viser Lungerne intet patologisk. Hjertet er af almindelig Størrelse og Vegt. Muskulaturen bleg og skjør, dog ingen Fedtdegeneration. Ved Underlivsorganerne intet at merke.

Mikroskopisk viser hele Hjernebarken, dog i mere eller mindre udpræget Grad for de enkelte Gyris Vedkommende, en Betændelsesproces, der hovedsagelig er lokaliseret i 2det, men tildels ogsaa i 1ste Kortikallag. Barken viser saaledes i de betræffende Partier Karnydannelser med i Omkredsen udtraadte Blodlegemer, næsten fuldstændig Opløsning af Nervefibrenes Marvskeder og Degeneration af Ganglicellerne. Sterkest er Ødelæggelsen i G. recti, der viser en udtalt Atrofi, antagelig som Følge af en tidligere Betændelsesproces. Lettest afficerede er Parietal-, Okcipital- og Temporal-lapperne, noget mere den psykomotoriske Region. Hjernens Hinder viser ingen væsentlige Forandringer, om der end ogsaa her kan paavises en lettere Betændelsesproces.

Medulla oblongata viser paa den mod 4de Ventrikel vendende Flade en Betændelsesproces ganske lig den, som forefandtes i Hjernebarken. Affektionen er sterkest udtalt nærmest Ventrikelvæggen og ved dennes

kaudale Ende. Ødelagt er saaledes i sin Helhed den dorsale Vagus-kjerne og paa det nærmeste ogsaa Hypoglossus- og Glossofaryngeuskjerne. Proportionalt hermed findes der ogsaa Degeneration af de omhandlede Kjerner udtrædende Nerverødder.

13. M. S. B., nu 43 Aar gammel, ugift Husholderske, indlagdes 30te Januar 1889. Hun befandt sig ved Indkomsten i en depressiv Tilstand med Hallucinationer for Syn og Hørsel og ytrede snart Frygt for Tabet af sin Sjæls Frelse, snart frygtede hun for andre Menneskers uberettigede Efterstræbelser. Under vekslende Bedring og Forværrelse gik hendes Tilstand lidt efter lidt over i en Demens med hyppige ved Hallucinationer fremkaldte Uoperioder.

I Begyndelsen af Aaret 1898 begyndte hun at klage over Smerter i Underlivet, der efterhaanden blev sterkt udspændt af Vædske i Peritonealhulen. Temperaturen var ikke forhøiet, og Urinen indeholdt ikke Albumin. Efter Punktioner 12te Mai, 20de Juli og 4de August udtømtes der respektive 20, 18^{1/2} og 13 Liter rødtingeret Ascitesvædske. Efter Tapningen kunde man føle en Tumor i Underlivet. Under tiltagende Emaciation og synkende Temperatur, helt ned til 34⁰ C. i det sidste Døgn, indtraadte Døden 3die September ganske stille uden Dødsrallen. Hoste havde man ikke iagttaget hos hende. Dødsarsagen var Cancer abdominis.

Sektion: Hjernen og Hinderne viser makroskopisk intet abnormt udenfor lidt Atrofi af Temporalgyri. Hjernens Vægt 1330 Gram. Begge Lunger delvis adhærente til Brystvæggen. I begge Lungetoppe er der en liden tuberkuløs Infiltration med spredte friske Tuberkler i Omkredsen. Hjertet lidet, Vægt 170 Gram. Ellers ingen Forandringer. Ved Aabningen af Abdominalhulen flyder der ud mange Liter bruntingeret Vædske. Tarmene er sammenloddede til et eneste stort Paquet. Peritoneum viscerales viser overalt knudeformede Afsætninger af op til en Erts Størrelse. Milten, der ved Sammenvoksninger er trukken helt frem i Cardia, viser en sterk Fortykkelse af dens Kapsel. Leveren viser ligeledes en sterk Hepatitis, og paa Gjennemsnit sees i Leveren en Del spredte kankrøse Knuder af op til en Erts Størrelse. Ogsaa i det lille Bækken sees især paa Genitalorganernes Adnexa kankrøse Afsætninger af indtil en spansk Nøds Størrelse. Peritoneum parietale er i hele sin Udstrækning fortykket fra $\frac{1}{2}$ -- 1 Cm.

Mikroskopisk viser Hjernebarken en jevn Gliose med Formindskelse af Gangliecellernes og Nervefibrenes (specielt de tversforløbendes) Antal. Sterkest afficeret er G. recti, der er tydelig atrofierede, dernæst G. temporales secundi et tertii, Insulæ Reilii, G. fornicati; endnu mindre afficerede er G. temporales primi og G. frontal. inf. I den øvrige Hjernebark forefindes enten slet ingen eller kun en ganske let degenerativ Proces. M. oblongata viser en Degeneration af Hypoglossuskjernen og af den dorsale Vagus-kjerne, hvor især i de kaudale Partier hverken Nervefibre eller Ganglieceller lader sig paa vise i den sterkt skleroserede Grundsubstans. De udtrædende Hypoglossus-, Vagus- og Glossofaryngeusrødder befinder sig i en Opløsningstilstand.

14. M. K., 52 Aar gammel, forhenværende Sygepleierske, af en degenereret Slegt, indlagdes 5te August 1898. Hun behandlede under den skematisk Diagnose *Insania degenerativa*. Helt fra Barndommen af skal hun have vist sig ængstelig og forsagt og gjentagne Gange havt længevarende Anfald af Tvangstilstande, hvorunder hun var ængstelig for at røre ved en Kniv af Frygt for, at der herved skulde optræde *Suicidiumsimpulser* hos hende — og lignende. Ved Indkomsten i Asylet følte hun sig ulykkelig paa Grund af en tvangsmæssig Tilbøielighed til at udtale stygge Ord, at skribe ordentlig ud og at tage sit Liv. Antagelig har hun vistnok havt enkeltvis optrædende *Hallucinationer*, der opfordrede hende til *Selv-mord*. Hun gjorde intet Forsøg paa at lade Tvangsforestillingerne resultere i Handling og syntes at have fuld Forstaaelse af sin Tilstand som sygelig og af, at hendes Ængstelse savnede enhver fornuftig Grund. Hun havde undertiden en Fornemmelse af, at hendes Arme var saa lange, eller at hun havde 2 Par saadanne. Ved Indkomsten var hun temmelig anæmisk, med tør, lidt belagt Tunge og liden Puls. 8 Dage efter Indkomsten fik hun lette *Febrilia* med løse Afføringer, der, om end i indskrænket Antal, fremdeles vedvarede, efterat Temperaturen efter 8 Dages Tid var gaaet ned igjen til Normen. Derpaa indtraadte der nogen Uro med Angst og *Skrækhallucinationer* for Syn og Hørsel. Tiltrods for, at der saavel før som efter dette Tidspunkt var og blev anvendt *Tonica* og *Incitantia*, kollaberede hun mere og mere og døde den 9de Oktober uden at have hostet. Dødsarsag: *Fedthjerte, Vagus-affektion*.

Sektion: Hjernen viser makroskopisk ingen Forandring. Konsistensen dog temmelig blød. Lungerne normale med Undtagelse af, at venstre Lunges nederste Lap er blodoverfyldt, og at man fra Snitfladen kan ud- presse en rødfarvet skummende Vædske. Vævet er luftholdigt, flyder paa Vand. Hjertet af almindelig Størrelse, fedtbelagt. Muskulaturen bleg, slap og skjør. Ved de andre Organer intet at merke.

Mikroskopisk viser de afficerede Gyri væsentligst kun en ødematøs Proces i Hjernebarkens øverste Lag, hvorved Nervefibrenes Marvskeder i de betreffende Partier befindes i en Opløsningstilstand. Processen er hovedsagelig lokaliseret i *G. recti*, *Insulae Reilii* og *Temporalgyri*. I *Medulla oblongata* ingen andre Abnormiteter, end at specielt den kaudale Del af den dorsale Vaguskerne ikke viser en eneste marvholdig Nervefiber. Derimod sees tydeligt *Gangliacellerne* i den noget skleroserede Grundsubstans. Ogsaa i *Hypoglossuskjernen* sees tydelig Virkningen af en ødematøs Proces. Marvløse Striber i de udtrædende *Vagusrødder*.

15. A. E. A., 48 Aar gammel, Sømand, indkom 30te Januar 1896 som lidende af *Paralysis generalis*. Foruden de almindelige legemlige Lammelsessymptomer udviste han ogsaa i den første Tid af sit Asylophold en Del vekslende ambitiøse Idéer. Senere svandt disse ganske: han var en fattig og ubetydelig Mand. Derpaa indtraadte der en Periode, i hvilken han var aldeles taus. De ambitiøse Idéer kom senere ikke frem; derimod befandt han sig

i det sidste Aar af sin Levetid i en dyb Sløvhedstilstand, var urenslig og fremviste Symptomer af Lungetuberkulose. Epileptiforme Anfald vare ikke bemærkede, og han hostede ikke. Han døde 15de Oktober af Lungetuberkulose.

Sektion: Hjernens Vegt 1 130 Gram. Makroskopisk viser Hjernen ingen væsentlige Forandringer. Venstre Lunge er overalt sterkt adhærent til Brystvæggen, saa at den kun med Vanskelighed lader sig afløse. Den er i sin Helhed højgradig tuberkuløst afficeret; Vævet er i stor Udstrækning ramolleret og gjennemsat af Kaverner med tuberkuløse Afsætninger i Omkredsen. Høire Lunge er i Toppen adhærent til Torax. Ogsaa denne Lunge viser talrige, om end mere spredte og mindre tuberkuløse Foci. Ingen Kavernedannelse. Nederste Lap er sterkt blodoverfyldt og lader paa Gjennemsnit udpresse en blodig skummende Vædske. Vævet er dog luftfyldt, knistrende og flyder i Vand. Hjertet er fast og af normal Farve. Vegt 290 Gram.

Mikroskopisk sees i Hjernebarken en mere eller mindre tydelig udtalt Sklerootrofi med næsten fuldstændig Ødelæggelse af Nervefibrene. Sterkest afficerede ere G. recti, Insulae Reilii, G. fornicati og Temporallappen. Normale eller næsten normale er Okcipitallapperne og de psykomotoriske Regioner. I M. oblongata sees en Randsklerose ved 4de Ventrikels kaudale Ende, der ogsaa for en Del har forandret den dorsale Vaguskerne.

16. A. O. N., 46 Aar gammel, gift Skræddersvend, indkom 23de Oktober 1898. Han led af en temmelig akut forløbende Paralysis generalis. Patienten, der skal have været en gammel Biberius, viste efter Angivende de første Tegn til Sindssygdom 3 Uger før Indlæggelsen. Han var voldsom i sit Hjem og hallucineredes for Syn og Hørsel og var afvekslende eksalteret og grædende. Under hele sit Ophold i Asylet var han sterkt støiende baade Dag og Nat og tilkjendegav forskellige ambitiøse Idéer af temmelig uordnet Indhold. Han tordnede ud Ordres til Omgivelserne under Akkompagnement af Klasken i Hænderne. Der var nogen Hæsitation tilstede, Patellarreflekserne ophævede, Sensibiliteten nedsat og Pupillarreaktionen ophævet. Han var urenslig, smurte sig til med sine Exkrementer, ja spiste dem endog af og til. Han afmagredes efterhaanden, og hans tidligere lysende røde Næse mistede sin Farve. Medens han tidligere havde expektorert en Del purulente Klatter, stansede omsider al Expektoration i de sidste Maaneder, ligesom han heller ikke hostede. Han døde den 23de Oktober. Nærmeste Dødsarsag var Tuberkulose og Pneumoni.

Sektion: Hjernen viser makroskopisk intet særligt abnormt. Hjernens Vegt 1 350 Gram. Høire Lunge er i Toppen adhærent til Brystvæggen. Øverste Lap er fast, graarød paa Gjennemsnit, lufttom, synker. Venstre Lunges nederste Lap er blodoverfyldt og lader paa Gjennemsnit en rødfarvet skummende Vædske udpresse. Vævet er dog overalt knistrende og flyder i Vand. Hist og her viser forresten Lungerne spredte Tuberkler. I venstre Lungetop er der et større tuberkuløst Focus. Hjertet er normalt; Vegt

300 Gram. Den Hjertet nærmestliggende Del af Aorta viser en udtalt endarteritisk Proces med Kalkafsætninger. Ved de andre Organer intet at merke.

Mikroskopisk viser Grundsubstansen en Sklerose og sterk Ødelæggelse af de marvholdige Nervefibere. Betændelsagtig Fortykkelse af Pia og Tillodning til Hjernebarken. Sterkest Ødelæggelse viser G. recti, fornicati, G. temporales secundi & tertii. Normale er kun Okcipitallappen og Centralgyri. M. oblongata viser ved 4de Ventrikels kaudale Ende en Randsklerose, der naar ind i Vaguskjernens dorsolaterale Del. Ogsaa Hypoglossuskjernen viser Abnormiteter.

17. B. O. B., 41 Aar gammel, Agent, indlagdes 10de November 1894. Han led af Paralysis generalis. Sygdommen var antagelig begyndt mindst 1 Aar før Indlæggelsen, idet han viste sig søvnløs, nedstemt og udygtig til Arbejde. Han viste Impotentia coëundi, men alligevel viste han sterk Tilbøielighed til at palpere og kysse Smaapiger.

Ved Indkomsten i Asylet var der en sterkt forhøiet Stemning med Storhedsidéer. Han var General-Minister og Professor, Direktør ved Bank of England og Guds Livlæge. Han klædte sig ogsaa kort efter splinter-nøgen for at komme op til Gud. Turen mislykkedes imidlertid, «da der manglede en Fjeder i Mekanismen». I det følgende Aar tændte han, antagelig paa Grund af en Hallucination, Ild paa sin Seng. Han fortalte, at han paa «Grand Hotel» havde samlet sine 100 000 Koner. I Asylgaarden samlede han Brillianter. Hans Sløvhedstilstand skred i det derpaa følgende Aar yderligere frem. I Mai Maaned gjorde han et Forsøg paa at dræbe en gammel astmatisk Medpatient ved at putte et Lommetørklæde i hans Mund. Han udtalte ved Anledningen, at man burde tage Livet af saadanne gamle syge Folk. Efterhaanden blev han urenselig. I Begyndelsen af November 1898 blev hans Urin sterkt blodblandet, hvilket imidlertid under Jodkaliumbehandling svandt i Løbet af 14 Dage. Den 27de November tidlig om Morgenen fik han gjentagne Krampeanfald, hovedsagelig som kloniske Rykninger, hvorunder Hovedet og Øinene droges til venstre Side. Bagefter laa han den hele Tid komatøs med tildels snorkende Aandedræt. Han havde ikke hostet.

Døden indtraadte samme Dag Kl. 3 Eftm. Nærmeste Dødsarsag maa antages at være Fedthjerte + Konvulsioner.

Sektion: Ved Gjennemsgning af Kraniet flyder der ud en Del mørkt (kirsebærsaftfarvet) Blod. Makroskopisk sees ingen tydelige Forandringer ved Hjernen. Begge Lunger er overalt luftholdige og knistrende. I venstre Lungetop sees en enkelt tuberkuløs Afsætning af en Hasselnøds Størrelse og i Omkredsen af denne flere spredte mindre Tuberkler. Forøvrigt findes ved Lungerne intet patalogisk. Hjertet er af almindelig Størrelse med temmelig rigelig epikordial Fedtavsætning. Muskulaturen er bleg, slap og skjør. Venstre Nyre er fast sammenvokset til Omgivelserne, saa at den kun med Vanskelighed lader sig udtage. Den laa indleiret i en mere end

gaaseægstor Svulstmasse af temmelig fast Konsistens og stor Kærrigdom. Svulsten kommunikerede med Nyrebækkenet. Ellers viser hverken venstre eller høire Nyre noget patologisk.

Mikroskopisk viser Hjernebarken det samme Billede som hos den foregaaende Patient og Degenerationen den samme Lokalisation. Ogsaa M. oblongata viser langs 4de Ventrikels Vægge den samme Sklerose, der ogsaa her er naaet ind i Vagus skjernens dorsolaterale Parti. Hypoglossuskjernen er derimod uskadt.

18. A. O., 26 Aar gammel, Pige. Hun indlagdes i Asylet fra Byens Sygehus, hvor hun var bleven behandlet for sekundær Syfilis. I Asylet er hun opført under Diagnosen Lues cerebri. Hun indkom 30te September 1898. Paa Sygehuset var hun til sine Tider træg og umeddelsom, maatte nødes til at klæde sig paa, tage Medicin og lade Urin. Til andre Tider var hun opskræmt, mente, at det brændte i Sengen, skreg og var meget voldsom. Hun var aldeles forvirret og havde ikke Rede paa nogen Ting. I Asylet var hun den hele Tid rolig og laa stille hen med et fjollet Smil. Hun var aldeles desorienteret og hendes Svar meningsløse. Hun mumler noget uforstaaeligt mellem Tænderne, smiler og løfter Hænderne op mod Taget, som om hun vilde gribe efter noget. Irisreaktion mangler, Patellarreflekserne ophævede, nogen Ataksi, nogen Nedsættelse af Sensibiliteten. Under tiltagende Emaciation og Mundaffektion med Føtor, hvis Aarsag dog paa Grund af sammenbidte Tænder ikke nærmere kunde undersøges, faldt hun mere og mere sammen. Den 5te December om Morgenen fik Patienten et Anfald, hvorunder Hovedet kastedes frem og tilbage, og derpaa sank hun sammen. Straks efter indtraadte der sterke Rykninger i Armene. Kort efter døde hun uden Slimrallen og uden at være kommen til Bevidsthed. Hendes Temperatur var kun 1 Gang i de sidste 7 Dage saa høi som $36,0^{\circ}$ (om Aftenen), almindeligvis ca. $35,0^{\circ}$ C.; sidste Døgn var den under $34,0^{\circ}$ om Morgenen og $34,2^{\circ}$ om Aftenen, alt maalt i Aksillen. Dødsarsagen var en Vagusaffektion, maaske af luetisk Art.

Sektion: Efter Gjennemslagning af Kraniet sees Temporalregionen paa høire Side tydelig indbuget, ligesom Orbitas Tag staar betydelig høiere paa høire Side end paa venstre. Hjernens Vegt 1200 Gram. Denne viser makroskopisk intet tydelig patologisk. Lungerne er overalt knistrende og luftholdige. Høire Lunges nederste Lap viser sig dog blodoverfyldt, saaledes at mørkfarvet Blod i rigelig Mængde lader sig udpresse paa Gjennemsnit. I venstre Lungelap sees nogle faa spredte Tuberkler. Hjertets Vegt 190 Gram; forresten viser dette ligesaa lidt som de andre Organer noget patologisk.

Mikroskopisk kan der i Hjernebarken paavises en subakut betændelsesagtig Proces, der væsentlig manifesterer sig ved forøget Karudbredning og Opløsning af Nervefibrenes Marvskeder. Karrene er overalt sprengefylde af Blodlegemer. Den største Ødelæggelse findes i G. recti og hele Temporalappen, væsentlig mindre i G. fornicati, Insulae Reilii og i Frontalgyri.

I den øvrige Hjernebark er Degenerationen ganske ubetydelig. Den dorsale Vaguskerne ligesom ogsaa et Randparti langs 4de Ventrikels kaudale Ende viser den selvsamme Proces. Marvløse Striber i Vagusrødderne. Ellers er *M. oblongata* absolut normal.

19. M. A., 59 Aar gammel, gift Kvinde. Hun indkom fra Byens Sygehus den 14de December 1898 i en temmelig debil Tilstand. Efter Angivende skulde de første Sindssygdomssymptomer være begyndt omtrent 1 Maaned før Optagelsen i Asylet og i det væsentlige have ytret sig som en udtalt Depressionstilstand. I Asylet, hvor hun opførtes som lidende af Amentia, laa hun ganske apatisk og reaktionsløs, eller ogsaa viste hun ved sine Udtalelser og Svar paa Spørgsmaal, at hun var aldeles forvirret og desorienteret. Hun havde af og til Brækninger og tynde, tildels blodblandede Afføringer. Hun hostede flere Gange op purulente Klatter. Nogen Feber. Diarrhoen lod sig ikke stanse, og hun kollapsede den 27de December og døde uden Trakealrallen, men under stadig sjeldnere og sjeldnere Inspirationsbevægelser. Dødsarsag: Lunge- og Tarmtuberkulose.

Sektion: Hjernens Vegt 1150 Gram. Makroskopisk ved Hjernen intet andet patologisk at opdage, end at *M. oblongata* er paafaldende liden. Begge Lunger er i Topperne adhærente til Brystvæggen. Venstre Lunges top viser en mandelstor tuberkuløs Infiltration med smaa spredte Tuberkler i Omkredsen. Ogsaa i høire Lunges top er der en Del Tuberkler. Forøvrigt er begge Lunger luftholdige. Hjertets Vegt 190 Gram. Muskulaturen noget bleg, lys brunlig farvet, ikke skjør. Milten normal, veier 70 Gram. Nyrene noget blege, ikke forstørrede. Tyktarmen viser hist og her enkelte tuberkuløse Ulcerationer af op til en Bønnes Størrelse. Slimhinden er i de nederste $\frac{2}{3}$ mat og misfarvet. Ingen Svulst af Mesenterialglandlerne.

Mikroskopisk viser Hjernebarken omtrent det samme Billede som hos foregaaende Patient. Gangliecellerne er dog her for det meste fedtpigmentdegenererede. Den stærkest udtalte Affektion findes i *G. recti*, *G. fornicati* og *Insulae Reilii*. Den psykomotoriske Region og Okcipitallappen maa betegnes som normale. Den øvrige Hjernebark er kun ganske let afficeret.

Ved 4de Ventrikels kaudale Ende sees en Randsklerose, der strækker sig ind i den dorsale Vaguskerens dorsolaterale Gruppe. Ellers er *M. oblongata* normal.

20. A. A. O., 44 Aar gammel, ugift Kvinde, indkom 11te August 1898. Hun led af Melankoli med *Raptus melancholicus*. Hendes Sygdom begyndte med, at hun i Løbet af det sidste Aar før Indlæggelsen blev mere og mere indesluttet og deprimeret, alle Ting gik hende imod, og «det var saa tungt at leve». Den nærmeste Foranledning til hendes Indlæggelse i Asylet var, at hun i sit Hjem temmelig pludselig begyndte at græde sterkt og derpaa skrigende sprang ud paa Gaden. Efter at være bragt hjem igjen knuste hun et Vindu og forsøgte paa at springe ud af dette, hvorfor man i hendes Hjem holdt hende fast med Magt. I Asylet laa hun i Regelen ganske rolig, men

var meget indesluttet, nølende og ubestemt i sine Svar, men havde ogsaa her mange Anfald, hvorunder hun viste sterk Angst og Uro, vilde fare ud af Sengen og raabte: «Nu, gjælder det! Nu gjælder det!» Om sine Raptus havde hun bagefter ingen klar Erindring og mente, at hun maatte have været «i Vildelse». Somatisk var der intet væsentlig patologisk at opdage hos hende, uden at der paavistes Tuberkulose i venstre Lungetop, og at Arterierne, specielt Radialarterierne, var ateromatøse. Temperaturen holdt sig i Regelen subnormal, men enkelte Dage viste dog en Aftentemperatur op til 38° C. (maalt i Aksillen). Kræfterne tog efterhaanden af, hvilket vistnok for en Del skyldtes, at hun i de sidste 7 Dage gjentagne Gange havde løse, sterkt stinkende og tildels blodblandede Afføringer. Under Trakealrallen og besværet Inspiration døde hun marastisk 27de December. Under Opholdet i Asylet havde hun ikke en eneste Gang hostet.

Sektion: Der er ved Hjernen paa Konveksiteten lidt subarachnoidalt Ødem og Hinderne er lidt fortykkede. Arterierne ved Basis ikke tydelig ateromatøse. Hjernens Vægt 1500 Gram. Lungerne er intetsteds adhærente til Brystvæggen. I venstre Lunges øverste Lap er der et Par mindre Kaverner og en Del grynstore Tuberkler, ellers viser Lungevævet intet patologisk. Ved høire Lunge intet at merke. Hjertet veier 220 Gram. Muskulaturen er frisk rødfarvet, ikke skjør. Ved Underlivsorganerne intet at merke.

Mikroskopisk viser Hjernebarkens Grundsubstans sig fortættet med en Mængde Karstammer, fyldte med Blodlegemer. Nogen Degeneration af Gangliaceller, ingen væsentlig Ødelæggelse af Nerveudbredningen. Sterkest Affektion viser Temporallappen, især G. temporales secundi & tertii, dernæst G. recti, G. fornicati og Insulae Reilii. Den øvrige Hjernebark maa betegnes som normal. M. oblongata ved 4de Ventrikels kaudale Ende viser en Randsklerose, der ogsaa strækker sig ind i den dorsale Vaguskjernes smaa-cellede Gruppe. Marvløse Striber i de udtrædende Vagusrødder.

Sundhedstilstanden i Asylet har i det hele taget været tilfredsstillende, naar undtages, at Tuberkulose meget hyppig er bleven paavist hos de Syge. I de fleste Tilfælde var Patienten dog antagelig tuberkuløs før Indkomsten. En Vogterske blev i Januar Maaned indlagt paa Lazaret for Difteri. Ellers har Asylet været fritaget for Sygdom af epidemisk Art. Derimod indtraf der den 27de December et mindre Ulykkestilfælde, foranlediget ved Eksplosion af en Dynamitknaldhætte, hvorved en Patient fik en Del Læsioner af begge Hænder. Hvordan eller ved hvem Knaldhætten var kommen ind i Asylet, var det ikke muligt at faa oplyst.

Tvangsmidler er i 1898 ikke anvendt i Asylet, saaledes heller ikke Ernæring ved Sonde gennem Næsen. Sondenæring er i det Hele taget ikke bragt i Anvendelse i de 10 sidste Aar, da det altid er lykkedes ad andre Veie at bekjæmpe Tilbøielighed til Næringsvægring.

— — Overlæge Winge fratraadte som Asylets Bestyrer 30te Juni efter $52\frac{1}{2}$ Aars nidkjær Virken.

Oversigt over Kristiania Sindssygeasyls økonomiske og materielle Tilstand ved Udgangen af Aaret 1898¹⁾.

Tableau des recettes de l'établissement d'aliénés de Kristiania.

Indtægter:

	Kr.
Beholdning efter Kasseregnskabet for 1897:	
1. Kontant Kassebeholdning	Kr. 6 047,74
2. Restancer	« 23 385,38
	29 433,12
Tilskud af Bykassen	72 000,00
A. Refusioner for fremmede Patienter	Kr. 5 200,00
Tilfældige Refusioner	« 1 607,20
	6 807,20
B. Refusion af Statskassen i Henhold til Lov af 27de Juni 1891	41 858,08
C. For Arbejde og solgte Sager	42,00
D. For Beklædning til betalende Patienter	315,21
	150 455,61

Udgifter:

	Kr.
I. a. Lønninger	12 568,43
b. Bepising af Patienterne	32 665,08
c. Kosthold til Vogterpersonalet og Fyrbøder samt Kostpenge til Overvogter og Matrone	5 182,26
d. Inventariets Vedligeholdelse	2 583,92
e. Vask og Renholdelse	5 039,62
f. Belysningen	2 057,16
g. Brændsel	2 841,85
h. Brandkontingent, Assurance og Vandafgift	379,40
i. Reparationer paa Eiendommene	1 938,77
k. Medikamenter, Sygerekvisita m. V.	2 187,39
l. Beklædning	5 879,25
m. Materialier til Patienternes Beskæftigelse, dels til Inventariesager, dels til Klædningsstykker, dels til Gjenstande for Salg	1 767,62
n. Paaregnede Refusioner til Omdrag	69,73
o. Diverse Udgifter	1 102,35
	76 262,83

¹⁾ I denne Oversigt er der, foruden det Regnskab, der strengt taget vedkommer Sindssygeasylet, ogsaa medtaget Kristiania Fattigvæsens Sindssygeudgifter (deriblandt Amtslægens Løn) samt Statskassens Refusion.

	Kr.
II. Udgifter for Sindssyges Forpleining i andre Sindssygeasyler samt Pleiestuer i Sørum og Lier: Udbetalinger gennem Asylets Kasserer efter Fattigkommissionens Bestemmelse:	
1. For Patienter i andre Asyler	Kr. 33 751,87
2. « — i Lier	« 4 718,70
3. « — i Sørum	« 6 394,50
	44 865,07
III. Amtslægen for Tilsyn med Sindssyge, der har Statsbidrag	1 200,00
Beholdninger:	
1. Beholdninger efter 1ste og 3die Indtægtsposter:	
a. Rest paa Restanceliste for 1897	Kr. 641,39
b. — « — « 1898	« 23 194,11
	Kr. 23 835,50
2. Kontant Kassebeholdning	« 4 292,21
	28 127,71
	150 455,61
Asylets samlede Udgifter har i Aaret 1898 andraget til	122 327,90
Herfra bliver at trække:	
1. Udgifter for Sindssyges Forpleining i andre Sindssygeasyler samt i Pleiestuer i Lier og Sørum	Kr. 44 865,07
2. Det for Beklædningsstykker til betalende Patienter anførte Beløb	« 315,21
3. De for Arbeide og solgte Sager anførte	« 42,00
4. Værdi af Material- og Varebeholdningen	« 199,00
5. Løn til Amtslægen	« 1 200,00
	46 621,28
De gjenstaaende Kr.	75 706,62

udgjør, hvad 204 Patienter har kostet i 42 428 Døgn,
der udgjør med Beklædning Kr. 1,78²/₅
og uden — « 1,61.

Af Asyllæge Aalls Beretning for Oslo Hospitalsstiftelses Asyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Oslo.

— — *Sundhedstilstanden* var meget god. I Marts Maaned angrebes vistnok en ikke ubetydelig Del af Belægget af Influenza, som dengang var epidemisk udbredt over hele Byen; men alle Tilfælde forløb let og krævede i Regelen ikke Sengeleie.

Et Tilfælde af akut Gastrit optraadte i Oktober Maaned hos en 65-aarig Kvinde, men helbrededes paa nogle Dage. Tilfældet var fremkaldt ved, at hun havde faaet fat i en Paraffinkande og taget en liden Slurk af denne, hvortil hun havde spist lidt Grønsæbe.

Et muligens fingeret Selvmordsforsøg blev i Juli Maaned gjort af en 50-aarig Kvinde, der behandlede for Melancholia. Hun havde faaet fat i en Tougstump, der antagelig var fulgt ind med Halmen og undgaaet Opmerksomheden; paa denne havde hun gjort en Løkke og drog til, da Vogtersken Kl. 8 om Morgen kom ind paa Cellen. Der var ingen Kvælningsfænomener undtagen nogen Kongestion af Ansigtet. Touget maatte tages fra hende med Magt. Paa Spørgsmaal om, hvorfor hun havde gjort dette, svarede hun: «Gud har befalet mig det».

Af de 2 ved Døden afgaaede Patienter var den ene en Vagtmesters 82-aarige Hustru, der indkom i Asylet 19de December 1895. Hun behandlede for Dementia (senilis). Hun laa i de to sidste Aar næsten stadig tilsengs, var meget sløv, maatte mades. Under Influenzaepidemien blev hun ogsaa angreben; der optraadte Symptomer paa Pneumoni i høire Lunge. Hun kollapsede hurtigt og afgik ved Døden 17de Marts 1898 af Influenza cum pneumonia crouposa.

Den anden ved Døden afgaaede Patient var en 74-aarig Arbeiders Hustru, der indkom i Asylet 24de Marts 1897 og behandlede for Dementia (senilis). Hun var ogsaa meget sløv, gik stadig omkring og smaasnakkede. I Juni Maaned fik hun ved Fald en Contusio trochanteris dextri og laa senere som

oftest tilsengs eller sad i en Lænestol. I Begyndelsen af Oktober optraadte en Pneumoni i venstre Lunge. Debiliteten tiltog mere og mere, og den 16de Oktober 1898 afgik hun ved Døden af *Pneumonia crouposa*.

Af større *Reparationsarbejder* er udført: Rapning af Taget i Vaskeriet, Istandsættelse af Ovne og Ildsteder i Cellerne og Vaskeriet samt Indsætning af Luftventiler i Forsamlingssalen og Soveværelserne i den rolige Afdeling. I Celleafdelingen er det fælles Soveværelse, Gulvet i Korridoren og Trappeopgangen samt Forsamlingssalen opmalet. Et nyt Jerngitter om Ovnen i denne Sal samt i Dobbeltcellen er anbragt, ligesaa paa det tidligere Ruljeværelse, som er undergaaet fuldstændig Oppudsning for at kunne i Tilfælde benyttes som Reservesal. Paa Forstanderboligen er anbragt nye Tagrender med Nedfaldsrør. Af *nyt Inventar* er anskaffet 6 nye Senge, et større Antal Tepper, nogle Stole, ligesom den almindelige Vedligeholdelse har fundet Sted.

Ekstrakt af Regnskabet for Oslo Sindssygeasyl 1898.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés d'Oslo.

Indtægt:

	Kr.	Kr.
14 850 Sygedage à 1,46 ² / ₃	21 779,41	
Beklædning	531,28	
		22 310,69

Udgift:

	Kr.	Kr.
Lønninger	3 743,79	
Bespisningen	8 731,01	
Brænde	2 460,98	
Skatter	289,52	
Medicin og Sygebehandling	502,92	
Belysning	187,85	
Renholdelse	802,56	
Feining	62,73	
Inventar	620,03	
Reparationer	1 351,06	
Fornøielser	194,78	
Beklædning	325,39	
Forskjelligt	1 062,74	
Revisionsdecisioner	10,77	
		20 346,13
Balance Overskud		1 964,56
		22 310,69

Extrakt af Regnskabet for Kristiansand Sindssygeasyl.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Kristiansand.

Indtægt:

	Kr.
Kurpenge	9 437,00

Udgift:

	Kr.
Løn til Lægen	400,00
« « Vogterpersonalet	1 730,08
Underholdning til de Syge	5 656,95
Lægemidler	5,92
Inventar og Klæder	392,50
Brænde	417,66
Tilfældige Udgifter	381,14
Vedligeholdelse af Bygningerne	814,85
	<u>9 799,10</u>

Af Direktør Platous Beretning for Eg Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Eg.

— — Asylet har stadig været overbelagt, og 33 Andragender om Plads maatte afslaaes. I de urolige Afdelinger har der ofte været meget vanskeligt at skaffe Plads, da mange Enkeltrum Aaret rundt optages for Natten af en fast Stok Uhelbredelige, der ikke kan forpleies udenfor Asyl og derfor maa forblive her indtil videre. Dette gjælder fornemmelig Mandsafdelingen, og Forholdene vil blive adskillig forbedrede, naar den nye Cellebygning bliver færdig til Høsten.

— — Som Tabel III viser, var *Sundhedstilstanden* meget god. Erysipelas forekom noksaa hyppig før 1890; men senere har der ialt kun været 5 Tilfælde. Af Tuberkulose har der i sidste Aar været paafaldende faa Tilfælde sammenlignet med tidligere.

Asylets Overvogterske blev i Juli angrebet af Abdominaltyfus og overflyttedes til Byens Epidemilazaret. Hun helbrededes og overtog i December atter sin Post. Sygdommen forekom ikke i Kristiansand og havde ikke vist sig i Asylet siden 1890. Det blev med dette ene Tilfælde, hvilket var det 5te siden Asylets Oprettelse.

En Vogter blev i Juni overfaldt af en Paralytiker og med en Vaskekost tilføjet et større straalearmet Vulnus i venstre Isseregion; der kom adskillig Blødning. Han faldt om ved Slaget, fik vedholdende Brækninger, men var hele Tiden ved Bevidsthed og gjorde selv straks opmærksom paa, at han var lam, men ikke følesløs, i høire Arm. Det gik over Forventning godt; Paralytisen svandt fuldstændig i Løbet af nogle Maaneder, og han føler fortiden ikke nogen større Ulempe af Læsionen; men han bærer i Issen et grubeformet, bengroet, uømfindligt Ar, der optager Fingerspidsen.

De *afdøde* 4 Mænd og 2 Kvinder var:

1. Gaardmandsson, 32 Aar gammel, havde været sindssyg i flere Aar og var ved Indkomsten i August 1897 dement. Farbror og Søster sindssyge. Han led af Tuberkulose, hvoraf han efter 5 Maaneders Asylophold døde. Ved Sektionen fandtes amyloid Milt og Lungetuberkulose.

2. Kjøbmand, 55 Aar gammel, indkom 4de April 1898 lidende af Paralysis generalis. Syfilis for mange Aar siden. I Dagene før Indkomsten havde han haft epileptiforme Anfald. Ved Ankomsten til Asylet støiende og temmelig omtaaget, lod Ytringer falde om, at man havde knust hans Lemmer, saa han ikke kunde røre sig, og maatte tildels bæres ind i Afdelingen. Efter 8 Dages vedholdende Agitation, hvorunder han var urenlig, ødelæggende og voldsom, sov og spiste lidet, forandredes Tilstanden i Løbet af et Døgn; han blev somnolent, efterhaanden soporøs og døde i Koma 12 Dage efter Indlæggelsen. Sektion: Lacunar tyk, blodrig, intimt fastvokset med Dura mater, der er blodoverfyldt og lidet gjennefskinnelig; intet Belæg. Hinderne er injicerede, fortykkede, blakkede langs Karrene, flekkevis ikke afløselige. Frontalvindingerne smale med brede Furer, Barksubstansen injiceret, Marvsubstansen fast, glinsende paa Snitfladen. Ventriklerne udvidede. Ved Kar og Ganglier intet at merke. Hjernens Vegt 1500 Gram. Truncus aabnedes ikke.
3. Kontorist, 26 Aar gammel, var arvelig belastet og led af primær Pubertetsdemens. Efter 4 Aars Asylophold udskreves han i April 1898 til Privatforpleining, men paa Grund af Spisevægning maatte han i Oktober s. A. paany indlægges. Han var sløv og apatisk, svarede kun med en uforstaaelig Mumlen, lod sig pleie som et Barn og forholdt sig aldeles passiv, undtagen naar han skulde mades; da kneb han Tænderne sammen. Han blev sonde-næret; men oftest lykkedes det ham at opbrække Næringsvædsken. Kræfterne aftog hurtig, og han døde 9de November 1898. Ved Sektionen fandtes kun de sædvanlige Tegn paa kronisk Hjernelidelse.
4. Fhv. Skibsfører, 63 Aar gammel, indkom i April 1897. Han var en hidsig, brutal, drikfældig Person, der blandt Sømændene gik under Navnet «Negerkapteinen». Nogle Maaneder før Indkomsten begyndte han at forsømme sin Forretning, drak stadig, blev rastløs og urolig og efterhaanden truende, voldsom, arresteredes af Politiet og som Delirant indlagt paa Sygehus, hvorfra han blev overflyttet til Asylet. Han opførtes under Diagnosen Alcoholismus; men det viste sig snart, at han led af den agiterede Form af Paralysen, og han oplyste selv, at han i 18 Aars Alderen havde faaet Syfilis. Han var en besværlig og meget farlig Sindssyg, undsagde Læger og Vogtere, og vi maatte alle være paa Post for at værges os mod hans lumske Overfald; en Vogter fik han tilføiet en livsfarlig Læsion i Hovedet. Udover Sommeren sank han stadig sammen, kunde tilsidst ikke holde sig opreist, og efter nogen Tids Sengeleie døde han 19 December 1898. Sektionen viste en meget tyk Skalle med næsten udslettede Bensømme, blakkede, fortykkede Hinder, udvidede Ventriklere og sterkt ateromatøse Kar. Begge Nyrer granulær-atrofierte.
5. Modehandlerinde, 54 Aar gammel, indkom i April 1897 lidende af Paralysis generalis. Hun havde haft megen Sorg og Modgang i Livet, var paaført Syfilis af sin Mand, der reiste til Amerika og efterlod hende med Børn i trange Kaar. I Asylet havde hun flere apoplektiforme Anfald og frembød

det almindelige Billede af den demente Form af Paralysen. Hun døde efter 9 Maaneders Ophold, og ved Sektionen fandtes de for Paralysen karakteristiske Forandringer i Hjernen og dens Hinder.

6. Gaardmandskone, 45 Aar gammel, havde i nogle Maaneder været deprimeret, forvirret og hallucineret, levet i Frygt for, at Verden skulde forgaa, gjort Selvmordsforsøg og været uvillig til at spise. Mor og Søster sindsyge. Hun indkom i meget daarlig Ernæringstilstand og var under Opholdet ængstelig, agiteret og hallucineret, vilde ikke tage Næring til sig, opbrækkede, hvad der bragtes hende gennem Sonde, men beholdt i Begyndelsen Næringsklyster. Kræfterne sank imidlertid hurtig, og hun døde 14 Dage efter Indlæggelsen. Ved Sektion fandtes alene Blodoverfyldning i Hjerne og Meninger.

Af Direktør Langbergs Beretning for Newengaardens Asyl i Bergen.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Newengaarden.

— — Det store Overbelæg betinges ogsaa i 1898 af det uventet store Antal af Patienter paa bedre og bedste Forpleining, hvoraf der gennemsnitlig daglig i Aarets Løb behandlede 24,09.

Der er i Aarets Løb afgaaet ved Døden 14 Mænd og 2 Kvinder. Angaaende disse Syge skal jeg tillade mig at hidsætte følgende Uddrag af deres Sygejournaler og Sektionsbefund:

L.-Nø. 1953, en 59 Aar gammel Maskinist, som indkom i Asylet den 20de Marts 1896.

Han havde været drikkældig, maaske ogsaa havt Lues, og begyndte at blive sløv og forsømmelig i sit Arbejde, hvorfor han 1 Aars Tid før Indlæggelsen var bleven afskediget. Var senere bleven mere og mere ugrei og vanskelig, rev itu og havde stadig store Planer, vilde oprette en Bank, beslaa sit Hus med Guldplader, havde en Mængde Guldskebe under Bygning osv.

Han var ved Indkomsten meget hilær, fortalte straks med straalende Øine, at han havde vundet 100 000 Kr. i Lotteri. Talen var kludret, næsten lallende, Pupillerne noget ulige og næsten uden Reaktion for Lys, Patellarreflekserne borte, og han kunde ikke staa med sluttede Ben og lukkede Øine. Havde et Par Uger efter Indkomsten et Besvimelsesanfald, men kom sig udover Sommeren

overraskende godt baade i psykisk og somatisk Henseende. Bedringen varede imidlertid ikke længe; han blev i 1897 mere og mere skrøbelig og affældig; talte atter om sine Rigdomme og om, hvorledes han tænkte at benytte disse. I November fik han igjen flere lettere Besvimelsesanfald, og den 11te Januar 1898 optraadte et sterkere Anfald, hvorunder han faldt ned fra Bænken, hvorpaa han sad. Der konstateredes efterpaa en Lammelse i høire Ansigtshalvdel og Kontraktur i høire Arm; næste Dag var der ogsaa Kontraktur i høire Underkstremitet. Den sidste Dag laa han temmelig soporøs; Kontrakturerne var da næsten forsvundne. Han døde den 14de Januar.

Ved *Sektionen* fandtes i *Brysthulen* rigelig Fedtafleiring paa Hjertet, flere fortykkede, kalkinfiltrerede Partier i Hjertets Arterier og i Hjerteklapperne samt sterk Ateromasi af Aorta. I høire Pleurasæk lidt blakket Vædske og ubetydelige Tuberkelafsaetninger i begge Lungetoppe. I høire Lunges nederste Lap var der desuden et næsten dueægstort Infarkt, hvor Vævet var mørkt, stinkende og henfaldende som en Grød.

Underlivshulen: Nyrerne betydelig formindskede med aldeles fasthængende Kapsel; Adskillelsen mellem Bark og Marv utydelig og Tegningerne i Barken meget udviskede.

Kraniehulen: Dura mater meget karrig; de tynde Hinder temmelig ødematøse, i sin Helhed noget fortykkede og fasthængende til Hjernens Overflade. Dog følger kun paa forreste Del af Frontallappen og ned mod Temporallappen en Del af den overfladiske Hjernesubstans med ved Løsningen. Gyri ret smale, Sideventriklerne betydelig udvidede; kun Antydning til Granulation af Ependymet i Sideventriklerne, men tydelig udtalt saadan i 4de Ventrikel. Karrene hist og her flekkevis fortykkede, men intet Steds i nogen særegen Grad. Hjernens Vegt 1290 Gram.

L.-No. 1337, en 36 Aar gammel Bondemand, der indkom i Asylet den 9de Oktober 1891.

Han havde tidligere været asylbehandlet, men efter Hjemkomsten som uhelbredet gjort sig skyldig i Crimen bestialitatis, hvorfor han igjen blev indsendt til Asylet. Han var her noksaa rolig, men sløv, sølet og urenselig, lod Spyttet rinde ned over sig, vædede paa sig og drak undertiden sin egen Urin. De første Aar tog han sig intet til, drev ustanselig frem og tilbage ad samme Vei ude i Gaarden, fuld af automatiske Fagter og Bevægelser; men senere fik man ham dog til at hjælpe lidt til med den groveste Rengjøring. I Slutningen af 1897 blev man opmærksom paa, at han var sterkt ødematøs i begge Ben, ligesom der var nogen Ascites. Ved Undersøgelse viste Urinen sig at være sterkt albuminholdig, og den 15de Januar døde han stille og rolig.

Der fandtes ved *Sektionen* en Del friske Tuberkelafsaetninger saavel i Lungerne som paa Pleura, i Larynx og i de tynde Tarme. I Pleura- og Peritonealhulen var der adskillig serofibrinøs Vædske, men uden egentligt Belæg paa Serosa. Nyrerne meget store, blege, men temmelig faste, Kapselen let fasthængende. Snitfladen frembød en Fortykkelse af Barksubstansen med graalig-gule Striber

og Flekker. Ved Hjernens Hinder og Substans intet særligt at merke. Hjernens Vegt 1 520 Gram.

L.-No. 2089, en 69 Aar gammel Sømand, behandledes her i Asylet første Gang fra August 1896 til Februar 1897 og indkom igjen den 3de Juni 1897.

For et Par Aar siden havde han haft et apoplektiformt Anfald, og nogle Maaneder før 1ste Indkomst i Asylet blev han paatruffen paa Gaden i en halvt bevidstløs Tilstand, der efterfulgtes af nogen Lammelse i høire Ansigtshalvdel. Han blev derefter noksaa urolig og umedgjørlig, saa han ikke kunde beholdes hjemme.

Ved Indkomsten i Asylet fremdeles nogen Lammelse i høire Ansigtshalvdel og høire Arm, ligesom Talen var noget kludret. Selv følte han sig imidlertid saa frisk, at han «gjerne skulde klatre til Tops paa den høieste Mast». Han forholdt sig her noksaa rolig, saa man forsøgte ham forpleiet hjemme igjen; men ved sin anden Indkomst i Asylet var han mere ugrei og sløv, Gangen mere ustø, Talen hæsiterende og Pupillerne reaktionsløse. I August 1897 havde han et epileptisk Anfald, og senere gik det stadig nedover; han blev mere sløv og urenselig. Den 24de Januar 1898 atter et Anfald med paafølgende Lammelse i høire Ansigtshalvdel og i 1ste Halvdel af Februar Dag efter Dag en hel Række epileptiforme Anfald. Han døde den 11te Februar.

Ved *Sektionen* fandtes nogen Arteriosklerose, Ødem af Lungerne og kronisk Nefrit.

Hjernens Kar viste sig ogsaa sklerotiske, i Karrene paa Basis saaledes sterkt fortykkede Foci. Dura mater noksaa fasthængende til Benet, de tynde Hinder sterkt venøst overfyldte. Hjernen i sin Helhed slap og Gyri aplanerede. De bløde Hinder i sin Helhed tykke og fasthængende til Spidsen af Frontallappene, især paa venstre Side. I Spidsen af høire Frontallap en nødstor Cyste med noget bløde Omgivelser. Sideventriklerne betydelig udvidede med rigelig Vædskeansamling. I Septum, bag Foramen Monroi, nogle punktformige Blødninger. Ingen Granularen af Ependymet, Corticalis temmelig smal og Hjernen i sin Helhed adskillig fugtig og blød. Hjernens Vegt 1 275 Gram.

L.-No. 1716, en 43 Aar gammel Skibskaptajn, behandledes her fra den 27de Juni 1894.

Han havde nogle Aar iforveien faaet Lues og kom et Aars Tid før Indlæggelsen syg hjem fra Reise; var da indesluttet og faamælt, men fik senere Stormandstanker og blev urolig og voldsom.

Ved Indkomsten tydelige paralytiske Tegn, reaktionsløse Pupiller, skjælvende Tunge, kludret Tale, sterkt forøgede Patellarreflekser — endog Antydning til Fodklonus — Rombergs Symptom samt næsten uforstaaelig Skrift. Han havde en Mængde megalomane Forestillinger, besad en Masse Eiendomme og Penge samt mange Skibe paa 16—20 000 Tons. Fortalte en Dag, at han havde tilbragt 8 Aar i Himmelen som Bygmester hos Jomfru Maria, der vilde have opført en hel Del nye Huse for at kunne modtage alle dem, som kom. Husene var paa 8 Etager, tækkede med Guldplader, og i Vinduerne var der Diamanter, som lyste lang Vei.

Han blev imidlertid efterhaanden mere og mere legemlig skrøbelig, sløv og urenselig. Der begyndte at optræde Kontrakturer og Dekubitus; han laa stadig og skar Tænder og havde vanskeligt for at svælge Maden. I denne Tilstand døde han den 8de Marts.

Ved *Sektionen* fandtes lidt Ødem af Lungerne og paa Overfladen af høire Nyre nogle gulfarvede Partier, der i Kileform strakte sig ind i Corticalis.

Hjernehinderne let afløselige fra Corticalis, de tynde Hinder betydelig ødematøse, Hjernens hvide Substans sterkt fugtig, glinsende og i Ventriklerne en betydelig Mængde Serum. Hjernens Vegt 1 180 Gram.

L.-No. 1871, en 37 Aar gammel Sømandskone, der indkom den 8de August 1895.

Som Aarsag til hendes Sygdom angaves, at hun ganske ugrundet af sine Naboer blev sigtet for gemene Ting. Sygdommen var begyndt $\frac{1}{2}$ Aar før Indlæggelsen med Søvnløshed, Uro og Hørselshallucinationer. Det oplystes ved Indkomsten ogsaa, at hun desuden havde haft Synshallucinationer (seet Dyr og andre mindre Gjenstande paa Væggen) samt haft Ture paa $\frac{1}{2}$ til et Par Timers Varighed, hvorunder hun var mere urolig, vandrede omkring paa Gulvet og talte om at gjøre Ende paa sig. Herom havde hun dog selv ingen Erindring.

Hun var ved Indkomsten ængstelig, fór ved den mindste Støi sammen med konvulsiviske Rykninger og var paa Vei til at faa Krampegraad. I Asylet havde hun et Par Gange lette Besvimelsesanfald; der var sterk Tremor manuum og ekscessivt øgede Patellarreflekser. Hun var sterkt hallucineret, hørte jevnlig Beskyldninger for Usedelighed (at hun havde venerisk Sygdom, at der var Gift i hende osv.), Tyveri og lignende. Hallucinationerne vedvarede næsten under hele Asylopholdet; hun følte, hvordan man kneb hende, saa Ildsluer, troede at have en brændende Stok indi sig, eller at der var noget, som kom ind i Næsen, aabnede Hjernen og faldt ned i Ørene. Hun talte om Selvmord og gjorde forskellige Forsøg derpaa, var ofte urolig og fortvilet, spiste turevis lidet, da hun troede, der var Gift i Maden, og blev temmelig mager og bleg. I Begyndelsen af 1897 begyndte hun at hoste, og der udviklede sig en Ftisis, hvoraf hun døde den 10de Marts 1898.

Ved *Sektionen* fandtes der nogen Degeneration af Hjertemuskulaturen. I begge Lunger talrige mindre Kaverner og Tuberkelafsætninger. I de tynde Tarme og Coecum ogsaa en Del Tuberkelafsætninger. Nogen parenchymatøs Degeneration af Lever og Nyre.

Kraniebenene paafaldende tykke; de tynde Hinder sterkt ødematøse, men let afløselige; Hjernen selv meget bleg og fugtig. Venstre Ventrikels bagre Horn er forlænget, saa den gaar lige hen under Vindingerne; forøvrigt intet at merke. Hjernens Vegt 1 280 Gram.

L.-No. 2126, en 45 Aar gammel Skomager, der indkom den 14de Oktober 1897.

Han havde drukket og erhvervet sig Syfilis og begyndte omtrent $\frac{3}{4}$ Aar før Indlæggelsen i Asylet at blive underlig og forsømte sit Arbeide. Han fik vanskeligt for at tale, blev folkesky og mere og mere ugrei, løb nogen ud osv.

Ved Indkomsten var Talen fuldstændig paralytisk, Pupillerne reagerede trægt, og der var sterk Sitren af Læberne og Ekstremiteterne. Han talte med en fjollet Latter om sine nye Klæder, sine Læster af Guld osv. Laa for det meste tilsengs her i Asylet, havde vanskeligt for at gaa, talte lidet og uforstaaeligt; for det meste beklagede han sig over Omgivelsernes Opførsel mod ham; ytrede saaledes en Gang, at der var 2 her, som «havde været hjemme og forlystet sig med hans Fruer».

I Januar 1898 dannede der sig en Infiltration i Perinæum lige bagenfor Scrotum; der blev gjort Incision; men senere gik der Suppuration i hele høire Skrotalhalvdel. Behandlingen vanskeliggjordes, da han var meget urenselig og lod Urin og Ekskrementer gaa i Sengen. Han døde stille og rolig den 11te Marts.

Ved *Sektionen* fandtes en Del aragtige Inddragninger med smaa Kalkindleiringer i høire Lunge, desuden nogen purulent Bronkit.

Venstre Nyrekapsel tildels fasthængende; paa Nyrens Overflade sees flere Knappenaalshoved-store, fremstaaende, gule Punkter. Paa Snit viser disse smaa Partier sig at gaa i Dybden lige ind til Nyrebækkenet, hvis Slimhinde er sterkt injiceret og bedækket med Pus. Det samme Billede frembyder ogsaa høire Nyre; men her er desuden en stor, pusfyldt Absces. Der findes tillige flere smaa, begrænsede Pusluler med en pyogenetisk Membran; der kan ingen Tuberkler paavises. Uretererne meget udvidede og i sin Helhed injicerede; Blærens Slimhinde fortykket og blodfuld. I Bindevævet mellem Blære og Rektum en Hule fuld af Pus. I Perinæum sees en Abscesaabning svarende til Prostata og i høire Skrotalhalvdel en Aabning, der fører ind til høire Testis, hvor der er et ikke fuldt bønnestort Parti med en pyogenetisk Membran. Flere saadanne, men betydelig mindre, findes i Epididymis.

De tynde Hjernebinder er paa Sidepartierne af Frontallappene fortil meget tynde og vanskelige at løsne, idet der følger en Del af den graa Substans med. Hjernesubstansen selv har en eiendommelig, seig Konsistens; Sideventriklerne er noget store og Ependymet udtalt granuleret; det samme er ogsaa Tilfældet i 4de Ventrikel. Paa høire Side findes udad i Centralgangliet lige foran Thalamus opticus en 2—3 Mm. stor Cyste med brunfarvede Vægge; et Par lignende, men mindre, paa venstre Side. De store Kar i Hjernens viser forholdsvis liden Sklerose; derimod er de mindre Kar besat med talrige, graahvide Flekker. Hjernens Vegt 1680 Gram.

L.-No. 992, en 58 Aar gammel Idiot, der havde været behandlet her siden 6te April 1877.

Han var legemlig meget misdannet, pukkelrygget og skjævbent og havde et stort Skrotalhernie. Han viste sig heftig, vanskelig, sølet og urenselig. I 1897 klagede han over nogen Smerte i Cardia og kastede lidt op; men dette gav sig efter et Par Ugers Forløb. I Begyndelsen af 1898 fik han en Erysipelas i venstre Fod med paafølgende Suppuration i Bursa præpatellaris. Han var ogsaa kommen sig ganske godt efter denne Affektion, og den 5te April var han som de foregaaende Dage oppe og spiste ganske godt, men faldt ved Kaffetid pludselig sammen og døde en Times Tid efter.

Ved *Sektionen* fandtes der Ødem og Hypostase i Lungerne. Der var en bønnestor Perforation i Ventriklens Siden af venstre Leverlap og i Peritonealhulen en noget fnokket, ukklar Vædske. Ventriklens Slimhinde mamelonneret, særlig i Pylorusdelen, hvor den før omtalte Perforationsaabning sees i Bunden af et kraterformet Ulcus; Saarets Omgivelser er faste, haarde, men uden Tumordannelse.

Sutura frontalis er meget tydelig udtalt paa Udsiden af Kraniet, medens den paa Indsiden kun rækker et Stykke ind paa Os frontale. Hjernen har temmelig aplanerede, faa og enkle Gyri; Hinderne er noget ødematøse og let afløselige; Pia mater har omkring Rygmarven og Medulla oblongata et eienommeligt, røget, sodet Udseende. Karrene paa Basis viser flekkevis Fortykkelser. Sella turcica er meget dyb og smal og Dorsum ephippii meget høi; Hypofysen synes ogsaa at være af større Omfang end sedvanlig. Hjernens graa Substans noget blegere end vanligt, Bredden omtrent normal. Sideventriklerne er betydelig udvidede bagtil paa begge Sider; forøvrigt intet paafaldende. Hjernens Vegt 1 820 Gram.

L.-No. 1666, en 44 Aar gammel Arbejder, der indkom den 15de Februar 1894.

Han havde været behandlet her tidligere en 3 Ugers Tid samme Aar, og den Gang blev det oplyst, at han allerede flere Aar havde haft den Idé, at Konen talte ondt om ham og søgte at skade ham; turevis kunde han være opfarende og voldsom. Han ytrede her ogsaa en Gang selv, at Konen skrev om ham i Aviserne for at faa Folk opsat paa ham, løi paa ham og søgte at skade ham paa alle Maader. Efter et Par Ugers Ophold hjemme blev han atter indlagt, da han truede med Øks og var voldsom. Den første Tid i Asylet var han turevis meget voldsom, gjorde Forsøg paa at bryde ud med Magt og udtalte sig paa samme Maade som før om Konen; han hørte Stemmer, som skjeldte ham ud og «ræsonnerede» ham. Senere var han mut, afvisende og taus, maatte undertiden sondenæres og havde Ture, hvorunder han pludselig blev aldeles rasende og yderst voldsom; havde et mørkt skummelt Udseende. I April 1898 fik han en Erysipelas faciei, hvoraf han kom sig, men Sygdommen recidiverede i Mai, og der optraadte da ogsaa en Flegmone i venstre Arm. Han kollaberede temmelig pludselig og døde den 10de Mai.

Ved *Sektionen* fandtes foruden den omtalte Flegmone en nødstor Absces og nogen Hypostase i Lungerne. Milten betydelig forstørret, blød, med henflydende Pulpa.

Med Undtagelse af en let Granulering af Ependymet i Sideventriklerne og 4de Ventrikel var der intet abnormt at opdage ved makroskopisk Undersøgelse af Hjernen. Hjernens Vegt 1 275 Gram.

L.-No. 2088, en antagelig vel 60 Aar gammel Gaardbruger, der indkom den 2den Juni 1897.

Han havde efter Anstregelser og Nattevaagen under Fiske i Nordland i 18 Aars Alderen faaet Krampeanfald, der senere gjentog sig og efterhaanden fik Karakteren af rene epileptiske Anfald. Samtidig blev han rar, pirrelig og

mistænksom og i det sidste Aar, da han ogsaa var bleven temmelig sløvet, turevis yderst voldsom.

Han viste sig ogsaa i Asylet temmelig sløv og desorienteret; kunde hverken opgive, hvor gammel han var, eller hvor han kom fra; de epileptiske Anfald var i Asylet ikke særdeles hyppige, men noksaa sterke.

Han var allerede ved Indkomsten svag og affældig, men blev Vaaren 1898 mere debil; Hjerteraktionen blev svag og uregelmæssig, og han blev høist urenselig. Den 15de Mai afgik han ved Døden.

Ved *Sektionen* fandtes nogen Hypostase i Lungerne, gamle Sammenvokninger af Pleurablade, brun Degeneration af Hjertets Muskulatur og kronisk Nefrit.

Kraniebenene var tykke, Dura noget fastvokset til Lacunar, især langs Karrene, hvor der ogsaa findes en Del fremstaaende Osteofytdannelser; Pia hænger noget sammen med Dura, ligesom de Pacchioniske Granulationer er noget store. Basalkarrene er lidt sklerotiske hist og her og i den venstre Arteria vertebralis en cylindrisk aneurismatisk Udvidelse. Forøvrigt intet at merke ved Hjernen, hvis Vægt er 1 575 Gram.

L.-No. 2 029, en 72 Aar gammel Bondemand, der indkom den 25de November 1896.

Han havde været syg et Aars Tid, tungsindig, ængstelig, hallucineret for Syn og Hørsel, søvnløs og med Selvmordstilbøielighed, saa at han i den senere Tid stadig gik med en Strikke i Lommen.

Han var ogsaa her i Asylet jamrende og ulykkelig, hørte stadig Beskyldninger for Usedelighed og Tyveri og Trudslar om, at han var dømt og skulde henrettes. Han klagede over, at Fanden havde fat i ham og dreiede ham rundt og lignende. I April 1898 havde han et Besvimelsesanfald, hvorefter Kræfterne stadig aftog; han faldt mere og mere sammen og døde den 25de Mai.

Ved *Sektionen* fandtes der nogen Hypostase i Lungerne, og Hjertemuskulaturen var slap og blød.

Dura mater meget fasthængende til Lacunar, saa hele Hjernen maatte tages ud sammen med Lacunar. De tynde Hinder overordentlig fortykkede og ødematøse, løses overalt med Lethed. Karrene sterkt hvidflekkede, rigide. Hjernens Substans ogsaa temmelig ødematøs; Gyri temmelig smale med dybe Sulci. Sideventriklerne ogsaa temmelig fulde af Serum. Striae acusticae temmelig sterkt fremtrædende og noget asymmetriske, idet den paa høire Side gaar horizontalt udad, men den paa venstre Side forløber mere skraat opad og udad. Forøvrigt intet særligt at merke. Hjernens Vægt 1 375 Gram.

L.-No. 699, en 57 Aar gammel Kontorist, der indkom i Asylet den 9de April 1868.

Han havde i 15—16 Aars Alderen faaet et voldsomt Slag i Tindingen, hvorefter han jevnlig klagede over Hovedpine. Et Par Maaneder efter fik han atter, under Eksercitionen paa Skolen, et Slag i Nakken med en Geværkolbe. Hovedpinen vedvarede, og han klagede tillige over en underlig Bevægelse ind i Baghovedet. Sygdommen var begyndt et Par Aar før Indkomsten her og ytrede

sig ved afvekslende Voldsomhed og Melankoli. Han var under Anfaldene temmelig sterkt hallucineret og kunde i Mellemrummene klart erindre og beskrive dem; især klagede han over den frygtelige Magt, hvormed Hallucinationerne tvang ham til alt, hvad han gjorde. Han behandledes først paa Privatasyl i Bergen og klagede her over den pinefulde Anvendelse af kold Styr, hvortil han blev ført med Magt. Senere behandledes han et Aars Tid paa Gaustad.

Ved Indkomsten i Bergens Asyl var han allerede dement, temmelig stadig angribende, voldsom og ødelæggende og høist urenselig, saa han lange Stunder ad Gangen maatte være iført Tvangstrøie eller ligge nøgen i Halmen. Han sad gjerne sammenkrøben i en Krog om Dagen og sov om Natten i samme Stilling, saa at der efterhaanden udviklede sig en betydelig Kontraktur i Under-ekstremiteterne. De sidste Aar var han daglig oppe og paaklædt, blev efterhaanden adskillig medgjørligere og roligere, og Kontrakturerne i Benene rettede sig lidt efter lidt næsten ganske.

Den 31te Mai 1898 blev han temmelig pludselig lidt klein, kastede op og fik Feber, men spiste dog sin Diæt og havde senere ingen Brækning eller Diarrhoe, medens han vedblev at klage lidt over ondt i Maven. Den 2den Juni spiste han ogsaa sin Middagsmad, men døde et Par Timer efter.

Ved *Sektionen* fandtes et peritonitisk Ekssudat og i selve Ventrikelvæggen en temmelig udbredt Absces, der indtager omtrent $\frac{1}{3}$ af hele Væggen. Denne var her sterkt fortykket og ødematøs. Pusset syntes at ligge i 2 Lag, ét under Mucosa og ét under Serosa. I selve Mucosa flere fladeformede Blodudtrædelser, Skorpedannelse med mørke, haarde Kruster. Der var desuden nogen Arteriosklerose, en kronisk Nefrit og Hypertrofi af Hjertet, især den venstre Ventrikel.

Kraniebenene i sin Helhed tykke med temmelig fasthængende Dura. De tynde Hinder noget fibrøst fortykkede og i Karrene talrige fortykkede Partier, især i Karrene paa Basis. I høire Frontallaps midterste Gyrus findes i selve Hjernesubstansen en vel ertstor Cyste med klart Indhold; Væggene noget tjavsede og af svagt gulbrun Farve. En lignende mindre Cyste i de centrale Ganglier paa venstre Side, endvidere omtrent midt i Pons en paa hver Side af Midtlinjen. Disse sidste er dog kun omtrent linsestore. Den lille Hjerne og Medulla frembyder intet abnormt. Hjernens Vegt 1 280 Gram.

L.-No. 1 791, en 28 Aar gammel Kontorist, der 3 Gange har været behandlet her paa Asylet.

Første Gang behandledes han her en Uges Tid i 1889. Han var, antagelig som Følge af Masturbation, i 18 Aars Alderen begyndt at blive sløv, vimset, ustadig til Arbejde, og der udviklede sig snart en ren Sindssygdom med Forvirring og forkjerte Handlinger. Han rømte den Gang fra Asylet og blev efter et Par Maaneders Ophold paa Landet igjen ansat paa et Kontor, hvor han arbejdede lige til Begyndelsen af 1894, da han blev rastløs, mistede Nattesøvnen, drev grublende og tankefuld om paa Gulvet og rev Haaret af sig.

I 1894 blev han derfor atter behandlet nogle Maaneder i Asylet. Var den første Tid noget forvirret i Tale og Handling, vilde rive Haaret af sig, klorede sig tilblods, saa han maatte gaa med Tvangstrøie, drak af Spyttebakken

og spiste sine egne Ekskrementer; efterhaanden blev han imidlertid roligere, saa han kunde udskrives i Oktober 1894.

Han indkom endelig igjen i Asylet den 13de Januar 1895, da han havde været voldsom og truende hjemme. Her var han ivrig ræsonnerende og pratende, havde voldsomme Angstanfald, da han troede, at han blev forgiftet eller forfulgt af den Onde, og skreg, saa han blev ganske blaa i Ansigtet. Til andre Tider talte han om, at han af sin forrige Principal skulde have 20 000 Kr. om Aaret; han havde været død, men hans Aand levede, saa det gik naturligt til, at han levnedes op igjen. Senere blev han noget jevnere, sløv, urenselig, laa næsten hele Dagen paa en Bænk eller paa Gulvet.

I Begyndelsen af 1898 begyndte han at hoste, og der paavistes en Affektion af begge Lungetoppe, hvoraf han døde den 3de August.

Ved *Sektionen* fandtes Kaverner og Tuberkelafsaetninger i begge Lunger; der paavistes ogsaa Tuberkulose i Bronkialglandlerne samt en hæmorrhagisk Perikardit. Der var desuden Muskatlever og nogen parenchymatøs Degeneration af Nyrerne.

Hjernehinderne ødematøse og blodtomme; Hjernen ligesaa i sin Helhed meget bleg, ogsaa i den graa Substans, og temmelig fugtig. Ependymet i alle Ventrikler, især i 4de, adskillig granuleret. I Plexus choroideus flere ertstore Cyster. Hjernens Vægt 1300 Gram.

L.-No. 1282, en fhv. Kunstmaler af ukjendt Alder, men antagelig mellem 70 og 80 Aar.

Han blev overflyttet hertil 15de Mai 1891 fra Møllendals Asyl, hvor han havde været behandlet siden 10de Januar 1867. Det oplystes derfra om ham, at han først var bestemt for Handelen, men af en Kunstner, der tilfældig blev opmærksom paa hans Anlæg for Maling, overtalt til at forsøge sig som Kunstner. Da dette ikke gik efter Ønske, begyndte han at drikke og føre et uordentligt Liv, gik stadig beruset og havde et Par Gange Delirium tremens, hvorefter der udviklede sig en Forfølgelsessygdom med Forgiftningsfrygt og turevis Voldsomhed og Ødelæggelsestrang. I Møllendals Asyl maatte han stundevis sondenæres og laa stadig i Celle, havde Anfald af sterk Uro og Voldsomhed.

Her i Asylet var han i Begyndelsen heftig og skrigende, talte om, at der var giftige Dyr og Trolde i Luften, og kaldte sig selv «Ava, Jehova, Gud», hvilket Navn han siden altid fastholdt. Han holdt sig den hele Tid temmelig uforandret, var heftig og umedgørlig, klagede stadig over sine usynlige Fiender, som plagede ham. Blandt disse var den gamle N. N. (her nævnte han sit eget Navn) den grusomste af alle. Til sine Tider var det vanskeligt at faa Mad i ham; han blev stadig skrøbeligere og fik desuden tilslut en Lungetuberkulose, hvoraf han døde den 12te August.

Ved *Sektionen* fandtes der Tuberkulose i begge Lunger med Kaverner; desuden Arteriosklerose og mørk Degeneration af Hjertemusklaturen.

Kraniets Ben overordentlig tykke, men næsten uden Diploë; Dura meget tyk og fasthængende til Benet. De tynde Hinder fine, ødematøse. Karrene paa Basis hist og her noget sklerotiske. Hjernens Sideventrikler betydelig ud-

videde og fyldte med Serum; i 4de Ventrikel ved Siden af Calamus scriptorius nogle store Kar omgivne af Knappenaalshoved-store Blodudtrædelser under Ependymet. Tværsnit af øvre Del af Rygmarven viser et halvt gelatinøst Parti rundt Centralkanalen; desuden har begge halve Sider ikke ganske symmetriske Tegninger; Rygmarven er dog i sin Helhed ret blød. Hjernens Vegt 1200 Gram.

L.-No. 1980, en 36 Aar gammel Læge, der indkom den 23de Juni 1896.

Han havde for flere Aar tilbage faaet Lues og været noget drikfældig, ved Indlæggelsen allerede været syg i flere Maaneder, stundesløs, søvnløs, ligegyldig for sit Ydre og havde gjort kostbare Bestillinger fra Udlandet. I det sidste temmelig voldsom og truende hjemme.

Ved Indlæggelsen var Talen allerede meget kludret, næsten lidt lallende, Tungen skjælvende, Pupillerne træge og ulige og Patellarreflekserne forsterkede. Han protesterede mod Indlæggelsen, men slog sig snart tilro, var i straalende Humør og fuld af storartede Planer, inviterede til Selskaber og forærede sine Omgivelser Tusinder af Kroner. Han skal bygge Dampskibe, som skal gaa fra Bergen til Christiania paa 3 Timer, foretage Jordomsejlinger, bygge Kirker, Paladser, Hoteller osv.

I 1898 gik det sterkt nedover med ham; han blev sløv, havde vanskeligt for at opfatte og svare for sig, blev urenselig og fik Synkningsbesvær. Medens han den 1ste September spiste sin Middagsmad, der som sedvanlig var skaaret op til ham, fik han en Del af Maden i Vrangstruben, og uagtet Læge straks efter kom til, døde han.

Ved *Sektionen* fandtes der et Stykke Kjød i Larynx og en Del Madrester længere nede i Trachea. En Del Forkalkninger af Hjerteklapperne og i Aorta talrige ateromatøse Plaques med navleformig Inddragning i Midtpartiet.

Cavitas cranii. Ved de bløde Bedækninger og Benene intet at merke, ei heller ved de haarde Hinder. De tynde Hinder er derimod sterkt ødematøse, noget tykkere end sedvanligt og lidt fasthængende paa Frontallappens Spidse, men især paa sammes Underflade ligesaa paa Spidsen af Temporallappene, hvor Hjernesubstansens Overflade synes noget blød. Sideventriklene er meget store med sterkt udtalt Granularen af Ependymet; dette sidste dog vel saa udtalt i 4de Ventrikel. Omtrent midt paa de centrale Gangliers Overflade findes paa venstre Side en brunligfarvet, bueformet Indsækning, der strækker sig i Dybden som et graahvidt Væv midt gennem den graa Substans. Ependymet selv føles skleroseret. I høire Sideventrikel findes omtrent tilsvarende som for venstre beskrevet et triangulært, nogle $\square$ Mm. stort, graaligt Parti, der strækker sig en Smule ned i det underliggende Centralganglion. Hjernens Kar er flekkevis fortykkede. Hjernens Vegt er 1470 Gram; men den var i sin Helhed ødematøs og med rigeligt Indhold i Ventriklene.

L.-No. 2073, en 24 Aar gammel Snedkersvend, der indkom den 29de April 1897.

Han var bleven syg et Par Maaneder før Indlæggelsen, angivelig paa Grund af et ulykkeligt Kjærlighedsforhold, og var efterhaanden bleven aldeles forstyrret og urolig.

Var ved Indkomsten fuldstændig forvirret og urolig, talte kun om, at han var Jesus. Det var vanskeligt at faa ham til at spise, og han havde Ture, hvor han var meget ængstelig og talte om, at han vilde gjøre Ende paa sig, rendte saaledes en Gang med Hovedet itu et stort Speil; men var ellers for det meste taus. Blev derpaa en Tid noget mere agiteret, spiste alt, hvad han kunde faa fat i, Drev, Halm osv. og drak af Spyttebakken. Senere var han stadig forvirret, men Tilstanden var noget vekslende; lange Stunder holdt han paa med enkelte stereotype Bevægelser og Lyd, men var indimellem noget bedre og talte ofte om, at han var livsforsikret, vilde til Amerika osv.

Da man den 30te November om Morgenen holdt paa med at rengjøre Dagligværelset i C, og Vogteren et Øieblik var gaaet ind i Sideværelset, hvortil Døren dog stod aaben, havde en af de andre Patienter bemægtiget sig en Støvekost og dermed tilføiet ham et Slag i Hovedet. Den ydre Beskadigelse var ganske ubetydelig, og de første Timer var der intet særligt iveien med ham; men saa begyndte han at kaste op, blev bevidstløs og henlaa i denne Tilstand til næste Morgen, da han afgik ved Døden.

Der blev den 1ste December givet skriftlig Indberetning til Kontrolkommissionen om det passerede, og dennes Formand var samme Dag herude for at undersøge, hvorledes Ulykken var skeet, ligesom Sagen senere blev retslig undersøgt, uden at der fremkom noget, som kunde lægges nogen særlig tillast for den indtrufne Ulykke.

Ved *Sektionen* fandtes intet særligt at bemærke udenfor Kraniehulen, hvorom det heder: Midt oppe paa Hovedet, lidt foran Midten af Issen findes et 2—3 Cm. langt, buetformet Saar i selve Huden; Saaret gaar ikke igjennem til selve Benet. Under Huden og Periost findes tilsvarende til Saaret en hel Del udtraadt Blod. Den høire Halvpart af Kronsømmen er løsnet, saa at Pande- og Issebenet kan bevæges noksaa let mod hinanden paa den Side. Ud fra Kronsømmen, begyndende lidt fra høire, gaar der bagud og til venstre en Fissur, der paa Overfladen strækker sig kun et Par Cm. bagover, medens den paa Indsiden er ca. 6 Cm. lang. Pilsømmen er udvendig ikke at opdage, medens den paa Indsiden er lidt tydeligere. I høire Side af Kraniehulen findes der, svarende til Frontal- og forreste Del af Temporallappen, et stort Blod-ekstravasat mellem Benet og Dura mater trykkende de nævnte Dele af Hjernen betydelig sammen. Spidsen af høire Temporallap viser ligesom ogsaa Spidsen af den venstre nogen Knusning med en Del Blodudtrædelse i den graa Substans; Læsionen er dog betydelig større paa høire end paa venstre Side. De tynde Hinder hænger noget fast forreste Del af Hjernen; men den graa Substans er forholdsvis fast. Forøvrigt intet abnormt ved Hjernen. Dens Vægt er 1475 Gram.

L.-No. 1204, en 32-aarig forhønv. Sypige, der indkom den 24de Mai 1889.

Hun havde som Barn lidt af Kjertler paa Halsen og Øreflod. Et Par Aar før Indlæggelsen her havde hun været behandlet som sindssyg i Danmark. Var allerede ved Indkomsten dement, sløv, heftig og impulsiv, saa hun forulempede sine Omgivelser, Patienter og Vogtersker. I 1896 begyndte hun at hoste og

fik i 1898 en Del suppurerende Glandler paa Halsen; hun var yderst vanskelig at faa undersøge og behandle; men det lod sig allerede tidlig paa Aaret konstatere, at hun havde en fremskreden Lungetæring, hvoraf hun døde den 20de December.

Ved *Sektionen* fandtes begge Lunger fulde af Kaverner, ostagtige Foci og Tuberkelgrupper, endvidere nogen parenchymatøs Degeneration af Hjerte, Lever og Nyrer.

Kraniebenene tykke, med lidet fremtrædende Suturer. Ved Hinderne intet at bemærke; de indeholder ingen Tuberkler og er ikke fasthængende til Hjernens Substans. Der er ingen Ateromasi af Karrene. Hjernens graa Substans synes noget bleg, og Sideventriklerne er temmelig udvidede bagtil. Hjernens Vegt 1 120 Gram.

Sektionerne er som sedvanlig udført af Asylets patologiske Assistent, Doktor Lie.

Extrakt af Newengaardens Sindssygeasyls Kasseregnskab for Aaret 1898.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Newengaarden.

Indtægt:

	Kr.
1. Beholdning 1ste Januar 1898:	
a. Madvarer, Brændsel o. a. Forbrugsartikler Kr. 3 678,61	
b. Restancer . . . . . « 10 322,46	
c. Kassebeholdning . . . . . « 13 327,11	
	27 328,18
2. Kurpenge	121 724,90
3. Beklædningspenge	11 414,31
4. Diverse Indtægter	4 622,50
5. Refusioner	63,65
	165 153,54

Udgift:

	Kr.
1. Lønninger	24 468,38
2. Brændsel	6 451,54
3. Belysning	2 924,78
4. Renhold	1 127,13
5. Kontorudtællinger	705,20
6. Vedligehold, Fornylse, Assurance af Inventar	3 453,01
7. Bepisningen	43 224,53
8. Patienternes Beklædning	4 972,11
9. Patienternes Adspredelse og Arbeidsopmuntring	1 878,99
10. Medicin, Instrumenter og Bøger	1 299,55
11. Forskjellige Udgifter	12 181,18
12. Vedligehold, Brandkontingent af Asylets Bygninger	4 905,64
13. Forrentning af Kommunens i Asylet nedlagte Anlægskapitaler	28 213,46
14. Beholdninger 31te December 1898:	
a. Madvarer, Brændsel o. a. Forbrugsartikler Kr.	4 266,59
b. Restancer . . . . . «	7 709,35
c. Kassebeholdning . . . . . «	17 321,45
	29 297,39
15. Refusioner	50,65
	165 153,54

Af Asyllæge Loofts Beretning for Rosenbergs Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rosenberg.

— — De i Aarets Løb døde var:

1. M. H. H. R., 45 Aar gammel Gaardmandsdatter. Dementia. Hun indkom i Asylet den 5te April 1895, var tidligere (1893—1895) behandlet i Newengaardens Asyl. Hun var stadig urolig og voldsom og ødelæggende, maatte for det meste holdes i Eneværelse. I Februar Maaned 1898 optraadte Vattersot, Albuminuri og stinkende Diarréer; disse holdt sig; Kræfterne aftog, hun fik Liggesaar og døde den 11te Marts 1898. Obduktion blev ikke foretaget.
2. E. G., 57 Aar gammel Skomager. Dementia. Indkom i Asylet den 10de November 1892. Han var lam i begge Ben; led af Vrangforestillinger om Mishandling og Forurettelse, var truende og skjændende, tildels voldsom. Den 16de Marts 1898 blev han pludselig syg, kunde ikke spise, havde hurtigt Aandedræt, frembød forøvrigt ingen andre Symptomer; han døde den paafølgende Dag. Ved Obduktionen fandtes i Hjernebulheden intet særligt at merke. Hjertet: Fedtdegeneration af høire Ventrikel; Muskulaturen i venstre Ventrikel er fortykket og delvis fedtdegenereret. Ved Lungerne intet særligt at merke. I Underlivshulheden: Nyrerne er sterkt granulær-atrofiske med Cystedannelser; Nyrebækkenet er udvidet og fyldt med purulent Vædske.
3. C. P. F., 78 Aar gammel Snedker. Dementia. Indkom den 2den Juli 1897. Et Aar før Indkomsten i Asylet var han bleven aandssløv, trodsig og urolig, havde Hallucinationer; havde optraadt truende og var sprungen paa Søen. Under Asylopholdet var han forvirret, rolig og stille. Den 28de Marts 1898 fik han et Besvimelsesanfald; han blev lagt tilsengs, og ved Undersøgelse fandtes Fortættelsessymptomer i venstre Lunge; han havde Feber og hostede. Han døde den 17de April 1898. Ved Obduktionen fandtes i Hjernebulheden de tynde Hinder liggende som en gelatinøs Membran over Hjernen; de lader sig med Lethed fjerne fra Hjernens

Overflade, hvis Vindinger er meget smale. Hjernens Kar er ateromatøse, og der sees flere smaa Anevrysmata i dem. Hjernesubstansen viser intet at merke. I Ventriklene er der nogen serøs Ansamling. Brysthulheden: Hjertet er noget forstørret, venstre Ventrikel fortykket, Aorta- og Mitralklapperne er skleroserede. Begge Lunger er gjennemsatte med Tuberkel-infiltrater og enkelte ganske smaa Kaverner. Underlivshulheden: Begge Nyrer er granulær-atrofiske med Cystedannelse.

4. H. T. H., 27 Aar gammel Gaardmandssøn. Epilepsia. Indkom i Asylet 27de Januar 1891. Led af Epilepsi og var ødelæggende og tildels farlig for sine Medpatienter. Den 19de April 1898 vilde han ikke staa op om Morgenen; der var ingen Rede at faa paa, hvad han feilte; han døde den 21de April 1898. Ved Obduktionen fandtes Kraniet lidet; særlig forreste Parti lidet udviklet; Hjernen selv er asymmetrisk; forresten intet at merke ved Hjernen eller dens Hinder. Ved Brystorganerne er der intet at merke. Nyrene er store og fedtdegenererede saavel i Bark- som Marvsubstans.
5. H. O. H., 31 Aar gammel Tobaksarbeider. Dementia. Indkom i Asylet den 18de August 1892. Hjemkommen fra Amerika April 1892 blev han urolig, ofte rasende og begyndte at hallucineres; tabte Interessen for sine Omgivelser; Hukommelsen aftog. Under Asylopholdet var han forvirret og uklar, ødelæggende, uvorren og fuldstændig uvirksom. Den 7de Mai 1898 klagede han over ondt i Maven, lagdes tilsengs, fik Brækninger, der trods Behandling vedvarede ustanselig til den 13de Mai, da han døde. Obduktionen frembød ved Hjernen og Brystorganer intet merkbart. I Bughulheden er der sterk Ansamling af Pus, Tarmene er paa mange Steder fast sammenloddede til hverandre. Et Stykke nedenfor Duodenum findes Tyndtarmen i 8 Cm.s Længde blaasort misfarvet; der kan ingen Perforation paavises. Bagenfor Ventriklene og Duodenum er der en større begrænset Pusansamling.
6. P. E. S., 73 Aar gammel Gaardmand. Dementia. Indkom i Asylet den 2den Juni 1883; var tidligere behandlet i Kristiania Asyl. I Marts 1898 optraadte Koldbrand i de to yderste Tær paa høire Fod; Tærne bedredes efterhvert, som de afdøde Partier afstødtes, men hans Almentilstand forværredes stadig; han døde den 10de Juni 1898. Ved Obduktionen fandtes Hjernens Kar ateromatøse. Hjertet sterkt fedtdegenereret og dets Kar sklerotiske. Aorta viser ateromatøs Degeneration. Begge Nyrer er granulær-atrofiske.
7. H. A. P., 56 Aar gammel Infanterikaptein. Paralysis generalis. Indkom i Asylet den 25de August 1891; var tidligere behandlet i Gaustad Asyl. Under Asylopholdet sløvedes han mere og mere; der optraadte efterhvert spastisk Paralyse i begge Ben; hans Taleevne aftog, saa han tilslut med Vanskelighed kunde tale enkelte Stavelser. I August Maaned 1898 begyndte han at plages af Brækninger; fik den 5te August Krampeanfald og meget besværet Aandedræt; denne Tilstand holdt sig til den 11te August

1898, da han døde. Ved Obduktion fandtes i Hjernehulheden: De tynde Hinder meget opake og fastvoksede til Hjernens Overflade. Der er Vandansamling i Ventriklene; Ependymet er fortykket og knudret. Hjernens Gyri er smale; den graa Substans er næsten manglende i Frontal- og Parietallappen. Hjernens Kar er skleroserede. Hjertet er fedtdegenereret. Forresten intet at merke.

8. J. G. O., 39 Aar gammel Telegrafist. Dementia. Indkom i Asylet den 13de September 1883, overflyttet fra Gaustad. Han var sløv, urenselig, ødelæggende og tildels voldsom. Den 20de September 1898 maatte han lægges tilsengs, havde Brækninger og vilde besvime. Han døde den 21de September 1898. Ved Obduktionen fandtes i Hjernehulheden de tynde Hinder noget opake og fortykkede. Hjernens graa Substans er smal og paa sine Steder neppe synbar. Brysthulheden: Venstre Lunge fastvokset til Brystvæggen; der er tykke Afsætninger paa Pleura pulmonalis. Lungen selv er sammenfalden og i hele nedre Lap af kjødet Konsistens, ikke luftholdig; ingen tydelige Fibrinpropper. Hjertet er fedtdegenereret; Mitrals er sterkt fortykket og danner et Rør, saavidt passabel for en tynd Lillefinger. I Aorta er der ateromatøse Flekker. Leveren er stor og «muskat». Nyrene er granulær-atrofiske.
9. J. S. A., 38 Aar gammel fhv. Skomager. Insania epileptica. Indkom i Asylet den 4de August 1898. Led af hyppige epileptiske Anfald, var urolig og indimellem voldsom. Den 1ste September fik han Diarré, der holdt sig 14 Dage uden Feber, trodsende enhver Behandling; derefter holdt han sig mat og svag, maatte ligge tilsengs, var urolig, brølende, fik Liggesaar og døde den 31te Oktober 1898. Obduktion: Ved Aabning af Kraniet strømmer rigelig Mængde vandagtig Vædske ud. Den tykke Hinde er delvis fastvokset til Kraniet og delvis ogsaa til de tynde Hinder; disse er geléagtig infiltrerede i større Partier. I Ventriklene er der adskillig serøs Vædske. Forresten intet at merke ved Hjernen. Brystorganerne viser intet abnormt. Nyrene er store og delvis fedtdegenererede.

— — Til Eiendommens Vedligeholdelse er der i det hele anvendt Kr. 1 499,09. Til Inventariets Vedligeholdelse Kr. 639,91.

Af Asyllæge Einar Martens' Beretning for Møllendals Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Møllendal.

— — Sundhedstilstanden har i forløbne Aar været særdeles god; ingen epidemiske Sygdomme har forekommet.

3 af Patienterne er afgaaet ved Døden.

1. K. O., ugift Skomager, født 1858; Epilepsia. Drikfældig. For 3 Aar siden begyndte han at lide af Epilepsi, har haft hyppige Anfald den hele Tid, 7—15 i Døgnet, af vekslende Intensitet. Sindssygdом eller Epilepsi vides ikke at have forekommet i Familien. Efterhaanden er han bleven sløvet og har maattet ophøre med Arbeide. Han gennemgik i Mai—Juni d. A. en Bromkaliumkur med stigende Doser; herunder nedsattes Anfaldenes Hyppighed og Styrke. Efter Ophør med Bromkalium kom der et maniakalsk Udbrud af 3 Dages Varighed, og Kramperne vendte tilbage med den tidligere Styrke. Under Opholdet paa Asylet tiltog Anfaldene i Intensitet og Hyppighed, og under et af disse afgik Patienten ved Døden.

Ved *Sektionen* fandtes Hjertet muligens noget stort. Leverens Tegninger noget utydelige, Milten maaske noget blød; Nyrene, Mave og Tarmkanal frembyder intet abnormt I Lungerne Hypostase. Hjernehinderne meget blodfyldte; de tynde Hinder er paa Hjernens Midtparti fasthængende til den graa Substans, saa at en hel Del af denne følger med under Afløsningen; Afløsning sker baade fortil og bagtil betydelig lettere. Hjernens Vegt 1 575 Gram.

2. A. N. S., ugift Pige, 32 Aar gammel. Overflyttet fra Eg Asyl den 5te September 1891. Havde nogle Maaneder før Indlæggelsen paa dette Asyl vist Tegn til Uro, Ustadighed, tildels Opsætsighed mod Forældrene, medens hun tidligere altid havde vist sig ordentlig, stille og uden nogen Selvraadighed. Efterhaanden tiltog hendes Stridighed, og hun brugte skarpe Vaaben mod sine Omgivelser. I Regelen har hun opholdt sig i en Krog af Værelset, som hun ikke forlader. Hun har været ganske forvirret,

urenselig, men ikke egentlig voldsom, saa man ogsaa har kunnet lade hende være sammen med 2 andre om Natten i Celle.

Under Transporten var hun høist besværlig, skrigende, støiende og urenselig i høi Grad og svinsk, idet hun lod Ekskrementerne gaa, hvor hun sad.

Fra 1892 til 1898 holdt hun sig uforandret; urenselig I April viste sig sterke Ødemer i Underekstremiteterne, Hænder og Ansigt. Undersøgelse af Urin har ikke kunnet foretages. Appetiten uforandret. Senere kom Ascites til; hun kollaberede 30te August.

Ved *Sektionen* fandtes Hovedskallens Ben i det hele meget tykke. Hinderne synes at være almindelig blodfulde, hænger ikke fast til Hjerne-skallen; derimod synes de tynde Hinder at hænge fastere end normalt over Hjernens Midtparti. Hjernen veier 1250 Gram. Ved Hjernen iøvrigt intet at merke. *Underlivet* indeholder flere Liter af en klar, serøs Vædske. Nyrene noget smalere end normalt, noget faste og blege; halvt gjennemskinnelig Corticalis med utydelige Tegninger. Kapselen hænger noget fast. Leveren fastere end normalt; Snitfladen viser en jevn, halvt glinsende Flade. Ventriklen indeholder en Del Melkekoagler foruden en 10 Cm. lang og 8 Cm. tyk Afstøbning af Ventriklen, bestaaende af Halm belagt med Madrester og Slim; Slimhinden noget injiceret og slimbelagt og meget ødematøs; dette er dog især Tilfældet med Tarmen. *Cavitas pectoris*: Hjertets høire Ventrikel bestaar væsentlig af et ødematøst Fedtvæv; Muskulaturen kun et Par Mm. tyk. Venstre Ventrikels Muskulatur 1 Cm. tyk, brun. Klapperne normale, undtagen Aortaklapperne, der er noget rigide ved Basis. Aorta selv synes stiv, men ateromatøse Forandringer kan ikke findes. Pleurasækken indeholder paa begge Sider en Del klar Vædske. Lungerne selv sterkt ødematøse og hypostatiske.

I det 3die Tilfælde blev Sektion negtet.

Økonomisk Beretning for Møllendals Asyl.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Møllendal.

Indtægt:

	Kr.
Indtægt	36 739,83

Udgift:

	Kr.
Lønninger (inkl. Gage for Prest, Læge og Inspektør)	8 220,00
Bespisningen til Patienterne	14 500,00
— * Betjeningen	2 444,00
Brænde	2 000,00
Belysning, Gas, Lys, Petroleum	670,00
Inventarieanskaffelse	350,00
Renter af Kr. 50 000	2 000,00
Skatter og Assurance	850,00
Grundleie og Telefon	460,00
Aalegræs	420,00
Vask, Sæbe, Soda	440,00
Reparationer	500,00
Tobak og Feining	400,00
Kjørsel	600,00
Diverse, Medicin	?

Af Asyllæge Bødtkers Beretning for Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Trondhjem.

Asylet har ligesaa lidt i dette Aar som ellers kunnet tilfredsstille Anmodninger om Plads. 16 Personer (9 Mænd og 7 Kvinder) har saaledes været negtet Plads.

Tvunget af den haarde Nødvendighed har Asylet i dette som i foregaaende Aar været nødsaget til at overskride det reglementerede Belæg (82 Patienter), hvilket dog først er skeet, efterat Rotvold har negtet Plads.

4 Patienter er afgaaet ved Døden.

1. M. J., 38 Aar gammel Fiskehandler, overførtes hertil den 18de April fra det kommunale Sygehus, hvor han den 3die s. M. midlertidig var bleven anbragt. Han skulde tidligere have været Biberius. Det hed nu, at Sinds sygdommen ikke havde vist sig før i de sidste 14 Dage og skulde have fulgt umiddelbart efter «en Vækkelse». Blandt Symptomer var sterke Hallucinationer, især for Hørelsen, fremtrædende. Han hørte Englene tale til sig dels fra Sengen, dels fra Gulv og Vægge. Gud Fader selv havde han ogsaa seet. Af og til var han selv baade Gud Fader og Kristus. Imellem var han Millionær. Venstre Pupille var mere dilateret end høire. Zitren merkedes i hele Legemet. Fødderne vilde ikke bære ham. Tungen slog ham fejl under Talen, saa at han ikke fik Ordene frem. I Hjemmet havde han tildels været heftig og vanskelig at gjøre tilpas. At han led af Paralysis generalis, var utvilsomt, ligesom det ogsaa maatte ansees for sikkert, at Symptomerne paa denne Lidelse maatte have været tilstede i længere Tid end anført, uden at disse har været opfattede af den Syges Omgivelser. Under Asylopholdet indtraadte enkelte rolige Perioder, hvorunder han syntes ganske bevidst med god Sygdomserkjendelse. Men fra 28de Mai begyndte de paralytiske Symptomer at blive mere og mere fremtrædende, og af og til var han ogsaa urolig og støiende. Han maatte nu sondenæres. Fra 6te Juni blev han liggende, formaaede ikke mere at gaa, var tildels støiende og skrigende; af og til lidt Bevidsthed i rolige Stunder. Imellem led han af Diarré. Under marastiske Symptomer døde han den 30te November.

Ved Sektionen fandtes i Cavitas cranii paa intet Sted noget ramolleret Fokus. Heller ikke forøvrigt makroskopisk noget abnormt at merke.

Begge Lungers nederste Partier hypostatisk paa høire Side.

2. J. F. indlagdes i Asylet den 9de November 1893, dengang 36 Aar gammel, lidende af Demens. Hans Sindssygdom var 9 Aar gammel, og to Gange havde han tidligere været indlagt paa Rotvold, sidste Gang fra 19de Marts til 11te December 1891. Paa Grund af oftere indtrædende maniakale Paroxysmer forbundne med Ødelæggelseslyst blev hans Forpleining i Hjemmet saa besværlig, at man for 3die Gang maatte søge ham indlagt i Asyl. Ved Indlæggelsen befandt han sig i en sløv og apatisk Tilstand. I Begyndelsen sad han gjerne stille paa sin Plads med sterkt flekteret Overkrop og lukkede Øine. Imellem kunde han lade Ytringer falde om, at han ønskede sig hjem. Af og til overfaldtes han af Agitationsperioder med Tilbøielighed til at ville trænge sig ud gennem Dørene. Han sank dybere og dybere ned, var tildels Koprofag, sølede sig til med Skarn o. s. v. Den 21de December døde han uventet. Da Vogteren bragte ham Mellemmad, syntes han at være lidt ustø paa Benene og gav Indtryk af at være lidt svimmel. Det samme var ogsaa Tilfældet, da han fik sin Aftensmad. Imidlertid spiste han begge Gange sin fulde Portion. Da nu Vogteren skulde hente hans Madkopper, fandt han Patienten liggende med Dødsrallen.

Da Liget skulde transporteres til Hjemstedet nogle Mile fra Byen, blev alene Kraniet aabnet, hvorved konstateredes en profus Blodudtrædelse paa Basis cranii.

3. A. B., 81 Aar gammel ugift Kvinde, indlagdes i Asylet for 3die Gang den 3die August 1888. Hun led af en kronisk Melankoli med forbigaaende smaa Eksacerbationer. Fra 24de Oktober maatte hun holde Sengen paa Grund af Smerter i venstre Ben, hvor der iagttoges en Erysipelas udgaaende fra Tommeltaen og strækkende sig opover Læggen. Den indvendige Side af Taaen var lidt mørkfarvet. Hendes Puls var debil og frekvent og Udseendet kollaberet. Hun havde imellem Kuldegysninger og delirerede. Den 26de havde Rødmen udbredt sig over Knæet, og hist og her saaes store Bullae. Den 28de iagttoges en superficial Gangræn paa flere Steder, der den 1ste November udviste en yderligere Udbredning. Under tiltagende Afkræftelse døde hun den 3die November.

Ved Sektionen aabnedes Cavitas cranii ikke.

Gangrænen i venstre Ben strakte sig et godt Stykke op over Laaret.

Cavitas pectoris: Mitral- og Aortaklappen bruskagtig haarde.

Cavitas abdominis: Colon transversum fandtes liggende i en Bugtning langt nede i Underlivet.

4. E. N., 55 Aar gammel Bondekone, indlagdes den 1ste December. Hun led under Symptomer paa en Amentia, hvis Varighed angaves til 8 Dage, hvilket dog neppe var sandsynligt. Antagelig var dette den urolige og støiende Perodes Varighed. I hendes Familie forekom flere Tilfælde af

Sindssygdом. Hun var afmagret lige til Emaciation. I de første Par Dage spiste hun frivillig, men maatte senere sondenæres. Hun laa og rullede sig paa Gulvet, imellem udstødende voldsomme Skrig. Under Visiten den 5te laa hun rolig, var netop næret, var hæs, næsten stemmeløs. Debiliteten sterkt fremtrædende. Nogen fysikalsk Undersøgelse havde ikke ladet sig instituere. Hun døde om Aftenen.

Ved Sektionen blev kun Cavitas pectoris aabnet af Hensyn til, at Liget agtedes transporteret til Hjemstedet.

Øverste Trediedel af høire Lunge helt igjennem hepatiseret. Forøvrigt Hypostase i nederste Parti af begge Lunger. Sterke Adhæsioner mellem Pleurablade paa høire Side.

— — Bepisningen har iberegnet Betjening samt leiet Hjelp (til Fladbrødbagning og Klædevask) kostet pr. Dag pro persona Kr. 0,367. I denne Beregning er ikke medtaget Løn til 2 Kjøkkenpiger samt Brænde til Kjøkkenet. Paa Grund af den stedfundne Dyrtid falder Bepisningen for dette Aar dyrere end ellers. Bepisningens Kostende for forrige Aar udgjorde saaledes Kr. 0,326. 1 Patient har kostet Asylet pr. Dag Kr. 0,91. Asylet har i dette Aar havt et Driftoverskud af Kr. 6 805,83. Siden Bepisningen overtoges direkte for egen Regning, har Asylet paa den samlede Drift i det hele havt et Overskud af Kr. 69 379,43 i et Tidsrum af 9 Aar.

Det er mig bekendt, at Hospitalsbestyrelsen — efter Kontrolkommissionens Formands indtrængende Henvendelse til samme — nu skal have samtykket i, at Asylets Driftoverskud herefter bliver at henlægge til et eget Fond, bestemt som Bidrag til Istandbringelse af et fremtidigt, nyt Asyl.

Opgave over Indtægter og Udgifter vedkommende Trondhjems Hospitals Sindssygeasyl for Aaret 1898.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Trondhjem.

Indtægt:

	Kr.
1. Betalingen for de i Aarets Løb forpleiede Patienter udgjør . .	35 966,09
2. Udbringendet ved udført Arbeide, solgte Fabrikata samt brugt Sengehalm og Filler	120,58
	36 086,67

Udgift:

		Kr.	Kr.
1. Lønninger til Forvalter og Betjeningen	Kr. 3 994,74		
Udgifter ved Bepisningen.....	« 13 810,86		
		17 805,60	
2. Medicinaludgifter:			
Medicin i 3die Kvartal f. A.	Kr. 172,19		
— i 4de — —	« 104,86		
— i 1ste — d. A.	« 135,84		
Portvin	« 21,20		
		434,09	
3. Begravelsesomkostninger		92,80	
4. Lys og Brænde:			
122 ¹ / ₄ Favne Ved med Kjørsel....	Kr. 1 512,83		
679 Hl. Kul	« 864,60		
Gas	« 389,76		
Lys, Lysolie og Fyrstikker.....	« 47,53		
		2 814,72	
5. Anskaffelser, Reparationer og Arbejdspenge:			
Husreparationer	Kr. 1 122,97		
Hus- og Klædevask	« 379,33		
Inventarium og Beklædning	« 2 175,74		
Sengehalm	« 223,24		
Diverse	« 906,56		
		4 807,84	
6. Skatter og Afgifter:			
Assurancepræmie	Kr. 37,50		
Brandskat	« 228,00		
Vandafgift	« 69,30		
Telefonafgift	« 107,00		
		441,80	
7. Avertissementsomkostninger		10,24	
8. Bestyrerens Løn		2 800,00	
9. Tilfældige Udgifter		73,75	
		29 280,84	36 086,67

Overskud af Indtægter Kr. 6 805,83.

Af Direktør Selmers Beretning for Rotvold Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rotvold.

— — Det daglige Gjennemsnitsbelæg for Aaret har været 274,88 Syge.

Til Sammenligning hidsættes Antallet af behandlede Syge, Dagantallet og det gjennemsnitlige daglige *Belæg* for Aarene fra 1895, da Asylet udvidedes med Kolonien:

1895: Antal behandlede Syge 410, Dagantal 92 047, dagligt Belæg 252,2.

1896: « « « 408, « 95 973, « « 262,2.

1897: « « « 420, « 97 167, « « 266,2.

I Skrivelse af 25de Oktober 1898 har Justisdepartementet givet sit Bifald til, at Asylet indtil videre kan optage indtil 275 Syge, 145 Mænd og 130 Kvinder. Dette høieste Belæg vil sees omtrent at have været tilstede dette Aar.

Indlæggelserne har været nogenlunde jevnt fordelt paa alle Kvartaler i Aaret; men Antallet af indlagte Syge har været mindre end i noget af de nærmest foregaaende Aar. Aarsagen hertil har dog paa ingen Maade ligget i et formindsket Antal til Optagelse anmeldte Syge. Der har af saadanne været anmeldt 268. Grunden til det mindre Antal af Indlagte har udelukkende ligget i Umuligheden af at skaffe Plads.

Medmindre man vil skride til den lidet hyggelige Forholdsregel at udskrive og sende hjem Syge, der ikke egner sig for privat Forpleining, vil denne Vanskelighed med at skaffe Plads vedblive og sandsynligvis tiltage, indtil det nye Rønvik Asyl aabnes. Nødvendigheden af flere Asylpladse bliver for hver Tid mere og mere følelig. Af de iaar anmeldte har saaledes kun omtrent Halvparten kunnet optages.

Paa bedre Forpleining indkom 5 Mænd og 2 Kvinder.

Paa bedre Forpleining henlaa ved Aarets Udgang 11 Mænd og 11 Kvinder.

En af disse Mænd er opført som Patient i Asylet, men opholder sig i Byen og betaler ikke Dagpenge til Asylet. Han har Forpligtelse til at møde op til Undersøgelse til bestemte Tider (kfr. Justisdepartementets Skrivelse af 29de Marts 1898).

Det vil af Fortegnelsen over de antagne *Aarsager* til Sindssygdom hos de indkomne sees, at det arvelige Anlæg har gjort sig gjældende i 66,6 pCt. hos

samtligte de Syge, hos hvilke man har troet at kunne opstille en Aarsag til Sygdommen, og Procentforholdet har været det samme baade for Mændenes og for Kvindernes Vedkommende.

Arven har været direkte, fra Forældre eller Bedsteforældre, hos 13 Mænd og 17 Kvinder, tilsammen 30, 3: 55,5 pCt. af alle Tilfælde, hvor Arv har kunnet antages enten alene eller i Forbindelse med andre Indvirkninger.

I de øvrige Tilfælde, 24 = 44,4 pCt., fandtes Sindssygdом ikke hos Ascendenterne, men kun i Sidelinierne.

Af de *udgaaede* blev 12, 8 Mænd og 4 Kvinder, med vedkommende Fattigvæsens Samtykke udsatte til Forpleining i Asylets Nærhed, de fleste i Malvik. Dels ved Hjemreise, dels ved Dødsfald er Antallet af de saaledes udsatte reduceret noget det sidste Aar og udgjør nu 86 Syge. Disse har været tilset et Par Gange i Aaret.

1 Kvinde fra Alten udgik helbredet efter et kortvarigt Ophold i Asylet; men allerede paa Hjemreisen brød Sygdommen ud paany, saa hun fra Tromsø blev transporteret tilbage til Asylet igjen.

Der *døde* i Asylet 12, 8 Mænd og 4 Kvinder. Beregnet efter det samlede Antal behandlede Syge, 408, har saaledes Dødeligheden været 2,94 pCt.

Beregnet paa samme Maade har Dødeligheden i de 5 sidste Aar været følgende:

1894	2,2 pCt.
1895	5,9 «
1896	1,96 «
1897	3,8 «
1898	2,94 «

I Gjennemsnit for disse 5 Aar 3,36 pCt. Dødeligheden har altsaa sidste Aar været middelsstor eller noget derunder.

Om de i Aaret døde skal jeg nærmere oplyse:

Blandt Mændene er af 3 Paralytikere de 2 opførte som døde af Paralysis generalis, medens den 3de er opført som død af Paralysis cordis eller Ødema pulm. Hos de to første artede nemlig Sygdommen sig som en regulær forløbende Paralyse med de almindelige psykiske og somatiske Symptomer af samme og endte dødelig efter henholdsvis 2 og 6 Aar.

I det 3die Tilfælde, en fhv. Skibskaptein, kom det efter nogle Aar til en Stilstand af de egentlige paralytiske Fænomener, medens Sygdommen forøvrigt fortsatte sig som en mere og mere tiltagende Demens, der tilsidst naaede en meget høi Grad.

Denne Syge indkom første Gang i 1875 og frembød de almindelige Tegn paa Paralyse. Han havde et Par Aar vist et forandret Væsen, havde demente Storhedsidéer, ulige Pupiller, skjælvende Tunge og kludret Tale. Om Syfilis kunde der ikke erholdes nogen sikker Oplysning.

Efter Familiens Ønske udkreves han efter nogen Tid, men maatte snart indlægges igjen, da han hjemme blev kommanderende og heftig. Under Opholdet i Asylet sløvedes han nu mere og mere, medens der af paralytiske Tegn

holdt sig en konstant og betydelig Udvidning af den ene Pupille samt en stotrende Tale. Længe havde han ogsaa spontane Udbrud af Uro, hvorunder han fór omkring, udstødte egne Skrig og rev og sled i Klæderne.

Til sidst tabte ogsaa disse Tegn paa psykisk Virksomhed sig hos ham; han sad ubevægelig sammensunken i Bænken, reagerede ikke paa nogen Tiltale, gjenkjendte ikke sine nærmeste Slægtninger og lod Udtømmelserne gaa under sig. Han spiste graadig og var fyldig og velnæret, men af et blast og opdunstet Udseende.

Uden at der forud blev merket noget usædvanligt ved ham, fandtes han 20de December at sidde og ryste og skjælve i Bænken, hvorfor han bragtes til Sengs. Temperaturen var normal, men Pulsen meget liden, og Aandedrættet blev hurtigt frekvent og rallende, og han døde samme Nat.

Ved Obduktionen fandtes de tynde Hinder opake, men let afløselige; Hjernen noget atrofisk og Sideventriklerne udspændte af klart Serum. Hjertet stort og slapt. I Aorta sterk Ateromasi, saa at et lidet Parti af den næsten dannede et stivt Kalkrør. Ved de øvrige Organer intet særligt.

Uagtet det makroskopiske Udseende af Hjernen ikke fuldstændig havde det karakteristiske Præg som almindelig ved Paralyse, navnlig manglede den hyppige Sammenvoksen mellem Hinderne og Hjernen, og uagtet heller ikke Atrofien var særdeles sterk, mener jeg dog, at Tilfældet alligevel maa betragtes som en Paralyse, men en Paralyse, i hvilken den almindelige fremadskridende Proces var stanset paa et tidligt Stadium, saa Fænomenerne af Paralysen ikke kom til fuld Udvikling.

Hans Sygdom havde i det hele været ca. 25 Aar.

I 4 Tilfælde, 3 Mænd og 1 Kvinde, har Tuberkulose været Dødsårsagen. Af disse var de 3 almindelige Tilfælde af Tuberculosis pulm., tildels ogsaa med tuberkuløse Saar i Tarmen.

I det 4de Tilfælde merkedes Sygdommen først i Vertebrae, og der kom Sænkingsabsces paa Laaret. Ved Obduktionen fandtes ogsaa her Lungerne angrebne.

Hos den ene af disse 4 omhandlede Tuberkuløse var Lungeaffektionen allerede ved Indkomsten langt fremskreden, og Døden indtraadte efter ca. 7 Maaneders Ophold.

De 3 øvrige havde opholdt sig saa længe i Asylet, at der var Mulighed for Infektionens Opstaaen der. De frembød ialfald ikke noget tydeligt Tegn paa Tuberkulose ved Indlæggelsen.

En Mand, der led af periodiske maniakale Anfald og havde været forpleiet i Asylet i 26 Aar (han var indlagt som No. 2 nogle Dage efter Asylets Aabning 1872), døde pludselig af Ødema pulmonum. Uden at nogen særlig Forandring var merket i Tilstanden, kollapsede han pludselig en Morgen og døde kort efter.

Obduktionen viste stort Ødem i Lungerne og Hjertet fyldt med dels flydende, dels koaguleret Blod. Hjernen var atrofisk med smaa serøse Ansamlinger hist og her under de tynde Hinder, der var fortykkede, men let afløselige.

En anden af Mændene døde ogsaa temmelig pludselig under Fænomener af Hjerteparalyse og Ødema pulmon.

Han havde i mange Aar lidt af periodisk Mani og indkom under et saadant Anfald 29de August 1898. Han var allerede da meget debil, anæmisk, med Ødem i Fødderne.

Han kom sig først noget; Anfaldet gik over, men han fik snart Tilbagefald, og Kræfterne aftog herunder hurtig, især da der kom til en sterk Diarré. Han faldt hen i en Døs og laa soporøs et Par Dage, indtil han døde efter ca. 2 Maaneders Ophold i Asylet.

Obduktionsfundet var negativt med Undtagelse af Lungeødem.

Af Kvinder døde 1, som ovenfor omtalt, af Tuberculosis pulmon.

For 2 af Kvinderne er opført Insania som Dødsårsag. Den ene af disse døde efter 8 Dages Ophold i Asylet. Hun var en kraftig, robust udseende Kvinde og indkom i en Tilstand, der nærmest lignede et Delirium acutum. Sygdommen var udbrudt 8 Dage forud og, som det antoges, som Følge af Paavirkning af en omreisende Lægprædikant. Den havde straks antaget en meget heftig Karakter, med vildt Raseri, Voldsomhed og Ødelæggelsestrang.

Ved Obduktionen fandtes Hjernen meget hyperæmisk; men ellers fandtes intet, der kunde forklare den dødelige Udgang.

Den anden Kvinde, der er opført som død af Insania, døde marastisk efter 3 Maaneders Ophold. Hun led af Melankoli og havde ogsaa tidligere været indlagt en Gang. Hun indkom nu i en meget debil og medtagen Tilstand paa Grund af langvarig Næringsvægring. Efter Indkomsten vedblev Næringsvægringen fremdeles, saa hun nogle Gange maatte næres med Sonde; men uagtet dette og styrkende Behandling gik det stadig nedad.

Obduktionen viste en ekstrem Afmagring og Atrofi af flere indre Organer (Milt, Lever og Nyre meget smaa), men ellers intet bestemt sygeligt.

En Kvinde, der led af Melankoli, indkom med en betydelig kronisk Bronkit og var allerede da meget afmagret og svag. Under det næsten 2-aarige Ophold var hun temmelig ofte urolig, jamrede og skreg, idet hun frygtede for, at man vilde brænde hende i Ovn.

Ofte vægrede hun sig ogsaa for at tage Næring til sig, da hun frygtede Gift i Maden.

Ved et Fald ud af Sengen i 1896 havde hun paadraget sig en Fractura colli femoris, hvorfor hun stadig holdt Sengen.

Under tiltagende Debilitet, hvortil Næringsvægring og Eksacerbation af Bronkiten bidrog meget, døde hun 8de Mai 1898.

Ved Obduktionen fandtes en udbredt Bronkit med meget rigeligt mukopurulent Sekret i Bronkierne. Ved de øvrige Organer intet særligt at merke. Der var en Fraktur af Collum femoris lige under Caput, ikke konsolideret.

— — *Sundhedstilstanden* har været særdeles god i hele det omhandlede Aar. Der indtraf 2 Tilfælde af Difteri. Hvorledes Smitten var indkommen i Asylet, blev ukjendt; men den først angrebne smittede den anden, idet denne havde benyttet et Mundspil sammen med den første.

Begge Tilfælde havde et let Forløb, men blev noget langvarigt for den enes Vedkommende, da det viste sig, at der fandtes Baciller i Halsen, længe efterat Belægget var svundet.

Naar hertil kommer et enkeltstaaende Tilfælde af Erysipelas, er ingen flere epidemiske Sygdomstilfælde indtrufne.

— — Belægget i *Kolonien* har været som i tidligere Aar og vekslet mellem 8—12 Syge. For Natten har dog i Regelen Belægget været større, idet nogle Syge fra Asylet har havt sit Natteleie der.

De fleste af de Syge i Kolonien deltager med Vogterne i Gaardsarbeidet.

- No. 315. Beretninger om Amternes økonomiske Tilstand i Femaaret 1891—1895. I—II. (*Rapports sur l'état économique des préfectures.*)
- 316. Norges Handel 1898. (*Statistique du commerce.*)
- 317. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1896. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 318. Den norske Rigstelegraf 1898. (*Statistique des télégraphes du Royaume*)
- 319. Skolestatistik 1895. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 320. Sindssygeasylernes Virksomhed 1897. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
- 321. Arbejdslønninger 1890 og 1895. (*Gages annuels des domestiques et salaires des ouvriers.*)
- 322. Norges Sparebanker 1898. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 323. Norges postvæsen 1898. (*Statistique postale.*)
- 324. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1897. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)
- 325. Norges Fiskerier 1898. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 326. Norges almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger 1895—1897. (*Statistique de l'institution générale des assurances des bâtiments contre l'incendie.*)
- 327. Sundhedstilstanden og Medicinalforholdene 1897. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 328. Strafarbejdsanstalter 1897/98. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 329. De offentlige Jernbaner 1898/99. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 330. Norges kommunale Finantser 1895. (*Finances des communes.*)
- 331. Sindssygeasylernes Virksomhed 1898. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:

- Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV.* Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.
- International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.
- Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handelsflaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.
- Statistisk Aarbog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Nittende Aargang, 1899. Kristiania 1899. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Syttende Bind, 1899. Kristiania 1900. (*Journal du Bureau central de Statistique.*)
- Oversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet 31 Januar 1893. Kristiania 1893.
- Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.
- Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891, for Tidsrummet 1 Januar 1892—31 December 1894 og for Tidsrummet 1 Januar 1895—31 December 1897, trykte som Tillæg til Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau, Niende Bind, Tolvte Bind og Femtende Bind.
- Angaaende andre statistiske Værker henvises til ovennævnte Fortegnelser.

Samtlige Værker er at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

19 April 1900.

